

Kohti parempaa kalastuskokemusta

Palvelumuotoilun keinoin

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ja matkailun ala
Opinnäytetyö
Kevät 2017
Janne Koukonen

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden ja matkailun ala

KOUKONEN, JANNE:

Kohti parempaa kalastuskokemusta
Palvelumuotoilun keinoin

Palvelumuotoilun opinnäytetyö, 94 sivua, 5 liitesivua

Kevät 2017

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö keskittyy kalastuskokemuksen rakentumiseen, sekä tutkimiseen palvelumuotoilun menetelmiä hyödyntäen. Kohteena on Vuolenkosken kyläalue, sekä kohderyhmänä kalastuksesta kiinnostuneet alueen asukkaat. Suunnittelu- ja tutkimustyö tehdään Aito Taimen Ry:lle.

Kohti parempaa kalastuskokemusta tutkimus osallisti käyttäjät kyselyyn, sekä työpajaan, joiden kautta saatiin käyttäjälähtöistä tietoa kalastuskokemuksen rakentumista ajatellen. Tietojen avulla pystyttiin ymmärtämään mistä kaikista osa-alueista kohderyhmän kalastuskokemus rakentuu, ja mitkä kaikki asiat siihen vaikuttavat.

Opinnäytetyön tarkoitus on myös herättää keskustelua kalastuksen ympärillä, sekä viestiä samalla muutoksesta, jonka edessä kaikki kalastuksen parissa toimivat tahot ovat. Palvelumuotoilun menetelmiä hyödyntämällä pyritään tuomaan käyttäjien ajatuksia yleiseen tietoon, ja samalla sitouttamaan toimijoita yhteisiin tavoitteisiin. Pää tavoitteena kulkea yhdessä kohti parempaa kalastuskokemusta.

Asiasanat:

Kalastuskokemus, palvelumuotoilu, käyttäjäkokemus, kalastus, empatia, käyttäjälähtöisyys, kalastusunelma, kalastuskokemuksen elinkaari, Vuolenkoski

Lahti University of Applied Sciences
Faculty of Business and Hospitality Management

KOUKONEN, JANNE:

A road to better fishing experiences
with the help of service design tools

Bachelor's Thesis in Service design 94 pages, 5 appendixes

Spring 2017

ABSTRACT

This thesis discusses how fishing experiences are created and how these experiences could be studied through service design. The study focuses on Vuolenkoski village and the local people interested in fishing. The thesis was commissioned by Aito Taimen ry,

This study encouraged participants to reply a survey and take part in a workshop in order to gain user-centred information on how to create fishing experiences. The collected information helps in understanding how fishing experiences are created and what affects this.

The aim of the thesis is to arouse discussion on fishing and also to inform various parties involved in fishing. By applying service design, the study aims highlight users' ideas and thoughts as well as to engage various actors in shared objectives. The main objective is to move together towards better fishing experiences.

Keywords:

Fishing experiences, service design, user experience, fishing, empathy, user centredness, fishing dream, lifecycle of a fishing experience, Vuolenkoski

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Aihevalinta	1
1.2	Opinnäytetyön tilaaja Aito Taimen ry	2
1.3	Kohti parempaa kalastuskokemusta	5
1.4	Paikalliset mahdollisuudet	7
1.5	Oma suhde kalastusaiheeseen	8
2	KALASTUS ILMIÖNÄ	13
2.1	Historia	13
2.2	Kalastus ilmiönä muuttuu koko ajan	14
2.3	Olosuhteiden muutos	17
2.4	Kalastuksen hoito	19
2.5	Kalastuksenhoito verrattuna riistanhoitoon	21
2.6	Nykyihmisen luontosuhde	23
2.7	Julkisuus ja keskustelut	24
2.8	Kalastusluvut	29
3	OSALLISTAMINEN JA KÄYTTÄJÄLÄHTÖISYYS	32
3.1	Käyttäjälähtöisyys	32
3.2	Kalastuskysely	32
3.2.1	Kyselyn tulokset sekä johtopäätökset	34
3.2.2	Käyttäjäprofiilit	43
3.3	Työpaja	45
3.4	Palvelupolut ja kosketuspisteet	48
4	KÄYTTÄJÄLÄHTÖISEN KEHITYSTYÖN TULOKSET	56
4.1	Käyttäjälähtöisiä tuloksia sekä analyysiä	56
4.1.1	Kartta Kalastuskokemukseen	56
4.1.2	Kalastus unelma	59
4.1.3	Empatia kalastuksessa	62
4.1.4	Kalan tarina	63
4.1.5	Opas ja ohjeita kalastajalle	65
4.1.6	Yhteisöllisyys	68
4.2	Kehitystyön tulokset.	69
4.3	Eettisyys ja yhteiskunnallinen merkitys	69
4.4	Parempi kalastuskokemus	70

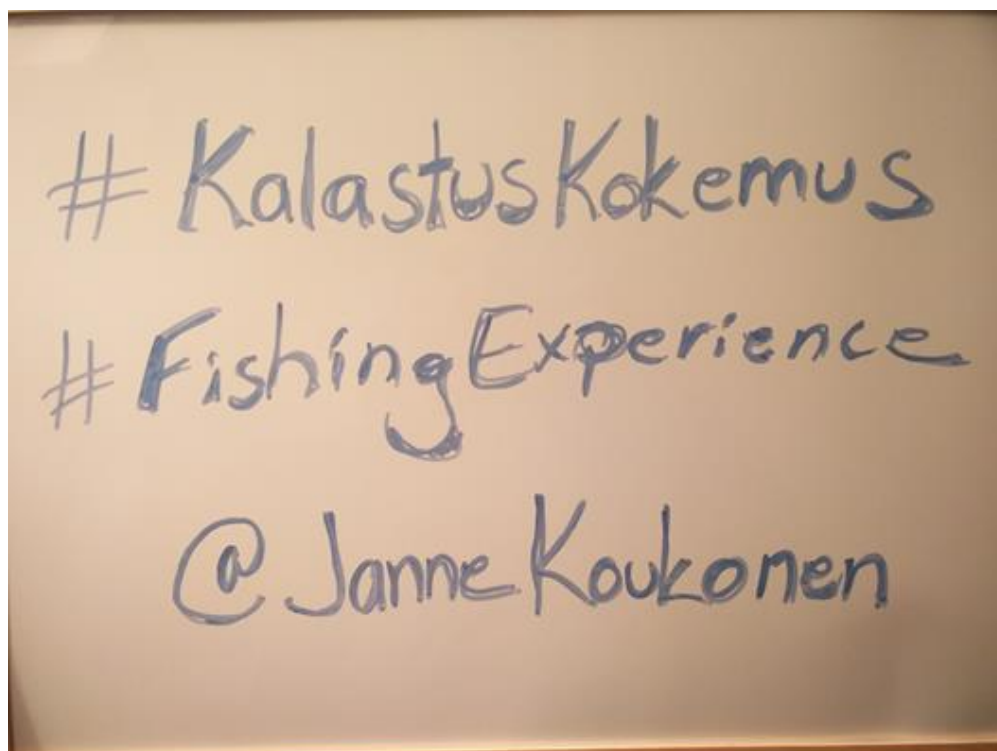
5	YHTEENVETO	77
5.1	Tutkimuksen jatkopohdintoja	77
5.1.1	Kalastuskokemuksen muodostuminen	77
5.1.2	Kalastuskokemuksen vaikutus	80
5.1.3	Kalastuskokemuksen vahvistaminen	80
5.1.4	Hyvä kalastuskokemus yllättää	81
5.2	Jatkokehitysajatukset	83
	LÄHTEET	87
	LIITTEET	95

1 JOHDANTO

1.1 Aihevalinta

Kalastus herättää tunteita. Myös todella vahvoja tunteita, erilaisia näkemyksiä, sekä erimielisyyttä, jopa kiistoja. Tunteet vaikuttavat päätöksiin, jotka johtavat toimintaan. Miten voisimme löytää ymmärrystä erilaisten toimijoiden välille. Voisiko yhteistä tekijää löytää? Tässä opinnäytetyössä keskitymme paikalliseen kalastukseen palvelumuotoilun menetelmiä ([Aalto University 2016](#)) hyödyntäen, mutta kuitenkin käyttäjät nostettuna jalustalle. Unohtamatta empatiaa, eli pyrimme katsomaan myös itse kalan silmien kautta maailmaa. Tutkimuskohderyhmä löytyy Vuolenkosken, ja lähialueen toimijoista.

Aiheeksi olen valinnut kalastuskokemuksen pohtimisen. Tutkimusongelma tulee käsittelemään sitä, miten kalastuskokemus muodostuu, ja minkälaisia ratkaisuja käyttäjälähtöisen toiminnan kautta voimme löytää tukemaan kalastuskokemuksen muodostumista.

Kuva 1. Kohti kalastuskokemusta.

Toimin itse yrittäjänä, ja ajatukseni opinnäytetyön aiheen pohdinnan osalta pyörivät Vuolenkosken ([Vuolenkosken kylä 2017](#)) kyläalueen toimintojen ympärillä. Parempaan kalastuskokemukseen johtavat tutkimustulokset ovat hyödynnettävissä kaikissa muissakin vastaavissa paikoissa, joissa kalastuksen kautta saatavia kokemuksia on tarjolla. Tavoitteena on, että tämän työn tulosten, ja sen herättämän keskustelun avulla, voidaan löytää ymmärrystä erilaisten toimijoiden välille, sekä samalla löytää yhteisiä näkemyksiä, ja keinoja joiden kautta yhteistyö voisi mahdollistaa isoja muutoksia. Esimerkkinä voisi olla vaikkapa vesivoiman ympärillä käytävä keskustelu. Koen, että oma osallistumiseni kalastuskokemuksen pohdintaan liittyy juuri ymmärryksen, sekä keskustelun, jonka kautta myös avoimuuden lisääntymiseen eri toimijoiden välille. Jos useammalla on mahdollisuus vaikuttaa, voidaan yhdessä saada isompia asioita toteutumaan. Kalastuksen pohtiminen on mielestäni hyvä aihe tarttua miettimään paikallisia mahdollisuuksia, sekä ihmisten käyttäytymistä. Samalla se on haaste. Kalojen, sekä kalastuksen merkitys on ollut alueelle merkittävä. Kymijoki kulkee kylän lävitse, ja on ollut tärkeä ravinnonlähde jo 7000 vuotta sitten, kun kampakeraamisella ajalla ensimmäiset ihmiset ovat asettuneet asumaan kylän maisemiin. ([Koskenranta 2016](#)). Tilanne on kuitenkin muuttunut, koska ennen kalastettiin vain ruokapöytään, nykyään puhutaan kokemuksista, elämyksistä, sekä vapaa-ajanharrastuksista.

Kalastus, tai ainakin kalat aiheuttavat myös kiistoja ihmisten välille, ainakin silloin kun toimitaan luvattomilla alueilla. ([Seutuneluset 2016](#)). Tässäkin tapauksessa voidaan kohdata eräänlainen kalastuskokemus, toiset hakevat erilaista jännitystä kuin toiset. Kalastus herättää siis tunnetta, niin puolesta, kuin vastaan.

1.2 Opinnäytetyön tilaaja Aito Taimen ry

Aito Taimen ry on syksyllä 2012 perustettu yhdistys, jonka päämääränä on virtavesien ja kalavesien kunnostus ja hoito. Myös kestävän

kalastuskulttuurin edistäminen on oleellinen osa toimintaa ([Aito Taimen ry 2016](#)).

Aito Taimen yhdistyksen puheenjohtaja Janne Arponen on seurannut kalojen elämää, niitä pyydystäen, saalista syöden, mutta myös pohtien mitä on tapahtunut, kun kalasaaliit ovat pienentyneet. Janne työllistää itsensä leipomoyrittäjänä ([Ruisranne 2016](#)). Kun leipomossa tehdään työtä yöllä, on hänellä ollut aikaa pohtia aihetta syvällisemmin, miksi kalat ovat kadonneet. Yksi olennainen syy kalojen luonnollisen lisääntymisen katoamiseen on ollut voimalaitosten rakentamisen vaikutukset sisävesien kalakantoihin. Voimalaitosten rakentaminen vaikutti olennaisesti kalojen luontaiseen lisääntymiseen, lähinnä kutupuroille vaeltamisen osalta. Velvoiteistutuksilla on hoidettu kalastajille kalastettavaa, mutta samalla on unohtunut, miten luonto hoitaisi itse kaiken, luonnollisesti, jopa ilmaiseksi. Luonnon tilaa, sekä taimenien kutuseurannan tarkkailua tehdessä on huomattu, että luonnollisilla kalakannoilla on edelleen luontainen tarve lisääntyä. Esimerkiksi taimenen kutukuoppia on Kymijoella loppu syksystä havaittavissa. Paikat ovat kuitenkin sellaisia virtaisia kohtia, joissa kutu ei tule onnistumaan.

Luonnollisia lisääntymispaikkoja ovat vesistöihin laskevat sivuojat, sekä purot. Näiden kohteiden kunto on vuosien saatossa huonontunut. Rehevöityminen, irtoava maa-aines, sekä umpeen kasvaminen on muokannut paikat sellaisiksi, mikä on estänyt kalojen nousemisen kudulle. Sivupurot ovat suojaisia paikkoja kuoriutuville poikasille. Sieltä löytyy niin ravintoa, sekä suojaa muilta kaloilta.

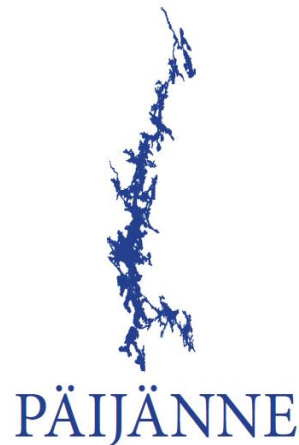
Kuva 2. Pato-ojan kunnostusta kutusoraistuksella.

Aito Taimen on panostanut voimakkaasti tekemiseen, ja sitä kautta myös osallistanut lähialueen ihmisiä. Omalla esimerkillä on ollut hyvä näyttää mitä käytännössä tarvitsee tehdä. Kiinnostus on herännyt luontoa kohti, ja samalla innostus kalastuksen ympärillä käytävään keskusteluun. Janne Arponen on leikkimielisesti sanonut

"Kun omaa yrittäjämäisen asenteen, on omat kalatkin kasvatettava itse". Janne Arponen.

Ehkä tässä viestissä piilee isompikin merkitys. Voisiko juuri tuollaista asennetta kylvää laajemminkin. Mitäpä, jos tällaisen asenteen omaavia ajattelijoita tuetaisiin enemmänkin, eikä lähdetä heti vastustamaan. Tämä tuntuu olevan nykypäivän keskustelukulttuurin loppusaldo, valitettavasti aiheen kuin aiheen ympärillä.

Liiketalouden opintojen aikana teimme yhteistyötä jo aikaisemmin kalastusaiheeseen liittyen. Brändin lanseerauksen, sekä viestintämateriaalin tuottamisen kursseilla toteutimme "Päijänne" leivän lanseerauksen.

Kiitos kun olet valinnut ruokapöytäsi **Päijänne** -ruisleivän, joka valmistetaan lähialueen puhtaista ja lisäaineettomista raaka-aineista.

Ruisranne Oy, paikallinen pienleipomo on tehnyt sinulle leivän, jonka myötä olet tukemassa lähialueen pienyrittäjyyttä sekä alkutuotantoa. Teemme leivut omassa leipomossa, suoraan ruokapöytäsi vietäväksi ja lämpimänä syötäväksi.

Ruis on peräisin lähipeltoilta, se jauhetaan Oheroisten Myllyllä, sekaan lorautetaan tilkkanen paikallista pohjavettä sekä annos käsityötä, RuisRannetta.

Jokaisesta leivästä lahjoitetaan 0,10€ Päijänteen taimenkantojen elinolojen parantamiseksi. Kiitos.

Ruisranne Oy - Nastola - Lahti

Kuva 3. Päijänne leipäpussi, sekä tarina sen taustalla.

Tarkoitus on herättää keskustelua Ruisranne Oy:n, sekä Aito Taimen ry:n yhdessä kehittämien konseptin ympärille. Ideana on osallistaa Päijänteen ympärillä toimivia lähileipomoita mukaan kampanjaan, Ruislimppu 100% ruista, ja mielellään lähialueella viljetyä, sekä jauhettua ruista raaka-aineena. Leivän myynnistä 10% ohjautuu Päijänteen kalakantojen olosuhteiden parantamiseen. Kurssilla suunnittelimme leivälle visuaalisen ilmeen, sekä lanseeraus kampanjan. Lanseerauksen yhteydessä leivän merkitys oli myös keskustelun herättäjä. Paperinen leipäpussi, jossa viesti mukana voi poikia hyviä tuloksia. Huomasimme keskustelussa, että tuore, ja terveellinen ruisleipä maistuu ihmisille, sekä luonteikas lähileipä, johon on lisätty tarina mukaan kiinnostaa. Tällä hetkellä Päijänne -leipä on odottamassa virallista lanseeraamistaan, sekä yhteistyön aloittamista Päijänteen alueen leipomoiden välillä. Ja miten leipä liittyy kalastuskokemukseen? Leivän ostaminen on hyvä tapa osallistua pienellä teolla, sekä hyvä, ja tuore ruisleipä maistuu makoisalta kalan kanssa. Niistä pienistä puroista ne taimenetkin lähtevät vaellukselleen.

1.3 Kohti parempaa kalastuskokemusta

Mutta millainen on hyvä kalastuskokemus? Voisiko kokemuksen yksinkertaistaa, tai yhdistää sellaiseksi, joka olisi kaikille samanlainen. Lähtökohtaisesti jokaisella on oma suhde kokemaansa aiheeseen, ja tätä kautta myös oikeus kokea aihe niin kuinka haluaa. Siihen, miten aihe

koetaan, voidaan kuitenkin vaikuttaa, mutta jokaisen kokemus pysyy silti uniikkina, henkilökohtaisena. Oma suhde kokemukseen rakentuu siis sen mukaisesti, millaisen tunteen kautta asia koetaan. Tänä päivänä puhumme aiheista myös monikanavaisesti. Myös suhde kokemukseen voi muuttua ajan saatossa, kun ymmärrys aiheeseen kasvaa. Tähän sosiaalisen median kanavat ovat yksi mahdollisuus, niin hyvässä, kuin pahassakin. Saamme seurata median kautta erilaisia keskusteluita siitä mitä on tehty, tai jätetty tekemättä, ja miten on tehty, tai olisi pitänyt tehdä. Somessa käydään myös kovasti keskustelua kalasaaliista. Toiselle kalastuskokemus on kala, joka saadaan ja syödään, eli koetaan luontoelämys alusta loppuun, vedestä aina lautaselle saakka. Kun taas toiselle hyvää kokemusta merkitsee se, että saadaan kala, mutta päästetään se takaisin luontoon kasvamaan. ([Haukiseura 2016](#)). Tässä tapauksessa puhutaan C&R eli catch and release menetelmästä. Lisäksi muutoksen tuulet puhaltavat kovasti verkkokalastukseen, mikä toimii hyvänä vesistön hoitokalastus keinona, mutta myös hyvänä saaliskalojen pyydystys menetelmänä, kunhan tiedetään mitä kalaa ollaan hakemassa. Verkkokalastus herättää tunteita juuri sen vuoksi, että verkko ei valikoi, vaan kerää itseensä kaikki, jotka siihen silmäkokoontaan saapuvat. Etenkin nyt, kun puhetta on paljon kalakannoista, ainakin monesti, paikallisesti huonossa kunnossa olevista kannoista, ja sitä kautta sukukypsien kalojen päätyemisestä verkkoihin ([Saimaan lohikalayhdistys ry 2017](#)). Etenkin järviolohi, sekä järvitaimen ovat kannoiltaan jo tutkitustikin huonossa kunnossa. Myös Saimaalla käydään keskustelua Saimaan norpan tilanteesta, joka on verkkojen osalta haastava. Verkkoihin tulee kalaa, jota norppa käy syömässä. Samalla rikkoutuvat verkot, sekä huonoissa tapauksissa norppa jää kiinni verkkoihin, ja menehtyy.

Kun kalastuskokemus on jokaiselle erilainen, ja aihe herättää kovasti tunteita, on tärkeää, että kalastuskokemusta pohditaan myös empatian kautta, eli mietitään mitä kalastus tarkoittaa toisen näkökulmasta katsottuna. Mutta miksi pitäisi ajatella toista kalastajaa, taikka itse kalaa? Kun luonto on muuttunut, eikä Ahti anna enää antejaan, kuten ennen, pitää miettiä jotain erilaista lähestymistapaa. Kalastus on muuttunut

vapaa-ajan harrastukseksi, eikä kalaan lähdetä ravinnon hakemisen vuoksi. Siksi kalassa ollessa pitäisi kunnioittaa lakeja, sekä asetuksia. Kaloilla on minimi pyydysmittoja, sekä kalastusrajoituksia sen vuoksi, että kalat ennättäisivät kasvamaan. Kun osaa asettua toisen asemaan, ja nähdä kalastus, vaikkapa kalan silmien kautta, voi ymmärtää, tai oivaltaa enemmän syitä sille, miksi kalat ovat muualla. Vai onko kalat muualla, onko niitä edes olemassa? Tutkimuksen lähtökohtana on ottaa Vuolenkosken kyläalue tutkimuskentäksi, ja miettiä, pohtia, sekä yhdessä tekemällä koittaa löytää ymmärrystä kaikkien toimijoiden välille. Tämä liittyy myös aiheeseen, kun ihmiset haluavat kokea positiivisia asioita ja kokemuksia. ([Yle 2016 c.](#)).

1.4 Paikalliset mahdollisuudet

Tässä yhteydessä on myös hyvä miettiä aihetta paikallisten mahdollisuuksien näkökulmasta, jos ei niinkään varsinaisesti tässä opinnäytetyössä, mutta kuitenkin niiden kautta. On sanomattakin selvää, jos satunnainen ohikulkija haluaa kokea jotain kalastukseen liittyvää, on hänelle tehtävä se mahdollisimman helpoksi. Tätä tukemaan on hyvä miettiä, miten hän polkunsa kulkee, ja voisiko sitä helpottaa vaikkapa ohjeiden, oppaiden, kylttien taikkapa digitaalisten kanavien kautta. Jos paikallinen yrittäjä saa tuotettua lisäarvoa ohikulkijalle, jää alueelle euroja, mikä tukee alueen kehitystä. Jos näitä satunnaisia ohikulkijoita ei osata pysäyttää kylille, on helpohkojen lisätulojen saaminen myös vaikeaa.

Toisaalta, miten saisimme parhaimman hyödyn irti, joka samalla tukisi Aito Taimen ry:n isoa visiota. Se on ollut jo alusta asti paluuta alkujuurille, eli luonnollisten kalakantojen paluun mahdollistavaa toimintaa. Suurin haaste asian tiimoilta on se, että ihmiset ovat tottuneet kalastamaan vallitsevissa olosuhteissa. Muutos on ollut vuositasolla niin pieni, että siihen ei olla osattu reagoida. Onhan pääsääntöisesti kaikki kunnossa, mutta hieman haastetta tämä istukaskalojen istuttaminen aina tuo. Lähinnä kyse on seurannan puutteesta, sekä toisaalta vieraslajien tuomisesta vesistöön. Jos kotona on ollut akvaario, tietää miten uuden kalan tuominen

akvaarioon vaikuttaa kaikkeen, ehkä eniten uuden kalan sopeutumiseen. Itse entisenä akvaario harrastajana, koin monta kertaa, kuinka kalat kuolivat liian nopeaan veden, ja olosuhteiden muutoksessa.

1.5 Oma suhde kalastusaiheeseen

Oma suhteeni kalastukseen on monijakoinen, rentoudun mielläni luonnossa, sekä nautin kalastuksesta. Syön kalaa, ja mielelläni sitä omalle lautaselle myös pyydystän. Paikalliset vesistöt antavat mahdollisuuden helppoon kalastukseen. Jos rannalta kalastaminen kaipaa vaihtelua, voi vesille päästä kymen ylä- taikka alapuoliselle vesistölle. Välillä retki palkitaan kalalla, ja toisaalta, joskus on hienoa vaan nauttia maisemista. Kalan saaminen on joskus sivuseikka.

Kuva 4. Kaunis heinäkuinen päivä. Ei kalaa, silti hyvä kalastuskokemus.

Lisäksi on ollut hienoa huomata, kuinka omat lapset ovat myös innostuneet kalastuksesta. Niitä kalastustarinoita, siitä kuinka vapa on värähdellyt, taikka niitä hetkiä, kun saalista on tuotu kotiin.

Olen ollut seuraamassa Aito Taimen ry:n perustamista, sekä sen kehittymistä purojen kunnostuksesta, aina keskustelujen herättäjäksi saakka. Yhdistyksen puheenjohtaja, Janne Arponen on tehnyt hienoa

työtä, jonka hedelmää pääsemme nauttimaan, toivottavasti jo lähivuosien myötä.

Tarkoitukseni oli tehdä kalastukseen liittyvä opinnäytetyö yrittäjyyden näkökulmasta. Pohdinnat olisivat pyörineet enemmänkin kalastusmatkailun näkökulmassa, sekä siinä miten kestävästi kalastusta voidaan toteuttaa paikallisesti. Aihe on myös houkutteleva, koska matkailu on koko ajan kasvava toimiala, ja etenkin luontomatkailu kiinnostaa ihmisiä. Lisäksi lähialueen mahdollisuuksien kasvu, Kimolan Kanavan ([Kimola2016](#)) avautuminen matkailuliikenteelle vuonna 2019, sekä litin Tillolaan 2018 valmistuva KymiRing ([KymiRing2016](#)) moottorirata kasvattavat alueen vetovoimaa. Lähialueella liikkuvat turistit ovat potentiaalisia palvelujen käyttäjiä, ja samalla myös paikallisen yrittäjän asiakkaita. Nyt on mahdollista luoda aivan uudenlaista kalastuspalveluita ja -kokemuksia. Valtion kalakortilla saat kalastaa, ja erikoisluvalla voit jatkaa kalastusta muilla alueilla. Isoin työllistäjä voisi kuitenkin olla matkailupalveluyrittäjyyden kasvaminen. Ehkä sitä uudenlaista ajattelua. Virvelivuokrausta, opastusta, jne. Unohtamatta lähialueella toimivaa Suomen Urheiluopistoa ([Vierumäki 2016](#)), jossa käy vuosittain kymmeniä tuhansia vapaa-ajan matkailijoita. Heillekin on varmasti paketoitavissa jotain paikallista, ja vesistöön liittyvää toimintaa. Unohtamatta Q-Link Oy:n ([Lossiranta 2016](#)) tarjoamia paikallisia palveluista, niin yöpymisen, kalastuksen, sekä ruokailun ja viihtymisen kokonaisuuksiin liittyen. Vaikka yrityksen tämän hetkinen asiakaskunta koostuu yritysasiakkaista, mahdollistaa hienot puitteet myös monenlaista muuta toimintaa.

Mutta miksi tehdä tutkimus Aito Taimenen kanssa yhteistyössä? Päädyin kalastusaiheeseen osittain sen vuoksi, että purojen kunnostuksen, sekä kalojen istutuksen ympärillä oli paljon erilaisia näkemyksiä, sekä vanhoja toimintamalleja. Palvelumuotoilun menetelmiä hyödyntämällä voin tuoda käyttäjien ääntä kuuluville, ja saada samalla kalastuskokemuksen keskustelua heräämään.

Kun aloitin syksyllä 2015 käyttäjälähtöisen palvelumuotoilun opinnot, huomasin jo nopeasti, että tästä voisi olla uusi näkökulma

opinnäytetyöhöni (Tuulaniemi 2011). Olisi otettava uudenlaista ajattelua, ja mietittävä asiaa käyttäjän näkökulmasta. Muutos, joka puhaltaa jokaiselle toimialalle, oli syynä sitten digitalisaatio, taikka taloudellinen taantuma, johtaa siihen, että uudenlaista näkökulmaa tulee miettiä. Ja mikäpä olisi hienempi tapa, kuin ottaa käyttäjät mukaan suunnitteluun. Olen ollut ihastuneena palvelumuotoilun menetelmiin jo alusta asti. Olemme puhuneet työelämässä jo asiakaslähtöisyydestä, mutta oikeastaan se on aina ollut sanahelinää. Kukaan ei haluaisi olla asiakaslähtöinen, koska sieltä se raha tulee yritykseen, asiakkaalta. Kuitenkaan, ne puheet eivät ole näkyneet tekoina. Näinhän se on aina mennyt, mutta juna näyttää onneksi kääntyvän. Käytännössä kala pitäisi ottaa esiin tarjottimelle, ja miettiä, miten voisimme auttaa asiassa.

Kuva 5. Työpajan suunnittelua ja ideointia syksyllä 2016.

Palvelumuotoilun kautta olen saanut myös herkistää omaa ajattelua, sekä samalla huomata, että erilisiä ratkaisuja on olemassa. Myös työkaluja on runsaasti. Palvelumuotoilun menetelmät ovat vain menetelmiä, ja niitä voi käyttää erilaisilla tavoilla, kuitenkin tärkeämpää on oivaltaa sieltä ne ihmisten kohtaamisista kertyneet tulokset. Omat liiketalouden opinnot, joiden erikoistumista mietin, saikin luontevan suunnan palvelumuotoilun kautta. Olin jonkin verran seurannut palvelumuotoilua, ja osittain sen hyödyntämistä yleisellä tasolla, kuitenkin siihen sen enempää uppoutumatta. Yhtenä merkittävänä henkilönä voinen mainita pääsihteeri Ville Tolvasen ([Tolvanen 2016](#)). Hänen esimerkki yrittäjänä, ja yritysmuotoilijana toimiminen, sekä hänen rakentama Digitalist Network (Digitalist 2016) on luonut pohjaa, ehkä jopa nopeammalle ymmärrykselle palvelumuotoilun oppimismatkan aikana, sekä siihen keskittyessäni. Oppiminen on ollut monikanavaista, vuorovaikutteista, ja ymmärrys aiheelle on löytynyt juuri esimerkkien kautta. Verkosto täyttää kohta neljä vuotta, ja katseltuani muistiinpanoja huomasin, että olen ollut Twitter, Facebook, sekä internet keskusteluissa mukana melkein alusta saakka. Villen tuomat esimerkit käyttäjälähtöisyydestä, sekä digitaalisen kohtaamisen mahdollisuuksista ovat olleet mielenkiintoisia. Tuhannet ihmiset tänä päivänä ovat jo osana verkostoa, jossa päivittäin kehittyvät hienoja keskusteluja, sekä vanhan ajattelun haastamista. Keskustelut ovat antaneet mahdollisuuden haastaa omaa osaamista, mutta myös kaukupohjaa keskusteluille, joita on luontevaa käydä samanhenkisten ihmisten kanssa.

Palvelumuotoilun merkittävin huomio kaikessa tekemisessä on mielestäni havaintojen tekeminen, huomioinen, sekä kuunteleminen. ([Solita 2016](#)). Sitä voidaan tehdä fyysisesti tilassa, taikka digitaalisessa maailmassa. Opiskelin Heinolan seudun kauppaoppilaitoksessa 1989-1992, valmistuen markkinointi-merkonomiksi. Meidän opettaja, Jouko Valasti, opetti meille palvelutoimintoja. Olimme luovasti opetustilassa ja harjoittelimme muunmuuassa mainostekstausta ja somistusta. Mutta edelleen Joukon ohjeet soi korvissani ”menkään paikallisen Heijukka ruokakaupan aulaan, istukaa siinä rauhassa, ja katselkaa ihmisiä, jotka saapuvat tilaan, sekä

poistuvat kassojen kautta pihalle. Kun tarkkailette ihmisiä, huomaatte heistä paljon asioita. Vain näin opitte ihmisten kaupassa käymisestä.” Näinhän se on, vain seuraamalla ihmisen toimia, sekä kyselemällä, ja kiinnostumalla hänen toimistaan voidaan vain oppia aidosti jotain. Muuten kaikki on vain pelkkää arvailua, taikka yleistämistä. Niistä pienistä asioista, ja pienistä teoista kaikki lopulta lähtee rakentumaan.

Voidaankin ehkä ajatella, että aikoinaan kun opiskelimme palvelutoimintoja, joihin kuului olennaisesti asiakaskohtaamisen tila, oliko silloin jo kyse palvelumuotoilun esiasteesta?

Kuva 6. Heijukka kauppa on lopettanut, ja rakennus uudistettu 2017 vuoden alussa. Tosin tämä kuva on otettu kesällä 2016. Istua saat, muttet oleskella asiattomasti. Vessakin löytyy, muttei ole käytössä. Penkkejä vasta päätä oli Alko. Ja vieressä nykyinen K-kauppa.

2 KALASTUS ILMIÖNÄ

2.1 Historia

Suomessa on kalastettu pitkään ja hartaasti. Onhan meillä jääkauden jälkeen ollut merkittävä vahvuustekijä, eli iso määrä vesistöjä, niin isoja kuin pieniäkin järviä. Lisäksi kalasaaliin merkitys ravinnon tuojana on ollut meille todella tärkeää. Jääkauden päättyessä sulamisvesien muodostamat suuret joet ovat luoneet loogisia reittejä, ja sitä kautta myös hyvät yhteydet mereltä sisämaassa oleviin järviin. Nämä mahdollistivat lohien nousemisen kudulle, eli lisääntymään sisävesien jokien ja purojen äärelle. Samalla tämä toi merkittävää ravintoa jokien varsilla asuville ihmisille. Isoissa sisävesissä oli hyvät pienkalakannat ja ravintoa vaeltaville kaloille. Hyvät ravintopaikat löydettyään, jäivät vaeltavat kalat sisävesistöihin ja lisääntyivät sivupuroilla.

Esihistoriallisessa Suomessa kalastus oli pääelinkeino. Asumukset sijaitsivat vesien äärellä ja asuinpaikkaa vaihdettiin pyynnin vuotuisikierron mukaan. Vanhimmat asuinpaikka-, pyydys- ja kalanluulöydöt ovat noin 10 000 vuoden ikäisiä.

Esihistoriallisella ajalla alkunsa saanut erävesien kaukokalastus jatkui kausiluonteisena paikoin 1600-luvulle saakka. Kaukaisten kalavesien, erämetsien ja kaskien luokse syntyi vähitellen pysyvää maanviljelysasutusta.

Eräkauden jälkeen kalastuksesta tuli kiinteään asutuksen omavaraistalouden kulmakivi. Sen rytmi niveltui muiden maaseudun töiden vuotuisrytmiin. Ammattikalastus voimistui 1800-luvulla meri- ja jokialueilla sekä vuosisadan lopusta alkaen järviolueilla. Kalan myyntitulot auttoivat siirtymistä rahatalouteen. ([Kalastusmuseo 2016](#)).

Merkittävässä roolissa on ollut myös kaikkien pyydyksien valmistaminen. Näitähän tehtiin sen vuoksi että saatiin kalaa, mutta vasta uistimen ympärille kehittyvä valmistaminen on vaikuttanut merkittävästi siihen, miten ihmisen suhde luontoon muuttuisi. Voidaan puhua vapaa-ajan- sekä urheilukalastuksen aikakaudesta.

Nykyaikaisen vapaa-ajankalastuksen juuret ovat syvällä historiassa. Sitä elähdyttävät kalastuksen ikivanhat elementit, huvi ja hyöty, jotka ovat säilyneet kaupungistuvassa Suomessa. Toisaalta urheilukalastuksen vaikutteet ovat levinneet ulkomailta saakka.

Ammattikalastuksen kannattavuuden ehdot ovat kiristyneet ja ammattikalastajien määrä 1950-luvulta lähtien jatkuvasti vähentynyt. Pysyäkseen ajan tasalla ammattikalastajat ovat joutuneet erikoistumaan sekä tehostamaan pyyntiään. ([Kalastusmuseo 2016](#)).

Suomalaiseen kalastuksen historiaan kuuluu olennaisesti Lauri Rapalan tarina. ([Normark 2016](#)). Kuinka perhe piti elättää ja kalaa täytyi saada ruokapöytään, samalla kalastettiin myös myytäväksi. Kalastusreissuilla puhdetöinä hän vuoli uistimia. Soudellessaan pyydyksille, Lauri uitteli uistinta perässään. Hän huomasi kalojen kiinnostuvan hänen vuolemastaan mallista. Näin oli ensimmäinen Original malli saanut protyyppinsä. Tämä uistinmalli sai nopeasti huomiota paikallisesti, ja kalastamisesta alkoikin kehkeytyä perheen elannon lähde.

Lauri Rapala (1905-1974) on maailman kuuluisimman vaapun, Rapala Originalin kehittäjä ja maailman suurimman uistintehtaan, Rapala VMC Oyj:n perustaja. Sisimmässään Rapala itse koki itsensä aina kuitenkin ensisijaisesti kalastajana. Rapala-uistinten tarinan ensirivit kirjoitettiin Päijänteellä, Tehinselän Koreakoivu-nimisessä saarella, jolla Lauri Rapala usein kalastusreissuillaan yöpyi. Koreakoivu oli kalastajaerakko Toivo Pylväläisen tukikohta. Rapala ja Pylväläinen vuolivat saarella vaappuja, joissa näkyi Pylväläisen taju hyvin uivasta rungosta ja Rapalan uskomattomat kädentaidot, jotka puolestaan toivat vaappuihin huikkeen viimeistelyn. ([Normark 2016](#)).

2.2 Kalastus ilmiönä muuttuu koko ajan

Lähtökohtaisesti kalastus on ollut tapa hankkia ravinto pöytään. Asutus on rakentunut vesistöjen ääreen. Myöhemmässä vaiheessa siitä on saatu myös elantoa. Mutta se, mikä tekee kalastuksesta mielenkiintoisen, on juuri tuo ilmiö, joka herättää tunteita. Vaikka yhtään kalaa ei näy vedessä, ollaan valmiina rikkomaan lakeja, sekä asetuksia. Etenkin tänä päivänä

olemme uutisissa huomanneet, sekä nähneet keskustelujen kohteena kalan, sekä olosuhteet. Toisaalta, julkisuudessa on paljon keskustelua siitä, kuinka kalat pyydystetään ja lasketaan takaisin. Toisten mielestä se antaa useamman kalastuskokemuksen kalaa kohti. Toiset näkevät sen riskinä, koska väärin käsitelty kala voi saada kalastajan käsittelyssä uudenlaisen bakteerikannan mukaansa, ja huonoimmassa tapauksessa levittää sitä muihin kaloihin. Lisäksi kun otetaan mukaan vanhemmat kalat, jotka ovat selvinneet pitkään luonnossa, ja päätyvät saaliiksi, on se toisten mielestä väärin. Toisten mielestä kyseessä on herkullinen ja näyttävä iso saalis. On kuitenkin selvää, että iso kala on huomattavasti tehokkaampi jatkamaan sukuaan, ja siksi se on ehkä huonoin vaihtoehto nostaa ruokakalaksi. Mutta etenkin perinteiselle sunnuntaikalastajalle, kun osuu kohdalle oikein mukava väsytystaistelu, ja onnekas kalan kotiuttaminen veneeseen, taikka rannalle, voidaan kysyä aidosti, että onko ensimmäisenä mielessä kalakannan jatkuminen, vai upean kalastuskokemuksen saattaminen historiankansiiin, sekä muistojen kuvaksi? Puhutaan vaikka kalastuskateudesta. Kaverin kala on ehkä aina väärin saatu, mutta hyppää vaikka kaverin saappaisiin, ja samaistu kokemukseen. Vain siten voit ymmärtää toisen ratkaisua.

Vuolenkoskella on tarjolla myös uudenlainen suljetun, noin 7 hehtaarin kokoisen kalastuslammen kautta saatava kalastuskokemus, jonka tuottaa Vuolenkosken Kalastus Club Oy ([Q-Link 2016.](#)). Verrattuna luonnonlampeen, lampeen istutetaan kaloja, joita voi niinsanotusti varmana saaliina kalastaa. Tarjolla on lähes varma kalansaalis, ja sitä kautta uudenlainen kalastuskokemus. Voimalaitoksen lampi on vuokrattu hyötykäyttöön. Ideana myydä kalastusosakkeita yrityksille, jotka voivat tuoda sidosryhmänsä kokemaan kalan pyydystämisen hienous. Keittiö laittaa saadut kalat ruoaksi, ja sitten myöhemmin ryhmä nauttii yhteisesti pyydystettyä ruokaa. Kokonaisuus aika hieno, sekä puitteet loistavia. Ja etenkin, hieno kokemus heille, ketkä ovat kalat nostaneet lautaselle yhteiseksi ruoaksi.

Kuva 7. Iitin kunnan kuudes luokkalaisten ryhmäytymispäivä kalastuslammella 19.9.2013.

Iitin kunta on osakkaana yhtiössä, ja kunta on tehnyt päätöksen, että kaikki kunnan kuudesluokkalaisten tulevat syksyisin lammelle kalaan ryhmäytymispäivänä. Päivän aikana on tarkoitus tutustuttaa koululaiset tuleviin yläaste kavereihin, ja samalla kalastetaan, sekä opitaan Vuolenkosken jääkauden aikaisesta paikallishistoriasta. Olen useampana syksynä ollut auttamassa koululaisia kalastamisen parissa. Ja voin kertoa, että nuori, joka saa ensimmäiseksi kalakseen kahden kilon kirjolohen, saa hetkestä todella ikimuistoisen. Kalastuskokemus on ehkä juuri sitä uuden kokemista, sekä samalla oppimista.

Vastaavaa toimintaa on myös Hartolassa, tosin siellä käydään koulupäivän aikana perinteisesti kalassa. Paikallislehti Itä-Häme (Itä-Häme 2016) uutisoi aiheesta 11.9.2016. Se on myös loistavaa vastapainoa koulupäivien tunneilla, mutta myös hyvä tapa oppia käytännönläheisesti biologiaa.

2.3 Olosuhteiden muutos

Pakostakin olemme huomanneet, että maailma muuttuu. Kalastajan päivät kuluvat vesillä ollessa. Edelleen saaliskalojen määrä on pientä, mutta myös vesistöjen tila on muuttunut. Ravinteet liukenevat pelloilta vesistöihin. Vaikka Kymijoki on iso virtaava vesistö, olen itsekin huomannut, kuinka katiska likaantuu ja limoittuu helposti. Syitä voi olla tehtaiden päästöt, alueen asukkaiden vesistön kuormitus, pelloilta valuvat ravinteet tai kaikkien toimenpiteiden yhteisvaikutus. Ainoa tosiasia on kuitenkin se, että ihminen on poikkeuksetta pääsyyllinen kaikkiin olosuhteiden muutoksiin.

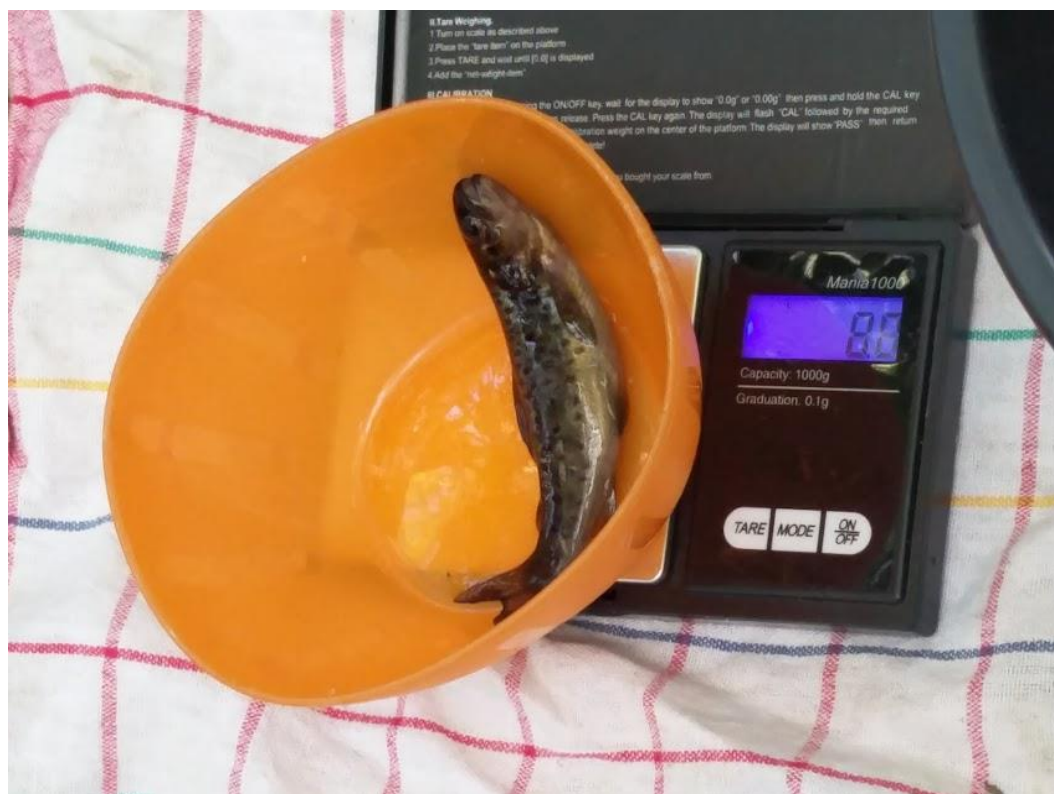
Aito Taimen ry:n paikallinen rooli on ollut lähialueen luonnollisten purojen kartoitus, sekä niiden kunnostus. Tässäkin paikallisessa työssä on huomattu vanhojen tukkiuittopurojen umpeen kasvaminen. Toisaalta, myös niiden tulviminen, sekä sitä kautta uudenlaisten vahinkojen aiheutuminen esimerkiksi yli kulkeville teille ja väylille. Kun tuollaisia puroja koneellisesti muokataan liian voimakkaasti, kasvaa purossa virtaama, ja näin yläpuolinen vesistö valuu ja virtaa nopeammin. Tämä aiheuttaa myös haasteita monien vesistöjen varrella asuville mökkiläisille, joiden mökkien rannoilla olevat laiturit nousevat yllättäen korkealle. Edelleen pitäisi kaikessa luontoon liittyvässä toimenpiteessä nähdä kokonaisuus, eikä niinkään sitä yksittäistä ongelmaa.

Kuva 8. Manu Vihtonen työnsä ääressä.

Kaakon Jokitalkkari ([Jokitalkkari 2017](#)) projekti, ja siinä vuosina 2011 – 2016 toiminut Iktyönomi Manu Vihtonen on hyvä esimerkki toimijasta, jonka merkitys on ollut tärkeää, niin kalaston, kuin vesistön liikkeidenkin osalta. Manu Vihtonen on ollut aktiivisesti mukana Aito Taimen Ry:n tekemissä kunnostuksissa, tuomassa tietoa, sekä analysoimassa tekemistä. Lisäksi häneltä on saanut apua purokunnostuksien seurantaan liittyvissä tarkkailutehtävissä. Tämä on ollut tärkeää, koska vain saamalla analysoitavaa tietoa, voidaan olla varmoja todellisista muutoksista, ja vallitsemassa olevasta tilanteesta. Manu Vihtosen kädenjälki näkyy vahvasti myös muualla Suomessa. Hänen tekemänsä työtä on nähtävissä

enemmän Virtavesien hoitoyhdistys ([Virho 2016](#)) ry:n kautta, jonka toiminta on ollut todella aktiivista. Heidän toiminta on keskittynyt virtavesien suojeluun, sekä niiden ennallistamiseen. Pääpaino on ollut alussa pääkaupunkiseudulla. Alue on myös äärimmäisen loistavaa julkisuuskuvan kannalta, koska alueen lähellä asuu paljon ihmisiä. Lisäksi lähiluonto on kaupungeissa, ehkä vieläkin tärkeämpää, koska viheralueita on vähemmän kuin maaseutumaisissa paikoissa. Tämä on nostanut ilmiön ihmisten huulille ja antanut myös voimaa yhteisöille, jotka tekevät tärkeää talkootyötä. Longinojan reitin varrella on useita hienoja paikkoja, joista voi tarkkailla kudulle nousevia taimenia. ([Kuduntarkkailupaikat 2016](#))

Kuva 9. Mätirasiaistutusten poikasseurantaa Kimolassa. Kuvassa paikallisessa purossa kuoriutunut taimen.

2.4 Kalastuksen hoito

Vuolenkosken vesistöt sijaitsevat Salpausselän kakkosharjun kohdilla, paikassa, josta kymijoki on saanut alkunsa 10.000 vuotta sitten. Vesistö on pääsääntöisesti puhdasta juuri Päijänteen kautta saapuvista

vesimassoista. Peltojen ojitusten myötä ovat ravinteet kuitenkin löytäneet reittinsä vesistöihin ja sitä kautta osaltaan rehevöittäneet vesistöjä. Ojitus on tapa saada pellon kuivaksi mahdollisimman nopeasti, se on tietenkin tärkeää maanviljelijän työn kannalta. Aito Taimen ry lähti tekemään ennallistavaa työtä, kunnostamalla sopivia puroja alkuperäiseen kuntoonsa, jotta taimen löytäisi lisääntymispaikkansa. Vuonna 2013 alkanut työ, ja vuodesta 2014 lähtien mätirasiaistutuksilla on pyritty saamaan omaa, paikallista kantaa. Tulokset ovat olleet lupaavia. Matka on pitkä, mutta se näyttää olevan nopein tapa saada kalat luonnollisesti lisääntymään.

Kun vesistöt rehevöityvät, alkaa niinsanottu roskakala valtaamaan vesiä. Tuo kala, jota ei ole meillä perinteisesti arvostettu, ristitään se vaikka käyttökalkaksi, on kuitenkin noussut suureen suosioon. Sisävesien särki on maukas, ja hyvä puhdas kala, jota saadaan vesistöjen rehevöitymisen lisääntymisenä hoitokalastuksen saaliina runsaasti raaka-aineeksi. Monessa paikassa on tuhansia kiloja kalaa jouduttu hävittämään, kun hyötykäyttöä ei ole löydetty. Onneksi esim Lahdessa on otettu kouluihin mukaan kalan hyödyntäminen, ja samalla on huomattu kuinka lapset tykkäävät myös särjestä. Onhan markkinoille tullut myös Järki Särki tuotemerkki. Purkitettu tuote, jolla on oma tarina kerrottavanaan (Järki Särki). Kala, joka on purkitettu mausteliemeen ja noussut sitä kautta ihmisten suosioon. Lisäksi yleistä pohdintaa on kalojen omasta tasapainostosta vesistössä, jos petokalat puuttuvat, voi voimasuhteet muuttua. Yksi vaihtoehto keskusteluissa on ollut ottaa hauki ([Yle 2016 b.](#)) mukaan talkoisiin. Mietittäväksi jää, onko siitä hyötyä vai haittaa.

Perinteinen tapa hoitaa kalakantoja on tuoda istuttamalla lisää kalaa kalastettavaksi. ([Yle 2016 e.](#)). Tämä juontaa juurensa -50 luvulta, jolloin Suomen sisävesistöjen kosket haluttiin padota voimalaitoksien hyödyksi. Elimme aikaa jolloin Suomi oli nousemassa sotien jälkeen uudelleen jaloilleen ja sähköä tarvittiin. Silloin oli perusteltua valjastaa vesivoima suomalaisten hyödyksi. Kun vaeltavien kalojen tie katkesi, alkoi kalakantojen hiipuminen. Tarvittiin sisävesiin sitä lohikalaa, jota ihmiset pystyivät kalastamaan. Voimalaitoksilla on näinäkin päivinä olemassa

velvoiteistutukset, ja niistä pidetään kiinni. Vuosikymmenien saatossa kalojen perimä on heikentynyt, ja samalla istukaskalojen laatu on huonontunut. Jyväskylän Yliopiston tutkijan, Jukka Syrjäsen ([Syrjänen 2016 a.](#)) tutkimuksen mukaan vain 5% istutettavista kaloista saadaan aikanaan ylös. Olisi mielenkiintoista tietää mitä tapahtuu näille lopuille 95%. Voiko olla niin, että shokki kasvattamon ja luonnon olosuhteiden välillä on niin suuri, että siirtyminen luontoon saa aikaan kalassa stressin, sekä muutoksen myötä kalat joutuvat ongelmiin. Kenties hauki saa mehukkaan herkkupalan, jos toisenkin. Siksi juuri panostaminen luonnolliseen lisääntymiseen voisi olla yksi kalastuksen hoidon kulmakivistä. Kun kalat kasvavat, ja vahvistuvat omissa ympäristöissään, sanoo jo maalaisjärkikin, että sen täytyy vaikuttaa lopputulokseen. Edelleenkin ei ole olemassa vain yhtä pelastavaa menetelmää, vaan kokeilemalla ja testaamalla, ehkä myös uudella ajattelutavalla voisi luontoa tukevia ja elvyttäviä toimia kehittää ja ottaa käyttöön. Kuitenkin, kalat tarvitsevat apua ja yhteistyötä. Muutoin ne kuolevat sukupuuttoon.

2.5 Kalastuksenhoito verrattuna riistanhoitoon

Suomessa keskitytään kovasti kehittämään uutta ja innovoimaan, mutta kalastuksessa on jämähdetty aikaan, jolloin vesivoima valjastettiin. Kun vesialueet lunastettiin ja koskiosuuksista luovuttiin, luovuttiin samalla vapaasti liikkuvista kalakannoista. Mereltä kudulle siirtyvä kala törmää voimalaitoksen betoniseinään, ja samalla sisävesistöjen alueella oleva kalakantojen geeniperimä heikkenee. Lisäksi olosuhteet huonontuvat, kun vesien rehevöityminen jatkuu. Suomessa on totuttu siihen, että kalaa on ollut, se on ollut myös kaikkien vapaasti kalastettavissa, eikä suurempia rajoituksia ole ollut kuin pohjoisen merkittävässä lohijoissa. Nyt on onneksi huomattu, että kalastamalla samalla tapaa kuin aikaisemminkin, tullaan kalakannat ajamaan sukupuuttoon. Siksi onkin äärimmäisen tärkeää miettiä, miten pystymme auttamaan kalaa tuossa ponnistelussa.

Kun voimalaitokset rakennettiin, jäi niille velvoitteet kalaistutusten hoitamisesta. Edelleen kaloja istutetaan kalastettavaksi, mutta viimeisten

tutkimusten mukaan istukaskaloista vain viisi prosenttia (5%) saadaan kalastettua ja nostettua syötäväksi. Istutukset ovat myös kaloille kova koettelemus. ([Yle Kotka 2016](#)). Siksi on hyvä miettiä, miten kestävä kalastuksenhoito olisi mahdollista. Suomessa on hyvä, ja toimiva riistanhoitojärjestelmä, jossa metsästäjät ovat vastuullisia hoitamaan kanta. 100 vuotta sitten hirvikanta oli pyydystetty loppuun, ja sitä uhkasi sukupuuttoon kuoleminen, kunnes järjestelmällinen riistanhoito aloitettiin. Jyväskylän Yliopiston rahoittamassa ja Jukka Syrjäsen toteuttamassa tutkimuksessa ([Syrjänen 2016 b.](#)) vertaillaan juuri riistanhoitoa sekä kalastusta. Tässä tutkimuksessa näkee hienosti nykytilanteen. Voidaankin sanoa, että edessä on vielä pitkä matka, mutta kun yhdessä tarkennettu tavoite ja suunta, sekä ponnistelut kohdistuvat oikein, voidaan vuosien päästä nähdä tuloksia.

Tutkimuksesta voidaan tehdä erilaisia näkemyksiä ja painotuksia, mutta ehkä yksi merkittävin seikka on juuri riistanhoitoon kohdistuva seuranta, sekä vastuullisuus. Etenkin riistanlaskenta, joka tehdään paikallisen metsästysseuran toimesta. Lisäksi metsästysseura hakee kaadettavalle riistalle kiintiöitä, ja lopulta metsästysseura kaataa lupien mukaisen määrän riistaa. Metsästysporukassa on oma sisäinen kuri, eli liikaa ei kaadeta, koska halutaan turvata hyvä kanta tuleville vuosille.

Riista pyydystetään pääosin ruutiaseella tai jousella, kun kalastusta tehdään verkoilla ns sekakalastuksena. Verkko ei valikoi saalistaan kuin silmäkoon mukaisesti. Pienet uivat reikien läpi, ja isot jäävät verkkoon.

Kala- ja riistakantojen tila 2000-luvulla: esimerkkinä järvitaimen, ilves ja hirvi

Vapaa-ajankalastus

- Esimerkkinä Arvajan Kivikosken taimenen poikastiheys (Eloranta & Syrjänen) ja Vaajakosken nousutaimen (Valkeajärvi ym. 2013)
 - Heikkeneminen yleistettävissä Järvi-Suomen järvitaimeneen, järviloheen, nieräään, meritaimeneen, meriharjukseen, ankeriaaseen?
- Vaelluskalakannat samassa tilassa nyt kuin suurriistakannat 50–70 vuotta sitten!

Metsästys

- Esimerkkinä Suomen ilveskanta (Pulliainen 1974, Kojola 2005) ja hirvikanta (Nygren 2009, RKTL)
 - Elpyminen yleistettävissä, metsäpeuraan, metsäkauriiseen, karhuun, ahmaan (?) majaviin, harmaahylkeeseen, itämeren-norppaan laulujoutseneen, merimetsoon, merikotkaan

Kuva 11. Jukka Syrjänen. Jyväskylän yliopisto / Konneveden kalatutkimus ry

Toisaalta, metsästyksen eettisyydestäkin herätellään keskustelua. Mutta onko riistanhoito turhaa? ([Yle 2016 f.](#))

2.6 Nykyihmisen luontosuhde

Ihmisten siirtyminen maalta kaupunkeihin, on saanut aikaan ilmiön, jonka johdosta vieraannutaan luonnosta. Luonto, ja luonnossa liikkuminen ei ole enään itsestään selvyyys. Toisille se voi olla jopa pelottava paikka.

Luonnossa voi liikkua myös eläimiä, kettu saattaa kurkistaa, taikka jänis loikata eteen. Hauskuutta toisille, mutta sitähan se on, kun ihminen vieraantuu luonnosta. Sama ylivarovainen asennoituminen koskettaa asfalttitieltä metsään liikkumista. Kun olemme tottuneet liikkumaan tasamaalla, voi metsän haastellinen maasto olla haasteellista. Helsingissä viedään päiväkotilapsia metsään kävelemään. Lapsille on haasteellista pysyä pystyssä ([Iltasanomat 2017](#)). Voidaankin kysyä leikillisesti, että onko kaupunkilais perheen helpompaa lähteä lomalle Espanjaan, kuin tutustua lähiluontoon. Mutta miksi? Miksi lähellä oleva luonto ei ole

houkutteleva? Onko se niin itsestään selvyyttä, että siitä ei haluta maksaa? Lapsi on luonnostaan kiinnostunut ympäristöstä, sekä tarjoamista virikkeistä. Kiipeilyä puissa, leikkimistä oksilla ja kävyillä, sekä oravan taikka lintujen liikkeistä. Jos lapsen luontokokemus perustuu vain huvipuistoon nurmikkoon, tai lomareissun kohtaamisiin, voidaan nähdä kuinka erkaantuminen luonnosta alkaa kehittymään. Myös Puolustusvoimien palvelukseen astuu nuoria, jotka pääsevät tutustumaan luontoon, ja elämään luonnossa. Myös heidän taidot ovat monesti rajallisia, toisaalta, siellä saa hyvää perusopastusta siihenkin aihepiiriin liittyen. Voidaanko kuitenkin syyttää tietokoneita, tai nykyisiä digitaalisia mahdollisuuksia tästä? Ehkä osittain voidaan. Vapaa-aika on niin vähissä, ja mahdollisuuksia niin paljon. Ihmisen elämä on tehty niin helpoksi, että kun ei tarvi, tulee harvemmin lähdettyä.

Suomi on iso maa, joka tarjoaa kaikenlaisia luontoelämyksiä, sekä -kokemuksia. Onko Suomen luonnon itsestäänselvyys myös se uhka, minkä se tarjoaa? Yleensä lähelle näkeminen on haasteellista, kun taas kauemmas pitääkin tavoitella. Näemme kuinka ulkomaiset matkailijat ovat innoissaan Suomen luonnon tarjonnasta mahdollisuuksista. Puhtaita marjoja, sieniä, rauhallisuutta, vesistöjä, revontulia, turvallisuutta. Listaa voisi kasvattaa vaikka kuinka pitkäksi. Meistä luonto on jokamiehen oikeudella säännelty käyttöoikeus. Se on ansaittu kuten itsenäisyys. Mutta muistammeko huomioida sitä? Onneksi, liittyen Suomi 100 vuotta juhlintaan on nostettu luonto keskiöön ([Luonnonpäivä 2017](#))

2.7 Julkisuus ja keskustelut

Kalastus herättää tunteita. Etenkin nykyään, kun meistä jokainen on oman elämänsä päätoimittaja. Ken huutaa kovimmin, saa ainakin hetkittäin suurimmat huomion. Välillä julkisissa keskusteluissa on monenlaisia ongelmia: Joku on saanut kalan, oli se sitten iso tai pieni. Se on saatu sitten väärästä paikasta, tai väärällä menetelmällä. Kenties kalaa on käsitelty väärin, tai kuvattu hassusta kuvakulmasta. Kaikesta saa olla omaa mieltä. Ja porukalla sitä yhteistä mielipidettä rummutetaan.

Lähtökohtaisesti, kaikki keskustelu on hyvästä. Se osoittaa sen, että asia kiinnostaa. Etenkin somessa, ja erilaisissa Facebook ryhmissä käydään hyvää keskustelua, mutta sen tarkoitus on kuitenkin rakentaa parempaa tulevaisuutta. Jos ryhmät olisivat vain huutelupaikkoja, ei siellä ihmiset enää viihtyisi.

 [Redacted Name] ► **Kalastajat!** ...

4 t •

Onko Jimin Arktiset vedet tuttu ohjelma?
Näköjään jo 5. kausi menossa!
Ohjelmassa oleskellaan Rapalan teltoissa jäällä auringon paisteessa ja vavat vipattaa siellä täällä. Lapsi käy välillä vetelemässä haukia jäälle. Ohjelma on käsittämätöntä ja törkeää eläinräökkäystä sekä kaiken sen edistämistä! Puhumattakaan mistään eettisyydestä..
Kalastajat???. Millä tavalla tällaiset ohjelmat kielletään? Meikäläisen palaute ei riitä!!!! Eikä se että en enää ikinä osta mitään missä lukee Rapala.
Apua!

   7

35 kommenttia

 Tykkää Kommentoi Jaa

Kuva 12. Kalastajat Facebook ryhmä.

Keskustelua on kovasti juuri kalojen kokemasta kärsimyksestä, tai siitä kokevatko kalat yleensäkin mitään. ([Yle 2016 a.](#)).

Julkisuuden positiivisessa valokeilassa on ollut myös näyttelijä Jasper Pääkkönen. Hän on tuonut monissa keskusteluissa ([Pääkkönen 2016](#)) esiin luonnollisten kalakantojen huonoa tilannetta, sekä aika kovastikin ottanut kantaa vesivoimalaitosten olemassa oloon. Hän on monta vuotta tehnyt työtä, joka tuntuu vasta viime aikoina saaneen myös yleisen hyväksynnän. Varmasti kaikki ruohonjuuri tasolla toimineet ovat tieneet Jasperin näkemykset, mutta hienoa, että yleinen keskustelu on lähtenyt vierimään jo luonnollisten kalakantojen puolelle. Hän on aika oivallisesti

tuonut myös epäkohdat esille. Yhtenä sellaisena voidaan käyttää esimerkiksi, perhonen vs kala. Jos tappaa harvinaisen perhosen, voi saada tuhannen euron sakot, mutta jos pyydystää harvinaisen luonnonlohen kieltoaikana tai kieltoalueelta, saa siitä kalasopan! Todellisuudessa, jos valvoja osuu kohdalle voi kalastusvälineet menettää valtiolle, ja saaliskalasta joutuu luopumaan. Mutta siinä Jasper on oikeassa, rikoksesta seuraa vain kymppien sakko. Riskit ovat pienet ja sakot minimaaliset. Monet luonnolliset lohi- ja taimenkannat ovat sukupuuton partaalla. Kuitenkaan valtion toimet eivät tue kaikilta osin elinolosuhteiden parantamista. Etenkin kalastusvalvonta on löysää, tai oikeastaan sitä on aika vähän. Paikalliset osakaskunnat ovat kouluttaneet toimijoistaan kalastuksen valvojia, jotka vapaaehtoisina suorittavat valvontaa.

jasperpaakkonen
Estancia Las Buitreras - Rio Gallegos

♥ kalavesipalvelu, jussiheikela ja 6 728 muuta
jasperpaakkonen Searun brown trout madness in Rio Gallegos, Patagonia! Photo by my man @ezequielperillo #solidadventures #rocknrollflyfishing #arktisetvedet

Kuva 13. Jasper Pääkkönen nauttii kalastamisesta. Instagram.

Jasper Pääkkönen on itse intohimoinen kalastaja. Hän käy kalastamassa ulkomailla paikoissa, joista on kaloja mahdollista saada. Voisin kuvitella, että tämä hänen vahva näkemyksensä Suomen olosuhteisiin liittyen, sekä niihin suhtautumiseen, johtuu juuri hyvistä kokemuksista maailmalla olevista kohteista. Toisaalta, Suomen vahvuus on myös uhka. Kun Suomi on sotavuosien jälkeen noussut jaloilleen, ja rakentunut uudelleen, on se tarkoittanut koskien patoamista, ja niiden valjastamista vesivoiman tuotantoon. Jos -50 luvulla olisi kerrottu, että kalat eivät pysty lisääntymään voimalaitosten patojen takia, ja olemme ongelmissa 2000 luvulla, olisiko ne jätetty rakentamatta? Tuskinpa, koska sähköä tarvittiin. Nyt tietenkin on toisin, ja ihan aidosti voidaan kuunnella Jasperin esittämiä kysymyksiä. Pitäisi myös aidosti miettiä, mitä merkitsee kalastuskokemuksen näkökulmasta, jos voimalaitos puretaan, tai rakennetaan kaloja varten kalatiet. Jasper on tuonut hienosti esiin myös niitä vaihtoehtoisia malleja, joilla tuo taloudellinen puoli hoidetaan. Voidaanko puhua vesivoimasta ([Yle 2016 d.](#)) vihreänä sähköinä, jos kutupaikoille nouseva lohi hakkaa päätänsä voimalaitoksen betoniseinään? Maailma muuttuu, ja samalla näkökulmat, sekä arvostukset. Kuitenkin kuluttaja voi äänestää rahapussillaan, ja kääntää oman kulutuksensa, eli sähkön oston haluaansa yhtiöön. Joutuukohan sähköyhtiöt jatkossa taipumaan kuluttajien käyttäytymisen mukaan? Elämme jo nykyään kuluttajan aikaa, eli aikaa jolloin vastuullinen toiminta on yksi merkittävistä arvoista, jonka mukaan hankitaan tarvittavia tuotteita, ja palveluita. Sitä läpinäkyvyyttä, sekä avoimuutta vaatii kansa. Taho, joka ei kuuntele asiakkaiden ääntä saattaa olla tulevaisuudessa ongelmissa. Digitalisaatio tuo disruption, ja se koskettaa lähes jokaista toimijaa.

Kuva 14. Jasper Pääkkönen sai Janne Arposelta Aito Taimen ry:n lahjoittaman pronssisen taimen patsaan kiitoksena hienosta työstä kalakantojen hyväksi. 9.3.2015.

Elämme Suomessa kuitenkin yhdessä maailman puhtaimmassa luonnossa. Sisävesistömme on aivan uniikki. Meillä on siis mielettömät mahdollisuudet käsissämme. Toki neljä erilaista vuoden aikaa asettaa haasteita kalastuksen hyödyntämiselle, mutta tosiasiat on tunnustettava, niinhän se on kaikkialla muuallakin.

Julkisuus, joka pyörii koko ajan luonnon ympärillä, on myös mahdollisuus vaikuttaa ihmisten suhtautumiseen. Voisiko julkisuus olla myös luonnollisesti lisääntyvien kalakantojen mahdollisuus? Ainakin, jos katsotaan Jasper Pääkkösen sitoutumista, ja sitä, miten vahvasti hän on laittanut itsensä likoon, voidaan nähdä tuo isona mahdollisuutena. Kun puhutaan julkisuuden henkilöstä, sekä hänen media-arvostaan, ehkä tässä tapauksessa riippumattomuus suhteesta, eli hän voi toimia omien periaatteidensa mukaisesti ”yrittäjä ei anna itselleen potkuja” vaan tuo vahvaa, ja riippumatonta näkemystä muiden tietoisuuteen. Kun puhutaan julkisuuskuvasta, voi mukaan nousta muita tahoja tukemaan samoja periaatteita. Silloin voidaan nähdä jopa tietynlaisen lumipallo efektin syntymisestä. Voisiko se vaikuttaa poliittisiin päätöksiin, jotka ohjautuisivat kenties patojen kalateiden rakentamiseen. Edelleen, nähtäväksi jää miten asiat lähtevät valumaan puheista teoiksi. Onko luonnolliset kalakannat

lainsuojattomia, ja onko sähköyhtiöt pelkästään pahoja! Voisiko ihminen päätöksillään muuttaa myös muiden suhtautumista asiaan, sekä vaikuttaa yleisen keskustelun kautta valitseviin toimintoihin. Kuitenkin, kaikki päätökset tehdään ihmisten toimesta, ja aina lopulta tunteella.

2.8 Kalastusluvut

Onkiminen, ja pilkkiminen ovat jokamiehen oikeuksia, joihin ei tarvitse hankkia kalastuslupaa ([Luontoon 2016](#)). Vuolenkosken vesistöjen alueet jakaantuvat kahdenlaisiin alueisiin. Alueelta löytyy paikkoja, joissa voi kalastaa valtion uudella valtakunnallisella kalastusluvalla, sekä voimalaitoksen alapuoliseen alueeseen, jossa tarvitaan kalastusalueen, Vuolenkosken osakaskunnan oma lupa. ([Vuolenkosken osakaskunta 2016](#)).

Valtion kalakortti oikeuttaa kalastamaan yleisillä vesialueilla. Kortti vaaditaan kaikilta 18 - 64 vuotialta. Lisäksi erityislupa alapuoliselle alueelle on henkilökohtainen lupa, jonka voi hankkia päiväksi, viikoksi tai koko vuodeksi. Vuolenkosken vesialueen osakkaat, siis kaikki, jotka omistavat osuuden alueella olevasta kiinteistöstä, mihin kuuluu osuus yleisiin vesialueisiin, on oikeutettu edullisempaan kalastuksenhoito maksuun voimalaitoksen alapuolisella alueella.

Yleiseksi ongelmaksi jo ennakkoon tiedettiin tämä haasteellisuus lupien ostamisen osalta. Minkälainen lupa minnekin ja kenen se tarvitsee ostaa. Pari vuotta sitten kaksi paikallista vesialuetta, Koskenniskan osakaskunta ja Vuolenkosken osakaskunta päättivät hakea yhtenäisyyttä ja selkeyttä toimintaansa, juuri kalastajien näkökulmasta. Vuolenkosken osakaskunta vuokrasi Koskenniskan osakaskunnan vesialueet, ja sopimuksen mukaan he pystyivät nyt myymään kalastajille vain yhden kuvan. Tämä on selkeyttänyt toimintaa kalastajan näkökulmasta, koska aikaisemmin kylän vesialueen halkaisi veteen piirretty viiva, jota kukaan ei osannut tarkkaan näyttää, missä se raja kulkisi. Kalastuslaki sanoo, että kalastajan tulee etsiä tieto, siitä millaisia lupia missäkin tarvitsee. Joten oikeaan suuntaan mennään.

Kyselyssä tuli aika hyvin esiin se, että kalastuslupien ostaminen on melko helppoa. Tosin paikalliset tietävät mistä ne luvat ostetaan, ja millaisia lupia täällä tarvitaan. Edelleen vesialue on melko suuri ja virallisia kalastuksen valvojia on alueella neljä kappaletta. Oletus on, että iso osa vapaa-ajan asukkaista, jotka luokitellaan alueella satunnaisiksi kalastajiksi, siis sellaisiksi laiturilta virvelillä kalastajiksi, kalastaa omasta mielestään omalla jokamiehen oikeudella. Monasti puhutaan siitä, että ei tiedetä. Mutta lakia tulkitaan niin, että jos meinaat kalastaa, sinun tulee selvittää tarvittavat luvat. Tietämättömyys ei siis kelpaa selitykseksi. Myös työpajassa keskustelimme kalastusluvista, sekä siitä mitä ongelmia on lupia lunastaessa. Etenkin, kun alueella on runsaasti vapaa-ajan asuntoja, joiden omistuspohja saattaa olla laajakin. Perikunta omistaa mökin, ja oikeus yhteisiin vesialueisiin on silloin yhteisesti mökin omistajilla. Muilta tulee saada suostumus, jos haluat ostaa luvan, sekä kalastaa alueella. Tällainen hankala mutka saattaa tehdä sen, että kalastetaan ilman lupia.

Voidaankin pohtia sitä viestinnän näkökulmasta, jos asia tuodaan oikeassa valossa esiin, voisi monet olla varmasti halukkaita hankkimaan luvat kuntoon, koska luparahoilla panostetaan paikallisten vesien kalakantoihin. Kyseessä siis kalojen istutukset, sekä kalastusalueen hoidolliset kunnostukset. Mutta ennenkaikkea kalastushoitomaksun maksaminen, eli luvan hankkiminen tulisi olla helppoa, vain siten varoja pystytään keräämään.

Kalastuksen ympärillä tapahtuva viestintä on useasti kieltoihin perustuvaa. Kuten työpajassa keskustelimme opasteiden merkityksestä, sekä kartoista ja viestinnästä, joiden kautta tietoa olisi helpommin saatavana. Voisiko siis uudenlainen ajattelu toimia? Suositukset kalastuspakoiksi, tai otetaan itse kala mukaan viestimään? Voisiko neutraali lähestyminen kalan kautta saada ihmiset ajattelemaan kalan elämää, voisiko empatia olla oikea lääke oireyhtymään?

Kun kalastusmaksukäytäntö muuttui vuoden 2016 alusta, ja nyt on täysi vuosi takana. On jo herännyt keskustelua lupamaksujen kohdentumisesta.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta totesi joulukuussa vuoden 2017 budjettia koskevassa mietinnössään, että kalatalouden edistämisen kannalta on kestävämpää, ettei kasvava senioriväestö osallistu lainkaan sen rahoitukseen. (Talouselämä 2017)

Talouselämä ([Talouselämä 2017](#)) uutisoi tammikuussa siitä miten kalastonhoitomaksuja arvioitiin saatavan 10,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 loppuun mennessä lupamaksuja oli kerääntynyt vain 8,7 miljoonaa euroa. Eli 1,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin oli budjetoitu. Samalla ihan oikeutettu keskustelu heräsi siitä, miksi he, kenellä on eniten aikaa kalastaa, on vapautettu kalastumaksuista kokonaan. Kyseessä on yli 65 vuotiaat. Heidän osaltaan tullee tilanne uudelleen arvioitavaksi. Voidaan oikeutetusti kysyä, miksi eläkeläisten ei tarvitse maksaa kalastuksenhoitomaksuja. Etenkin, kun rahalla panostetaan kalastukseen, eli enemmän kalastettavaa, sekä parempia olosuhteita.

3 OSALLISTAMINEN JA KÄYTTÄJÄLÄHTÖISYYS

3.1 Käyttäjälähtöisyys

Käyttäjälähtöisyys, eli tulevat palvelun käyttäjät, siis lähipiirissä olevat ihmiset, sekä toimijat ovat avainasemassa kaikessa tekemisessä (Miettinen 2014). Voidaan ajatella, että ottamalla käyttäjät mukaan suunnitteluun, kuunnellaan ihmistä, annetaan hänen vaikuttaa tulevaisuuteen tähtäävään ratkaisuun. Samalla tulee huomioitua yksi ihmisen perustarpeesta, tulla kuulluksi. Kyse on siis peruspsykologiasta, jonka mukaisesti jokainen ihminen haluaa tulla kuulluksi ja huomioiduksi. Kun päätökset tehdään yhdessä, sitoudutaan yhdessä sovittuihin ratkaisuihin. Tällä pystytään välttämään se jälkikäteen tuleva ylimääräinen, kenties negatiivinen keskustelu erilaisista vaihtoehdoista ja näkemyksistä. Mutta kun toimitaan nykyaikaisesti, ja pyydetään kaikkia mukaan prosessiin ([Satu Miettinen 2016](#)). Annetaan ainakin mahdollisuus vaikuttaa, mutta tärkeää on saada kaikki osapuolet saman pöydän äärelle, miettimään yhdessä ongelmia, sekä haasteita. Kun yhdessä ratkotaan asiat, ja keksitään yhteisiä näkemyksiä, niihin on huomattavasti helpompi sitoutua. Päätöksistä löytyy se jokaisen oma sormenjälki. Säästyy se jälkikäteen alkava miksi keskustelu. Lisäksi kun yhdessä päätämme jotain, on kerralla asiat, sekä suunta tiedossa. Voidaan välittää yhdenmukaista viestiä eteenpäin.

Prosessin aikana olen pyrkinyt huomioimaan kyselyissä, sekä työpajoissa ja kaikissa keskusteluissa käyttäjien näkemykset. Myös pitämään omat ajatukset, sekä ideat taka-alalla. Tai ainakin tuonut niitä keskusteluun mukaan vain vaihtoehtoina. Näin oma mielipiteeni, tai ajatukseni on pystytty myös huomioimaan kokonaisuudessa.

3.2 Kalastuskysely

Aihe, joka herättää tunteita on myös haasteellinen lähestyä ilman, että omat ajatukset tulisivat esille liian vahvasti. Päätin järjestää kyselyn taustatietojen keräämistä varten. Tämä toteutettiin Lahden

ammattikorkeakoulun tarjoamassa Webropol alustassa. Kyselyn toteuttaminen oli teknisesti helppoa, mutta haastavaksi muodostui oikeanlaisten kysymysten esittäminen. Kirjassa Hyvä kysymys (Grönfors 2012) käsitellään erilaisia kysymisen tapoja, sekä kerrotaan ihmisten suhtautumisesta erilaisiin kysymyksiin. Helpot henkilökysymykset ensin, sekä sellaiset, joilla saadaan vastaaja osallistumaan. Kyselyssä haluttiin rajata kysymysten määrä mahdollisimman pieneksi, koska tiedettiin, että kohderyhmän vastaamishalukkuus saattaa olla melko pieni. Kyselyn tarkoitus oli myös päästä kalastuskokemuksen alkulähteille, löytää niitä käyttäjäprofiilien perustietoja: Millainen ihminen kalastaa, miten kalastaa, millä kalastaa sekä isompina kysymyksinä haettiin tietoa monivalinta kysymyksillä. Kyselyssä oli vain yksi vapaasti vastattava kysymys, jonka avulla haluttiin saada mahdollisimman laaja-alaista tietoa aihepiirin alueelta. Kyselyn tavoitteena oli tavoittaa sellainen määrä ihmisiä, joilta saadaan yhteensä 100 vastausta.

Kysely oli avoinna 28.7. – 5.10.2016 välisen ajan. Kohderyhmän ihmiset koitettiin tavoittaa pääsääntöisesti Facebookin kautta, sekä Vuolenkosken kylän internet sivujen ([Vuolenkoski2016](#)) kautta. Tämän lisäksi, yritin saada ihmisiä innostumaan kyselyn täyttämiseen kylän alueelle toimittamistani A4 kokoisista laminoituista mainoksista, yhteensä 27 kpl.

Parempaa KalastusKokemusta etsimässä.

Kysely Vuolenkosken kulmakunnan ja kalastusalueen kalastajille, sekä asiasta kiinnostuneille.
Tarkoitus löytää tietoja siitä, miten kalastus koetaan,
sekä miten sitä voisi kehittää palvelumuotoilun keinoja hyödyntäen.

Kysely liittyy Lahden ammattikorkeakoulun aikuisopiskelijan opinnäytetyöhön.
Lisätietoja Janne Koukonen 0440-490487

OSALLISTU **WWW.AITOTAIMEN.FI** => KYSELY

Kuva 15. Osallistu kyselyyn.

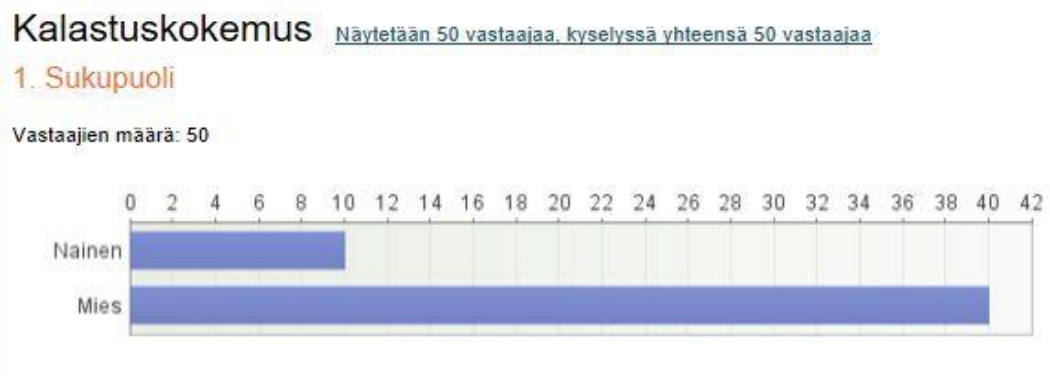
Mainos oli kylän kaikissa palvelupisteissä, sekä kohderyhmäksi oletettujen kalastajien polkujen varrella. Kysely oli myös esillä Aito Taimen Ry:n internetsivuilla, joista sitä jaettiin twitteriin sekä erilaisille kalastusharrastajien seuraamille Facebook ryhmien sivuille. Alkuperäinen tavoite oli saada vastauksia vähintään 50 paikalliselta ihmiseltä, sekä 50 ulkopaikkakuntalaiselta.

3.2.1 Kyselyn tulokset sekä johtopäätökset

Kyselylinkin avasi yhteensä 579 ihmistä, joista 50 (8,64%) osallistui kyselyyn, yhteensä 529 (91,36%) kyselyyn avannutta jätti vastaamatta. Kyselylomakkeen kanssa oli useaan otteeseen teknisiä ongelmia, eli se saattaa olla yksi syy vastaajien määrään. Lisäksi joissain internet selaimissa oli ongelmia kirjautua webropol kyselysivuille. Ainakin työpajassa saatiin tällaista palautetta. Yleisenä teknisenä syynä oli webropol linkin jakaminen toisen sivun kautta, joka aiheutti sivulinkin näkymisen väärässä muodossa. Toisaalta, ihmiset ovat nykyään huonoja vastaamaan muutenkin kyselyihin. Ehkä se parempi tulos voisi tulla, jos

pyytää ihmisiltä suoraa palautetta, tai pyytää täyttämään tällaisen nopean kyselyn. Kyselyyn vastaaminen kesti vain noin 5 viisi minuttia.

Kysely oli avoinna 70 päivää. Näistä 50 vastaajasta, yhteystietonsa jätti 37 ihmistä. Yhteystietonsa jättäneiden kesken luvattiin arpoa kalastusaiheisia palkintoja myöhäisemmässä vaiheessa. Lisäksi nuo yhteystietonsa jättäneet on tarkoitus kutsua seuraavan vaiheen työpajaan.

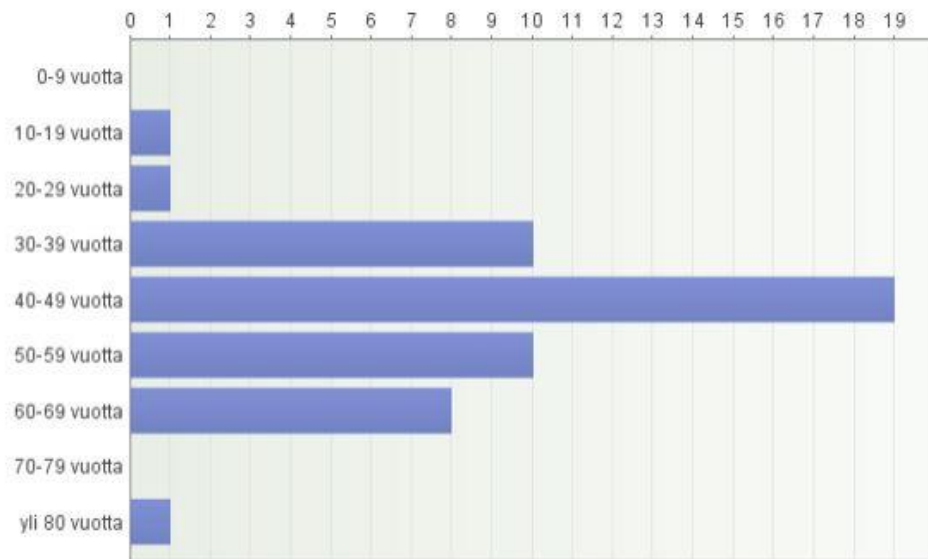

Kuvio 1. Sukupuoli.

Kyselyyn vastasi 10 naista (20%) ja 40 miestä (80%). Eli aika hyvä yleinen vastausprosentti jakaumana. Oletuksena on kuitenkin, että miehet ovat aktiivisempia kalastajia, ja osallistuvat helpommin kalastuskyselyihin. Yleisesti kalastukseen liittyvissä Facebook ryhmien keskusteluissa on aika miespainotteista osallistujaa. Poikkeuksiakin on.

2. Mihin ikäryhmään kuulut?

Vastaajien määrä: 50

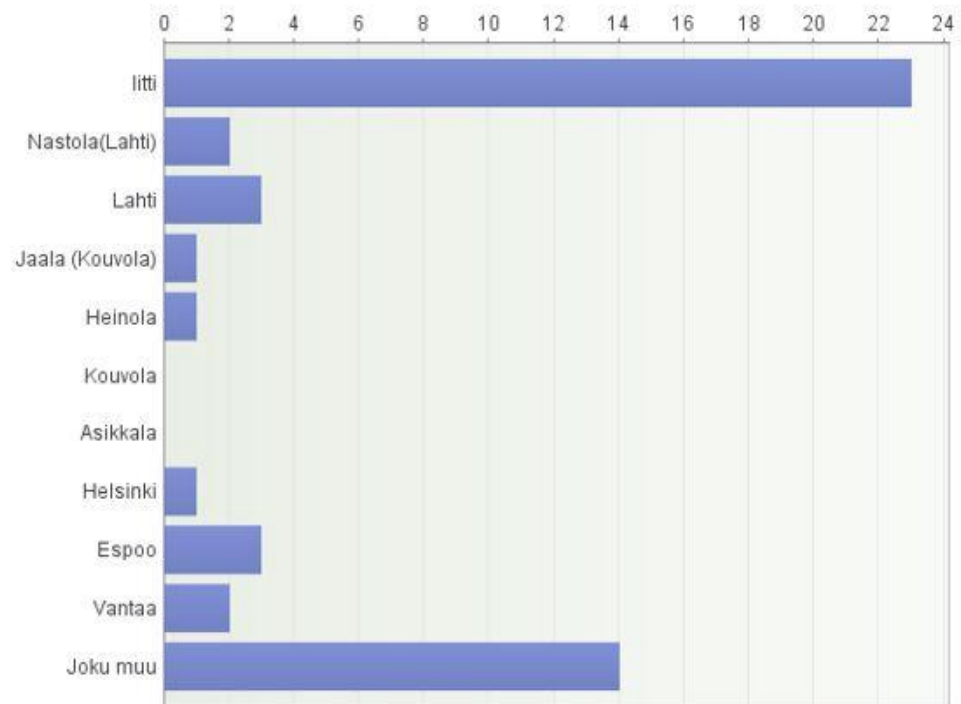

Kuvio 2. Mihin ikäryhmään kuulut?

Suurin ikäryhmä oli 40-49 vuotiaat, joita oli 19 (38%). Ikäryhmässä 30-39 vuotta sekä 50-59 vuotta oli kummassakin 10 osaanottajaa, eli 20%. Kyselyn merkittävin vastaajaryhmä koostui siis ikäluokasta 30-59 vuotta, joiden osuus vastanneista oli 78%. Kyseessä on aktiivisessa työelämässä oleva ikäryhmä.

3. Mikä näistä kuvastaa kotipaikkaani

Vastaajien määrä: 50

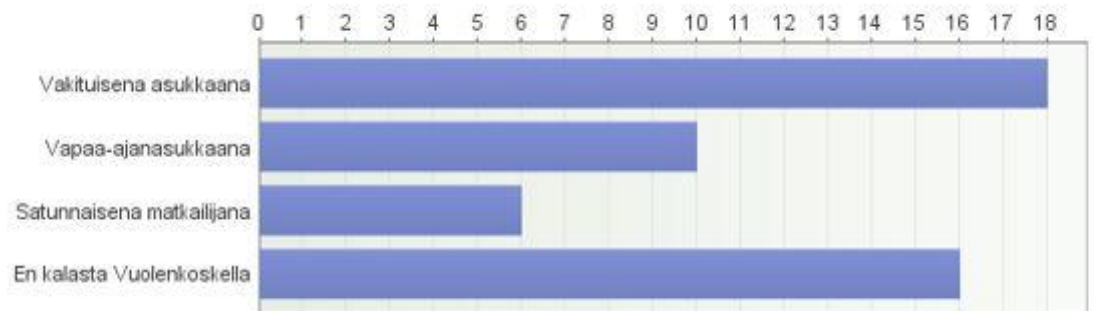

Kuvio 3. Mikä näistä kuvastaa kotipaikkaani

Kyselyyn vastanneista 23 (46%) ilmoitti kotipaikakseen Iitti, eli onneksi paikallisten osuus on myös suhteessa suuri. Ulkopaikkakuntalaisia oli myös merkittävä määrä. Joku muu paikkakuntaa edusti 14 vastaajaa (28%).

4. Kalastan Vuolenkoskella..

Vastaajien määrä: 50

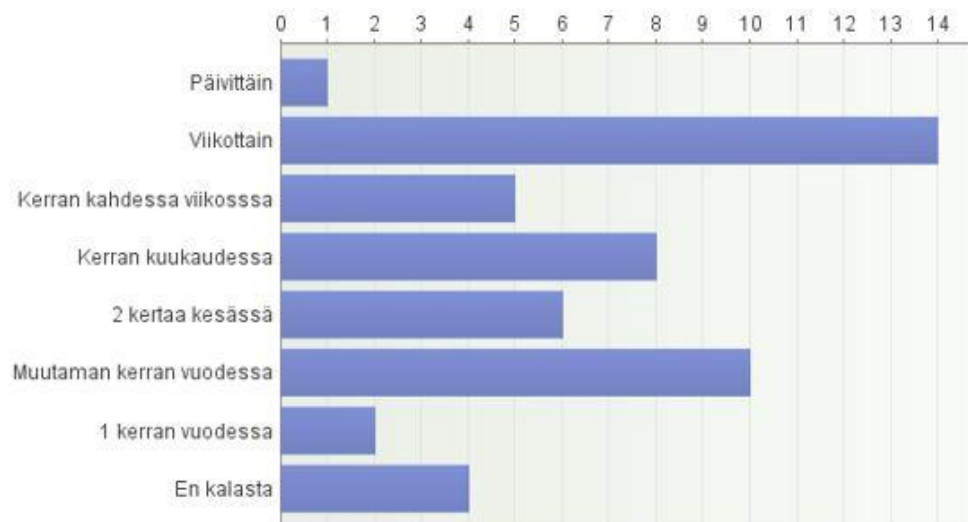

Kuvio 4. Kalastan Vuolenkoskella

Vuolenkoskella vakituisesti kalastavien osuus oli 18 (36%). Vapaa-ajan asukkaana kalastavia oli 10 (20%). Satunnaisia matkailijoita oli 6 (12%). Heitä jotka eivät kalasta Vuolenkoskella oli vastaajissa 16 (32%).

5. Kuinka usein käyn kalassa

Vastaajien määrä: 50

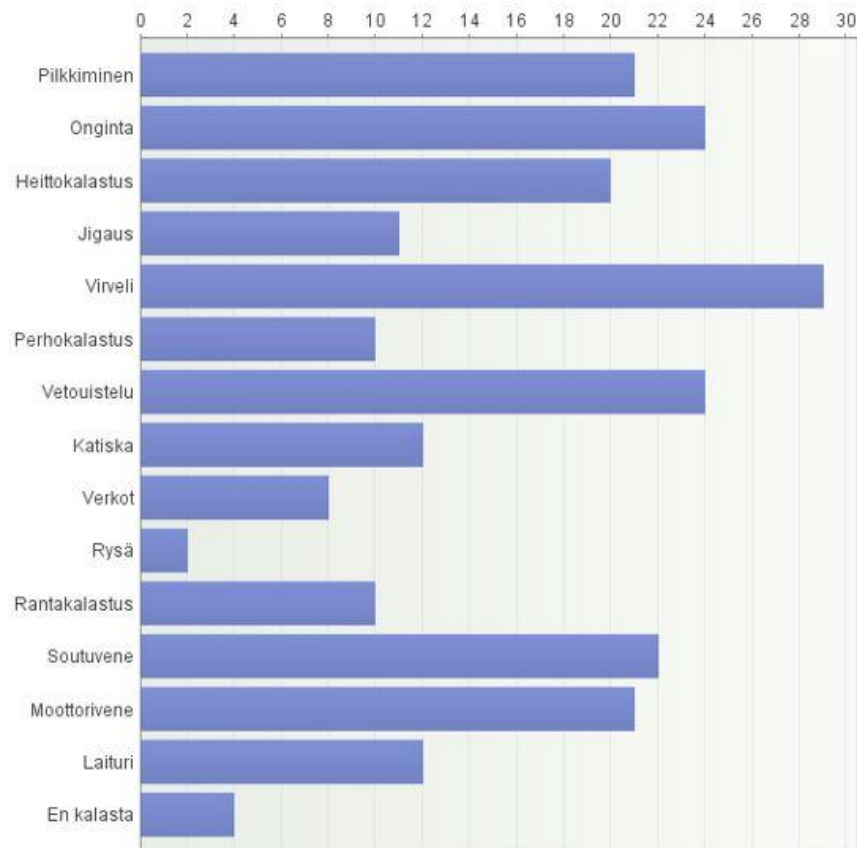
Kuvio 5. Kuinka usein käyn kalassa

Päivittäin kalassa käyviä löytyi vastaajista vain yksi (2%), mutta viikottain kalassa käyviä löytyikin sitten 14 (28%). Muutaman kerran kalassa käyviä

oli otannassa 10 (20%). Kerran kuukaudessa kalastavia kahdeksan (16%). Ja kaksi kertaa kesässä kalastavia kuusi kappaletta (12%).

6. Kalastan seuraavilla kalastusvälineillä ja/tai tavoilla (voit valita useamman vaihtoehdon)

Vastaajien määrä: 50

Kuvio 6. Kalastan seuraavilla kalastusvälineillä ja/tai tavoilla

Suosituimmat kalastusvälineet olivat: Virveli 28 (56%), onginta 24 (48%), vetouistelu 24 (48%). Kalastaminen veneestä oli suosituinta 22 (44%) ja moottoriveneestä 23 (46%). Neljä (8%) kalastajaisa ilmoitti, ettei kalasta ollenkaan.

7. Mielikuvia ja kokemuksia Millaisia kokemuksia sinulla on paikallista kalastushetkistä?

Valitse vastausvaihtoehdoista numero joka on lähinnä ajatuksiasi.

Vastaajien määrä: 48

	1	2	3	4		Yhteensä	Keskiarvo
Luonnolliset kalakannat on hyvät	5	22	15	6	Luonnolliset kalakannat ovat huonot	48	2,46
Istutus kaloja saa hyvin	9	12	17	10	Istutus kaloja saa huonosti	48	2,58
Kalastusluvat on helppo ostaa	18	20	7	3	Kalastusluvat on vaikea ostaa	48	1,9
Veneilijät huomioivat kalastajat hyvin	8	29	8	3	Veneilijät huomioivat kalastajat huonosti	48	2,13
Kalastuspaikat on hyvin merkattuja	4	15	23	6	Kalastuspaikat on huonosti merkattuja	48	2,65
Yhteensä	44	98	70	28		240	2,34

Kuvio 7. Mielikuvia ja kokemuksia. Millaisia kokemuksia sinulla on paikallisista kalastushetkistä?

Kyselyssä kysyttiin myös mielikuvia ja kokemuksia paikallisista kalastushetkistä. Vastauksista poimittuna yleisiä suuntia. Vastaukset oli hyvin keskivertoja, ja jakaantuivat aika tasaisesti. Tosin ääripäätkin olivat saaneet ääniä, joten jotain siellä pinnan alla poreilee kalastuskokemuksenkin osalta.

8. Vuolenkosken yläpuolisella vesialueella voit kalastaa valtion kalastusluvalla, mutta alueelta löytyy erityisluvan vaativia paikkoja. Tiedätkö mistä ne löytyvät?

Vastaajien määrä: 50

Kuvio 8. Vuolenkosken yläpuolisella vesialueella voit kalastaa valtion kalastusluvalla, mutta alueelta löytyy erityisluvan vaativia paikkoja. Tiedätkö mistä ne löytyvät?

Vuolenkosken alueella on erityisluvan vaativia kalastusalueita. Niiden paikoista kysyttiin ja 20 (40%) ilmoitti ettei tiedä missä ne ovat. 15 vastaajaa (30%) ilmoitti luulevansa tietävän missä ne sijaitsevat ja vain 8 (16%) kertoi tietävänsä missä tarvitaan erityislupia. Seitsemän (14%)

vastaajaa kertoi kannakseen, ehkä pilke silmäkulmassa ”Ai, onko näin”, jolla haettiin kysymyksen asetteluun tietoa siitä, että onko täällä todellakin erityislupia vaativia paikkoja.

9. Miten helpoksi sinä koet kalastamisen Vuolenkosken vesialueilla?

Tai mitä ajatuksia sinulle herää paikallisesta kalastuskulttuurista tai -mahdollisuuksista? Onko sinulla jotain ideoita tai ajatuksia siitä mitä kannattaisi tehdä? Sana on vapaa.

Vastaajien määrä: 22

🔍 Piilota

- Kalastusasiantuntijat olisivat hyvä lisä palveluihin. 🗳️
- Kalastuslaitureita voisi olla enemmän. 🗳️
- Voimalaitoksen alapuoli kapeassakohdassa tahnaonkikielto ja vedossa max 2 vapaa. Muilla vesialueilla ei vaparajoitusta koska viereisilläkään osakaskunnilla ei ole selkeämpää rajoilla liikkuminen. Katiskapyynti ilman lupaa mutta roskakalaa ei takaisin järveen. 🗳️
- Olisi kiva edes kerran vuodessa päästä kalastamaan niihin paikkoihin, joissa lapsena kävi, esim sahan ranta tms. Sellainen Nostalgia-kalastuspäivä 🗳️
- Kalaoppaat olisi hyvä lisä. Lisäksi ajankohtainen tilannetieto olisi hyvä löytää jostakin, jolloin voisi asennoitua kalastukseen tietyillä suunnitelmissa. 🗳️
- Mielestäni Vuolenkoskella on helppo kalastaa, mutta olenkin paikkakuntalainen. Esim. kylän rannassa olisi mahdollisuuksia kaupalliseenkin toimintaan liittyen kalastukseen. Tuoreen kalan myyntiä tiettyinä aikoina, kalastustarvikkeiden myyntiä, kalaruokaa... Vuolenkosken vesillä ei mielestäni ole vielä liikaa kalastajia. 🗳️
- Istari kirjolohen ja taimenen kalastukseen voimalaitoksen alapuoli on lähestulkoon pomminvarma paikka. Tahnaonkijat häiritsevät muiden kalastusta, lauma ihmisiä otto-onkiensa kanssa tukkii runsaasti rantaa multa. 🗳️
- Luontaisten kalakantojen saaminen siihen kuntoon, että vapavälineilläkin saisi saalista, olisi ensiarvoisen tärkeää. Haukea vesistä löytyy, mutta sillä ei houkuttella esim. ulkopuolisia kalastamaan meidän muuten niin hienoille vesille. 🗳️
- Kalastuslupia helpommin saataville. Mobiili. Lisäksi tietoa kalastuspaikoista jakoon. Onko olemassa kalastusporukkaa joka tiedottaisi aiheesta? Mitä kalaa täältä saa? Onko alamittoja? 🗳️
- Hyvät vedet ja paljon ns. ”toisarvoisia” kaloja (lähinnä särkikalat). Siika ainakin alapuolella kääpiöitynyt.

Kuvio 9. Miten helpoksi sinä koet kalastamisen Vuolenkosken vesialueella?

Kysyin kalastuksen muutokseen liittyvästä asiasta, jossa haettiin painotusalueita paikallisen toiminnan suunnalle. Kalakannat lisääntyvät paikallisesti vain kalaistututuksilla. Viime aikoina Aito Taimen ry on panostanut purokunnostuksiin ja mätirasioilla tapahtuvaan kalakantojen kasvattamiseen, toteutuminen tapahtuu pitkällä tähtäimellä.

- Kalaportaat koko Kymijoen matkalle olisi hyvä asia. 🗳️
- Sukelluskalastus tulisi sallia koko Vuolenkosken vesialueilla. Vaikka ne on virrattavat vedet mutta padot mielestäni muuttavat asian tämän suhteen. 🗳️
- Kalastaminen on helppoa, tosin saaliitkaan ei ole hääppösiä 🗳️
- Erinomaista, että kalastukseen kiinnitetään huomiota ja edellytyksiä parannetaan 🗳️
- Edellinen kysymys on virheellinen. Vuolenkosken yläpuolisilla alueilla ei tarvita erityislupaa vuolenkosken/koskenniskan vesialueilla. 🗳️
- Olen kuullut lohilammesta mutta en tiedä mistä luvat ostetaan. Mietin olisiko pienimuotoinen kalasavustamo kannattava kun kanava aukeaa ja veneily lisääntyy. 🗳️
- Ei kokemusta. 🗳️
- Mahdollisuudet kalastaa ovat erittäin hyvät mielestäni ja luonnon kauneus vain lisää elämyksen tunnetta, kerta toisensa jälkeen. 🗳️
- Valvonta on olematonta, saaliskiintiötä eikä taimenen alamittaa juurikaan noudateta. Olen kalastanut niin voimalan ylä- kuin alapuolisellakin alueella yli kymmenen vuotta, kerran on lupaa kyseltä. Lupaa myytäessä ei muistuteta taimenen alamitasta, jokivarressa tuntuu olevan asiasta epätietoisuutta. Taimenen istutukset voisi lopettaa voimalan alapuolelle, kutumahdollisuudet lienevät olemattomat. Taimenten sijaan lisää kirjolohia ja harjuksia,mieluiten useammassa erässä kauden aikana. 🗳️
- Hiukan sekavaa ja rajoitteista. Kevään ja alkukesän kalastusrajoitukset on naurettavia. 🗳️
- Selkeämpi info alueista ja luvista. 🗳️
- Ei ole kokemusta kuin Kymijoen alemmilla koskilla. 🗳️
- En tunne Vuolenkosken kalastusalueita ollenkaan, tosin en tunne niitä Heinolastakaan. Onkiminen ja virvelöinti on kuitenkin kivaa puuhaa, joten voisiko esimerkiksi kaupungin/kunnan nettisivuille laittaa tietoa kalastuksesta, alueista ja välineistä ja tarvittavista luvista. Lisäksi hauska ajatus voisi olla vaikka kerran kuukaudessa ”kalastus-kummi” eli paikallinen osaava henkilö, joka opastaisi eri paikkoihin ja välineiden käyttöön. Tyyliin lähtö torilta/venesatamasta tms. Merkit loppuu kesken. 🗳️

Kuvio 10. Avointa palautetta.

Lisäksi kysymyksissä olleeseen avoimeen kenttään jokainen pystyi antamaan omia vinkkejä, ehdotuksia. Palautetta antoi yhteensä 22 (44%) vastaajaa. Ja näissä vastauksista näkee, että aihe on kiinnostanut. Ja tästä voidaan nähdä kyselyn tuloksen olevan hyvä. Vaikka vastaukset ovatkin aika perustietoja, mutta silti, ne vahvistavat aikaisempia tietoja aiheen tiimoilta. Olisi outoa olla huomioimatta käyttäjien näkemyksiä.

10. Kalastus elää muutoksen aikoja. Kalastus kiinnostaa ja saalis paineita on olemassa, mutta saaliit ovat pieniä! Mitä kannattaisi tehdä?

Valitse vastausvaihtoehdoista numero joka on lähinnä ajatuksiasi.

Vastaajien määrä: 50

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Kaloja pitäisi istuttaa enemmän.	0	18	20	1	11	Kaloja pitäisi istuttaa vähemmän.	50	3,1
Luonnolliseen lisääntymiseen panostettava enemmän.	31	10	6	0	3	Luonnolliseen lisääntymiseen ei kannatta panostaa.	50	1,68
Kalastuslakia pitäisi kiristää.	6	7	24	9	4	Kalastuslakia pitäisi löysentää.	50	2,96
Kalan pyyntimittoja pitäisi pienentää.	1	4	27	10	8	Kalan pyyntimittoja pitäisi suurentaa.	50	3,4
Kalojen suojelua pitäisi vähentää	2	3	15	22	8	Kalojen suojelua pitäisi lisätä.	50	3,62
Kalastuksen hoitoa tulisi lisätä.	21	20	7	2	0	Kalastuksen hoitoa tulisi vähentää.	50	1,8
Yhteensä	61	62	99	44	34		300	2,76

Kuvio 11. Kalastus elää muutoksen aikoja. Kalastus kiinnostaa ja saalis paineita on olemassa, mutta saaliit ovat pieniä. Mitä kannattaisi tehdä?

Hieman suuntaa ja ohjetta sille, mihin suuntaan kannattaisi voimavarat keskittää. Hajontaa kalaistutusten sekä luonnollisen lisääntymisen välillä. Kuten muutenkin aika neutraaleita vastauksia, jos ajatellaan keskiarvoja.

11. Mitä kalastus sinulle merkitsee? Kumpi väittämistä kuvastaa sinua kalastajana paremmin.

Valitse vastausvaihtoehdoista numero joka on lähinnä ajatuksiasi.

Vastaajien määrä: 50

	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Kalastan vain ruokaa pöytäni.	10	4	12	12	12	Kalastan, mutta saalis ei ole tärkeää.	50	3,24
Nautin luonnosta ja maisemista.	25	15	7	3	0	Haluan tietää varmat saalispaikat.	50	1,76
Tunnen kalat.	24	16	5	5	0	En tunnista kaloja.	50	1,82
Tunnen paikalliset vesistöt.	10	18	15	5	2	En tunne paikallisia vesistöjä.	50	2,42
Haluan saada aina kalan.	3	7	15	13	12	Kalasaalis ei ole pääasia.	50	3,48
Yhteensä	72	60	54	38	26		250	2,54

Kuvio 12. Mitä kalastus sinulle merkitsee? Kumpi väittämistä kuvastaa sineua kalastajana paremmin.

Mitä kalastus sinulle merkitsee. Kysymyksellä haettiin kysyjän taustatiedoista käyttäjäprofileihin tietoja. Näyttää että ihmiset tuntevat kalat, ja haluavat nauttia luonnosta. Muuten aika keskiarvon mukaisia vastauksia.

Kuvio 13. Sanapilvi.

Avoimen palautteen mukaan suosittu sanat jakaantuivat aika hyvin. Kuvastaa myös sitä, että vastaukset olivat erilaisia, eli hyvää yleistä tietoa tuntui löytyvän kyselyn kautta.

3.2.2 Käyttäjäprofiilit

Kyselyn tietojen pohjalta tein suuntaa antavat kalastuskokemuksen käyttäjäprofiilit työpajaa varten. Niiden tuli kuitenkin olla sellaisia hyvin selkeitä, joita olisi helppo käsitellä. Liian yksityiskohtaisia profiileja ei kannata tehdä, vaan antaa vain suuntaa. Profiili enneminkin visuaalisessa muodossa oleva. Päätin toteuttaa kuusi erilaista profiilia. Nämä ovat: luonnossa rentoutuja/turisti, paikallinen vapaa-ajan kalastaja, kesämökkiläis kalastaja, konkari, aloittelija sekä itse kala.

Kuva 16. Käyttäjäprofiilit.

Profiililla olisi voinut olla selkeä identiteetti, kuten Matti 33 vuotta. Mutta toisaalta halusin peilata mielikuvilla. Aloittelija, voi olla lapsi, tai aloittelija voi olla myös eläkeläinen. Jos olisin profiiliin hakenut tiukan rajauksen, olisi se ohjannut keskustelua myös sen suuntaisesti.

Päätin, että kuvat työpajaa varten haen jostain kuvapalvelusta. En käytä profiileihin omia kuvia, tai tunnistettavia ihmisen kuvia. Kuvat hain Pixabay kuvapalvelusta ([Pixabay 2016 b.](https://pixabay.com/)), josta kuvien käyttö on ilmaista.

Työpajan yhtenä tehtävänä on kirkastaa ja tarkentaa nämä profiilit. Antaa näille vielä tarkemmat liikkeet, miten matka etenee ovelta kalaan. Käyttäjäprofiilien tukena voidaan käyttää apuna elinkaaren ajattelua, englanniksi lifecycle, josta löytyi hyvää tietoa uudesta kirjasta Service

Design for Business (Reason 2016) kirjassa esitellään palvelujen, asiakkuuden, asiakkaan, ja kuluttajan elinkaarta. Ihastuin ajatukseen, koska, jos haluaa ymmärtää, miten ihminen käyttäytyy hänen matkallaan kohti palvelua nähdä missä vaiheessa hän on kulkemassa palvelun elinkaaren matkaa. Esimerkiksi kalastaja, joka on kalastanut koko ikänsä verrattuna aloittelijaan. He voivat olla samanikäisiä ihmisiä, mutta heidän kokemuksensa ovat täysin erilaisia. He vaativat palveluntuottajalta erilaista palvelua, mutta myös käyttävät erilaisia palveluita hyväkseen. Toinen saattaa innostua ostamaan veneen, mutta toiselle vene on jo niin tuttu kapistus, että voisi vaikka myydä sen turhana pois. Kun halutaan tarjota asiakkaalle jotain osuvaa, täytyy ymmärtää missä elinkaaren palvelun vaiheessa palvelunkäyttäjä sijaitsee.

Kirjassa käytettyjä termejä on helppo lukea ja sisäistää, mutta jotenkin tuo termi, elinkaari, tuntuu Suomeksi oudolta. Voidaan siis ajatella kalastajaa hänen koko elinkaarensa aikana, englanniksi Human lifecycle. Tai jos mietitään turistin näkökulmasta, kyseessä on silloin Consumer lifecycle, eli palvelun käyttäjän elinkaari. Kun ajatellaan matkailijaa, joka saapuisi uudelleen kalastamaan vesistön ääreen, voidaan katsoa Customer lifecycle näkökulmasta. Myös paikalliselle kalastajalle löytyy elinkaarimalli, eli silloin kurkistetaan kalastuskokemusta User lifecycle näkökulmasta.

Elinkaaren ajattelua pystyin hyödyntämään, kun mietin käyttäjäprofiileita, sekä kalastuskokemuksen rakentumista. Sen rooli on merkittävä, kun mietin, miten voimme paremmin ymmärtää kohderyhmän liikkeitä, ajattelua, sekä tarpeita. Käyttäjän elinkaaren ymmärtäminen, sekä oivaltaminen sen hyödyntämisestä on todella tärkeää koko kalastuskokemuksen rakentumisen, sekä kehittymisen osalta.

3.3 Työpaja

Työpajaan valmistautuminen tapahtui pitkään ja hartaasti pohtien tilaisuuden antia, sekä siitä saatavia tietoja. Miten osallistujat hyötyisivät mahdollisimman paljon hetkestä, sekä miten he motivoituisivat antamaan hyödyllistä tietoa. Hieman piti pohtia menetelmiä, joiden avulla työpaja

toteutettaisiin sekä miten tieto pyritään saamaan, ja mitä kaikkea tietoa tulisi saada. Olisi hyvä olla mahdollisimman paljon erilaista tekemistä. Toisaalta, keskittyminen siihen tietoon mitä ei voida saada kyselykaavakkeella. Myös mietittävä vuorovaikutusta. Kuitenkin ihmisten kesken keskustellessa, löytyy aina kaikenlaisia uusia näkökulmia, sekä hyötypisteitä. Lisäksi haasteena tulisi olemaan se, kuinka monta osallistujaa paikalle saadaan. Mutta myös kuinka kauan ihmiset jaksavat olla työpajassa. Työpajassa tulisi olemaan useampia tehtäviä, miten toimitaan, jos ihmisiä paljon, tai liian vähän. Entä mitä, jos aikataulut venyvät. Lisäksi täytyy ajatella työpajaa, kuitenkin osallistujien kautta. Onko tärkeää teettää kaikki tehtävät juuri niin kuin olen ajatellut, vai edetäänkö hetki kerrallaan.

Mietin myös ajankohtaa. Kuitenkin syksy, ja tässä tapauksessa jo alku talven puoli osoittautui hyväksi ajankohdaksi, koska varsinainen kalastuskausi olisi ohitse. Metsästyskausi olisi kylläkin jo loppusuoralla, ja osa kalastavista hirven metsästäjistä saattaisi olla estyneenä saapumaan paikalle. Kalastus, sekä metsästys ihmiset ovat yleensä saamantyylistä luonnossa liikkujaa, ja heitä monasti yhdistää sama kalastusaihe.

Yhdessä Aito Taimen ry:n Janne Arposen kanssa päätettiin järjestää työpaja sunnuntaina 27.11.2016 klo 11. Paikkana Vuolenkosken paloaseman koulutustilat, joista löytyy nykyaikaiset välineet työpajan pitämiseen. Arvioin että työpaja voisi kestää noin kaksi tuntia.

Kuva 17. Selkokielempi kutsu työpajaan kylän ilmoitustaululla.

Kutsuja lähetettiin 37 henkilölle, jotka osallistuivat kalastuskyselyyn, sekä valikoidulle joukolle aiheesta kiinnostuneille. Lisäksi hyödynsin Vuolenkosken kylän ([Vuolenkosken tapahtumakalenteri 2016](#)) www-sivujen tapahtumakalenteria, sekä Facebook ryhmiä ja sivuja tiedon jakamisen kanavana. Muutamien henkilöiden kanssa keskustellessani, havaitsin, että aihe on melko vieras, ei niinkään kalastuksen osalta, vaan palvelumuotoilun puolesta, ja tähän suhtauduttiin varauksella. Palvelumuotoilu terminä, kuulostaa oudolta, eikä siihen oikein osasta suhtautua. Ehkä sama haaste oli kesän lopussa järjestetyssä kyselyssä. Pitäisi puhua, ja viestiä selkeämmin sellaisilla sanoilla, että kaikki ymmärtävät mistä on kyse. Sen vuoksi toimitin vielä muutamia paperisia tulosteita kyläkaupan ilmoitustaululle, koskien työpajaa, jonka aiheena olisi kalastus, sekä matkailu. Ilmoitukset laitettiin myös lähialueen ilmoitustauluille, sekä kylän kohtaamispaikkoihin ja kokoustiloihin.

Kuva 18. Työpajatyöskentelyä 27.11.2016. Paikka Vuolenkosken paloasema.

Tarkoituksena oli saada työpajaan osallistumaan 15-20 henkeä, joiden kanssa noin 3 – 4 pienryhmässä piti käydä asioita läpi. Kuitenkin osallistujamäärä jäi hieman pienemmäksi, kun paikalle saapui lopulta kahdeksan ihmistä. Päätimme toteuttaa kuitenkin kaikki työpajan tehtävät yhdessä ryhmässä, näin saimme myös hyvää, ja yhteistä keskustelua aiheen tiimoilta, mikä toimikin todella mukavasti. Oletus oli, että kaikki tehtävät olisivat ohi kahdessa tunnissa, mutta aikaa kului yhteensä kolme tuntia. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen kaikki osallistuivat kaikkiin tehtäviin, ja saimme aikaan hyvää keskustelua, sekä tuloksia. Työpajaan osallistuneet henkilöt edustivat aika keski-ikäistä kalastajien kohderyhmää. Arviolta ikäjaukauma oli 40 – 60 vuotta. Hienoa, että paikalla oli kuitenkin laajalla rintamalla edustettuna monentyyppistä kalastajaprofiilia.

3.4 Palvelupolut ja kosketuspisteet

Työpajassa kävimme läpi erilaisten kohderyhmien matkaa, kalastuspaikan äärelle, joko suoraan kotoa tai kylän kosketuspisteiden kautta kyseessä ollessa matkailija. Kuitenkin kyläalueen mahdolliset palvelupaikat ovat rajalliset, joten laajensimme tutkailua niihin mahdollisiin palveluihin, joita reissun aikana voisi käyttää, taikka tarvita. Kalastuskokemuksen rakentuminen alkaa jo kotoa, tai mökiltä, mistä kalastaja lähtee liikkeelle. Näiden erilaisten palvelupaikkojen kosketuspisteiden merkitys on suuri kalastuskokemuksen rakentumiselle, koska kalastaja tarvitsee tietoa

vahvistamaan matkaansa. Matkalle tarvitaan ravintoa vahvistamaan jaksamista, sekä kalassa olemisen aikana saatetaan kaivata vaihtelua, etenkin, jos jostain syystä kala ei ole syönnillä, tai halutaan poiketa kahvilla pitsalla, tai vaikkapa ulkoiluissa.

Saimme mielenkiintoisia huomioita kasaan. Minulle oli avartava tieto turvallisista kalastuspaikoista, joita kylällä on oikeastaan vain muutama. Kylän rannassa olevan kioskin edessä on laituri, jonka päältä on hyvä onkia. Jos laituriin saataisiin hieman lisää pituutta, mahdollistaisi se myös paremman virvelöintipaikan. Rannan alueella on hieman kaislikkoa, ja heiniä, jotka haittaavat heittokalastusta. Toisaalta pitkällä ongella siitä on mahdollista saada kivasti ahvenia. Hyvä paikka lapsille. Samassa yhteydessä on rantaan rakennettu rannan suuntaisesti laituri, johon mahdollista päästä vaikkapa pyörätuolilla. Ehkä juuri erityisryhmät voisivat olla yksi palvelun tarvisijoista. Ainakin kun ajattelee, että turvallisesti kalaan pääseminen on monessa paikassa hankalaa.

Kuva 19. Työpaja työskentelyä 27.11.2016.

Toinen kiinnostava kalastuspaikka löytyy voimalaitoksen alapuolelta, joka on Kymijoen uoman vieressä. Kyseessä virtapaikka, ja vaatii paikallisen vesialueen omistajan eritysluvan. Vesistöön istutetaan alkukesästä muun muassa kirjolohia, joita käydään kovasti kalastamassa. Merkittävä osa osakaskunnan lupatuloista tulee tälle alueelle myytävistä luvista. Lisäksi luonnosta näkee, että siellä ihmiset viettävät myös aikaa. Kun kalastajat liikkuvat alueella, tulee eteen myös vääjäämättä lieveilmiöt, eli roskaaminen. Mietimme aihetta työpajassa, ja yhtenä ratkaisuna voisi olla jonkinlaisen tulipaikan pystyttäminen alueelle. Se voisi vähentää roskaamista, jos nuotiotulien lomassa voisi roskatkin polttaa pois. Maa-alue on Vuolenkosken Voimalaitoksen omistamaa aluetta, ja toivotaan, että hyvässä hengessä aihe saisi tuulta alleen, koska lopputulos voisi ratkaista monta pientä ongelmaa. Ja etenkin, kun niitä pieniä tulipaikkoja tehdään rannan alueelle runsaasti, voisi yksi keskeinen kohta helpottaa kaikkien toimintaa. Ja mikäs olisi sen mukavampaa, kuin paistaa tuore kala nuotiopaikalla, ja nauttia kenties muidenkin kalastuskokemukseen nojaavista tarinoista.

Vuolenkosken alueelta löytyy yhteensä kolme virallista veneenlaskupaikkaa. Haapaniemestä, kylän rannasta, sekä Rantalan rannasta. Nämä kaikki ovat kunnan ylläpitovastuulla. Kylän rannan veneenlaskupaikkaa rajoittaa kesätori, joka sulkee veneenlaskun lauantaisin klo 9 – 12 väliseksi ajaksi.

Virallisia nuotiopaikkoja löytyy vain yksi rannalta, Rantalan rannasta, sekä saarella oleva, Vasikkasaaren laavu toisena. Molemmat ovat litin kunnan ylläpitämiä. Yleisiä laavuja löytyy toki Juustopolku nimisen reitin varrelta. Yksi helposti saavutettava on Pohjois-litin Kirin omistamalta urheilukentältä. Keskellä kylää on vilkas tie, josta näkyy hieno vesistömaisema. Mietimme myös vaihtoehtoa, jossa kylän rannassa olisi laavupaikka. Kesäinen matkailija saattaisi hyvinkin yöpyä laavulla, luonnosta nauttien. Yksi hieno paikka on harjun päällä, josta löytyy kampakeraaminen asuinpaikka (Koskenranta). Kevyt laavu olisi mahdollista toteuttaa. Kyseisen maan omistaa kyläläisten omistama elinkeino- ja kehitysyritys Omakylä Vuolenkoski Oy ([OKV 2016](#)).

Muita paikallisia, ei kaupallisia palveluita, joita kävijät saattaisivat tarvita ovat: uimaranta, joita löytyy litin kunnan ylläpitämänä, kylän rannasta, sekä Haapaniemestä. Molemmista paikoista löytyy myös pukukopit.

Vedenottopisteitä löytyy kylän rannasta, sekä Vuolenkosken paloaseman seinästä. Molempien ylläpidosta vastaa litin kunta.

Entä jos päivän aikana tarvitsee poiketa vessassa, tai ulkokuuussissa. Sellaiset löytyvät yleisiltä uimarannoilta, sekä kunnan hoitamilta veneenlaskupaikoilta. Kylän kaupalliset palveluntarjoajat antavat mukavuuslaitokset asiakkaidensa käytettäväksi. Kalastuskokemusta kasvattaa myös kylän alueella olevat kaupalliset palvelut, joita löytyy seuraavasti: Vuolenkosken käsityö- ja kahvitupa Peurankello, joka toimii myös kalastuslupien myyntipisteenä. Kahvipaikka josta löytyy myös kalastusalueen kartta, sekä asiakastietokone internet yhteyksiä varten. Vuolenkosken Sale, paikallinen ruokakauppa, josta löytyy kattava perusvalikoima kaupan tuotteita. Kyläpiste, kylän infopiste, josta löytää ajankohtaiset vinkit kylän toimista. Kaffinpaikka, kesäkahvila, josta jäätelöt, pienet suolaiset, sekä eväät pikkunälkään. Myllyn Grilli&Café, jossa grilliruokaa, sekä anniskeluoikeudet. Metsämotelli, jossa Kymijoen varrella oleva yöpymispaikka 20 hengelle. Lossiranta, tilausravintola, sekä yöpymispaikka lähinnä yritysasiakkaille. Kilkkilän Farmi, jossa maatilamatkailukohde suoramyyntipisteellä. Heidän rannassa lisäksi laituri, jota voivat käyttää voimalaitoksen alapuolelta veneellä kylää lähestyvät.

Kuva 20. Kilkkilän Farmin asiointi- ja asiakaslaituri.

Voidaankin ajatella, että kalastuskokemukseen liittyy myös hetkiä, jolloin kala ei syö, mutta itselle tulee nälkä, kun eväät on jo syöty. Tai pitäisi lähteä käymään kaupassa, tai etsimässä ulkokuussia. Toisaalta, joskus on vaan hetki, että pitsaa tekee mieli. Kun ajatellaan sitä kalastuspäivän elinkaarta, niin siihen kuuluu aloitus, ja loppu, mutta mitä on näiden kosketuspisteiden välillä. Tämän kalastuspäivän elinkaari, siis matka, joka ajoittuu erilaisten kosketuspisteiden välille, voi rakentua monestakin kohtaamispisteestä. Ja etenkin, jos käy niin, että sattuu se unelma kala tulemaan, on se punnittava virallisella vaakalla. Lähin löytyy siitä paikallisesta Sale kaupasta. Kun kala on punnittu ja kuvattu, se voidaan vaikkapa syödä, jos malttaa, riippuu kalasta. Ja kenties seurasta.

Seuraavassa on esiteltynä työpajassa rakentuneet käyttäjäprofiilit.

Nuoria lapsia, yksin tai aikuisten kanssa.
Aikuisia innostujia kaveriporukassa

Matka alkaa kotoa / mökiltä.
Luvan tarve => erityisalueet.
Lupien ostohaaste. Mobiili vai kioski.
Aikuinen aloittelija panostaa välineistöön.
Kalastaa kioskin rannassa tai voimalaitoksen luona.

Kaupasta hakee välipalaa.
Poikkeaa kiosilla jäätelöllä ja kahvilla.
Jakaa innokkaasti some:ssa kalan/saaliin tietoja.

Profiili Palvelupolku Kosketuspisteet

Eläkeläinen.
Kalojen bongaus.
Minun kalat.
Näyttää esimerkkiä.
Neuvomassa muita.
Kalastaa yksin.
Kalastaa yli oman tarpeen

Liikkuu veneellä.
Tuntee kalapaikat.
Ilmoittaa kerran vuodessa kalasaaliin määrän.

Omat eväät.
Ostettu eilen lähikaupasta.
Tarjoaa kalasaalista naapureille.

Profiili Palvelupolku Kosketuspisteet

Profiili Palvelupolku Kosketuspisteet

Saapuu muualta.
Haluaa käyttää palveluita.
Haluaa helppoja kalapaikkoja.
Liikkuu itsenäisesti.

Kysyy vinkkejä palvelupaikoista.
Hakee tietoa myös itsenäisesti.
Voisi vuokrata veneen/virvelin.
Käy Lappi/Lieksa kalastus matkoilla.

Tulisija.
Laavu.
Kauppa.

Kalastaja lapsuudesta lähtien.
Hyviä kokemuksia.
Nauttii seurasta.
Nauttii luonnosta.
Veneilijä.
Katiska käytössä.

Luvat Peurankellosta. Tuttu paikka.
Bensaa haetaan Vierumäeltä.
Venehuoltopalveluita kaivataan.

Pitsaa saatava.
Kaljalle päästävä.
Vessa.
Kenties suihku.
Yöpyminen (Laavu).

Profiili Palvelupolku Kosketuspisteet

Kalastaa, jos tulee mahdollisuus.
 Ajanvietettä lomalla.
 Mökkiläinen.
 Ulkomainen, haluaa viihtyä.

Luvat hankitaan, jos tiedetään mistä saa.
 Kaipaa tietoa.
 Haluaa selkeitä ohjeita.
 Pitää ohjata kalaan.

Laavu.
 Yöpymispaikka.
 Tulipaikka.
 Poikkeaa kahville.
 Kalan perkauspaikka.

Profiili Palvelupolku Kosketuspisteet

Onnellinen uiskentelija.
 Haluaa viihtyä puhtaassa luonnossa.
 Ei tykkää voimalaitoksesta.
 Haluaa tulla syödyksi, kun aika on.
 Ei halua bakteereja ihmisten käsistä.
 Ei tykkää C&R kalastuksesta.
 Tykkää kastemadoista.

Olen tuontikala.
 Saapunut 2 vuotiaana.
 Näkee välillä luonnollista, paikallista kantaa.
 Koittaa vaeltaa sen mitä ennättää.

Viihtyy virtaavissa paikoissa.
 Kurkistelee puroja ja pikku ojia.
 Haluaisi kertoa tarinansa ihmisille.

Profiili Palvelupolku Kosketuspisteet

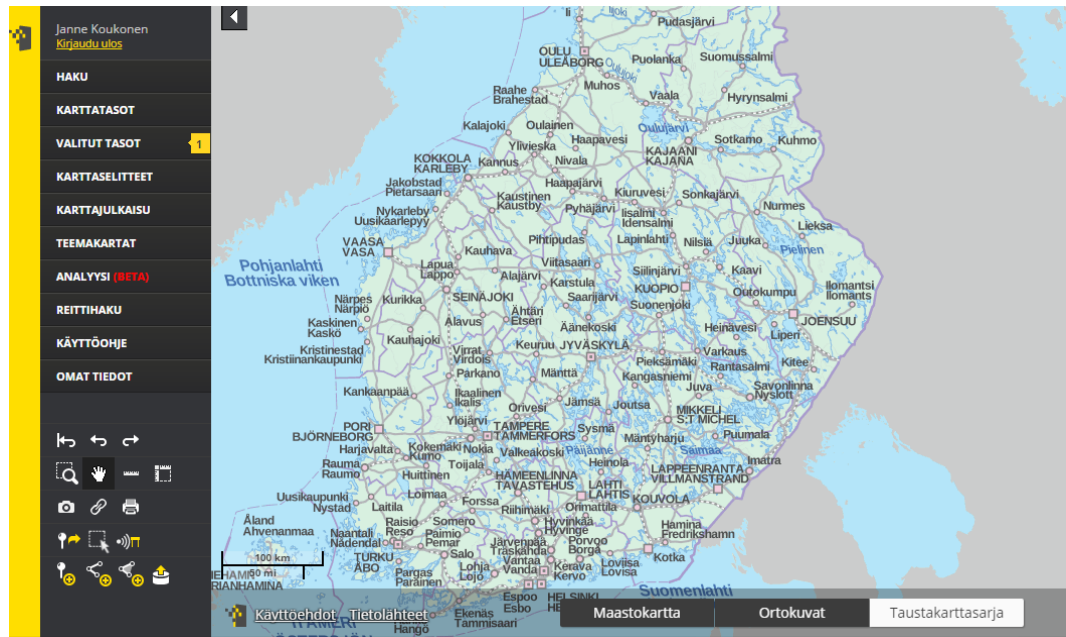
4 KÄYTTÄJÄLÄHTÖISEN KEHITYSTYÖN TULOKSET

4.1 Käyttäjälähtöisiä tuloksia sekä analyysiä

Olen toteuttanut kyselyn, sekä työpajan, joissa on haettu sitä hiljaista tietoa. Ja etenkin yhdessä pohdittu, miten nykytilannetta voitaisiin muuttaa palvelemaan paremmin itse kalastajaa, taikka kalaan menevää, sekä miten löydetään parempi kalastuskokemus. Ja etenkin, mitä tietoa paikallisesta vesialueesta vastaava Vuolenkosken osakaskunta kaipaisi toimintansa kehittämiseen. Sekä miten Aito Taimen ry pysyisi parhaiten istumaan kylän toimijoiden välimaastoon. Vuolenkosken kylä on aktiivinen, ja toimijoita on runsaasti. Pakostikin intressit menevät päällekkäin, mutta on hienoa, että yhdessä pystytään löytämään samoja askelmerkkejä, ja katsomaan yhteiseen suuntaan.

4.1.1 Kartta Kalastuskokemukseen

Etukäteen oli tiedossa, että kalastuskokemuksen matkan varrella on monta erilaista mutkaa ja umpikujaa. Käytännössä ne ovat viestinnällisiä haasteita. Ne ovat olemassa, mutta niiden luokse päästään vain, jos niiden olemassa olosta tiedetään. Ratkaisuna edellä mainittuihin mutkiin, ja umpikujiin oli ennakkotietojen pohjalta ajatus tuottaa jonkinlainen kartta, josta löytyisi käyttäjien hakemia tietoja. Kyseinen paperinen kartta olisi myös mahdollista jakaa kyläalueen infopisteidessä, sekä kalastuslupia ostettaessa. Maanmittauslaitos ([Paikkatietoikkuna2017](#)) tarjoaa nykyään ilmaisen työkalun, Paikkatietoikkuna.fi palvelun kautta. Siellä on suhteellisen helppoa rakentaa oma kartta, sekä muokata siinä näkyviä sisältöjä. Kun kartta on valmis, se voidaan julkaista omalla internet sivullaan. Ja mikä hienointa, karttaa voidaan päivittää lennosta, ja samalla kaikki päivitykset ilmestyvät sivuilla olevaan karttaan.

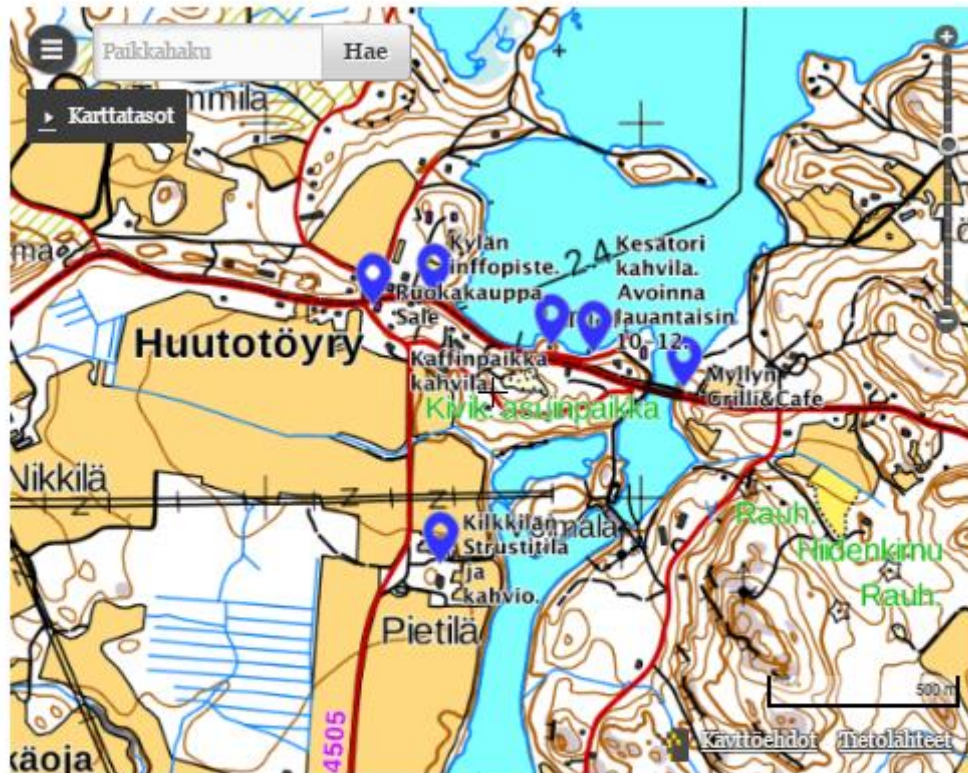
Kuva 21. Paikkatietoikkuna työkalu.

Työpajan keskusteluiden myötä saimme tietää, että paikallinen metsästysseura hyödyntää omassa sisäisessä viestinnässään palvelussa rakennettua karttaa. Oli hienoa nähdä esimerkki jo toiminnassa olevasta lähialueen ratkaisusta. Karttatyökalun rakentaminen vaatii työtä, sekä harjoittelua, mutta hienoa oli huomata, että paikkatietoikkunan palvelusta löytyy nopea asiakaspalvelu. Käytännössä sähköpostiviestien välityksellä pystyin nopeasti kysymään ongelmista, sekä vinkkejä oman kartan rakentamiseen liittyen.

Sähköinen kartta kalastuskokemukseen on julkaistu kylän internet sivuilla ([Kartta2016](#)). Kartta on rakennettu paikkatietoikkunan pohjalle, ja ideana on muokata sitä käyttäjien tarpeiden mukaisesti. Olen kyläläisenä sitoutunut päivittämään karttaa, joten ylläpitoa en näe ongelmana. Ja vaikka kartalla on esillä kalastajien näkökulmasta haettuja kohteita, en näe ongelmana kartan esillä oloa, koska uset nauttivat kartan katsomisesta. Kartta on alueellista yleistietoa. Hyvä ja selkeästi skaalautuva kartta helpottaa myös muiden, esimerkiksi marjastajien, taikka sienestäjien liikkumista, sekä tiedon hakemista. Ja etenkin, kun tämä kartta mahdollistaa kartan liikuttamisen, ja muokkaamisen omaan käyttöön

sopivaksi. Kartta on esillä vuolenkosken kylän internet sivuilla, kalastus osiossa ([Kartta 2016](#)).

Kartta kalastuskokemukseen

- Liikuttele karttaa hiirellä. Suurennä/pienennä.
- Valitse kiinnostavat kohteet näkyviin valikosta "Karttatasot".

Kartta on testi-/kehitysvaiheesta. Mitä kartalta toivot?

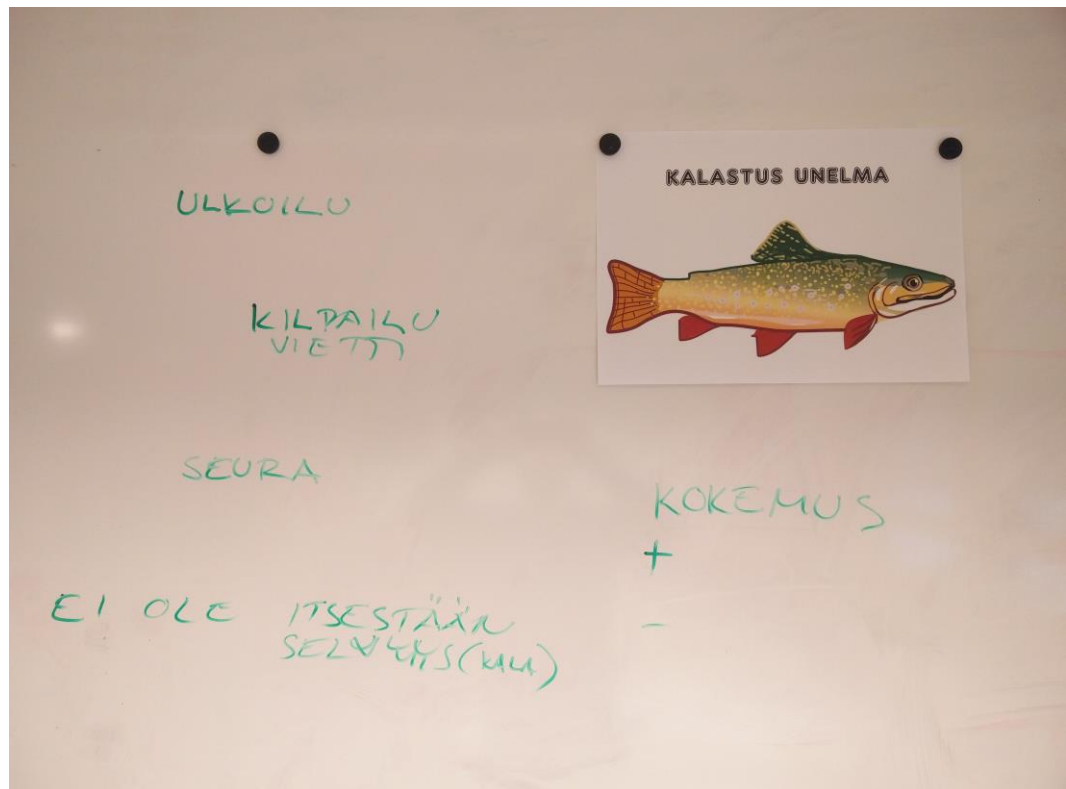
Laita muutostoiveet, kehitysideat ja muut karttaa koskevat palauteet osoitteeseen janne.koukonen@vuolenkoski.fi tai 0440-490487.

Kuva 22. Kartta kalastuskokemukseen.

Kartta kalastuskokemukseen pitää sisällään palveluita, sekä palvelupaikkoja, mutta myös niitä kosketuspisteitä, joita kalastajat työpajan tuloksien, ja keskustelujen mukaisesti kaipaavat. Kartan tarkoitus on helpottaa liikkumista, sekä tiedon saantia, ja näin ollen luoda parempaa kalastuskokemusta.

4.1.2 Kalastus unelma

Mikä kalastajaa motivoi, tai innostaa? Mikä saa lähtemään liikkeelle, oli kyseessä huono, tai hyvä sää. Mikä vaikuttaa siihen, että kalaan päätetään lähteä? Työpajan yhtenä tehtävänä oli miettiä Kalastus Unelmaa. Menetelmänä käytettiin Context Mapping ([Youtube 2016](#)) menetelmää, jonka avulla tarkoitus keskittyä olennaiseen, eli unelmaan, mutta laajentamalla näkemystä huomaisimme, mistä palasista unelma kasaantuu. Mitä polkuja pitkin kulkemalla tuo unelma alkaisi kehittyä? Menetelmästä ([Context Map Demo 2016](#)) oli hyvin tietoa saatavilla, mutta sen soveltaminen omaan käyttöön aiheutti ensin hieman pohdintaa. Olisi hyvä, että työpajassa olisi jotain ideoita valmiina, mistä pystyisi hakemaan suuntaa, mutta toisaalta, halutaanko ohjata liikaa, eli annetaanko työpajan ihmisten tuoda omia ajatuksia aiheesta. Kalastus Unelman ympärillä kävimme mielenkiintoisen keskustelun, ja kasasimme ajatuksia kirjoittamalla niitä seinätaululle. Apuna käytin kuvia tuomaan ajatuksia, sekä herättelemään näkemyksiä. ([Slideshare 2016](#))

Kuva 23. Työpaja 27.11.2016. Kalastus unelma.

Keskustelun pohjalta, suurentamalla katsontakulmaa alkoi ajatuksia nousta esiin, sekä ideoita aiheen ympärille. Löysimme yhteensä kymmenen kohtaa, joista kalastus unelma muodostuu. Mietimme, sitten miten nämä rakentuvat, mistä osa-alueista ne muodostuvat.

Työpajan antina, kalastus unelma rakentuu seuraavasti:

ULKOILU

- Kohteen läheisyys, vesistö on helppo saavuttaa
- Luonnossa liikkuminen
- Lähimatkailu
- Hyväksyttävä harrastus
- Helppous, sopii kaikille

KILPAILU VIETTI

- Henkinen kilpailu
- Kalastuskilpailuissa tulokset mitattavissa
- Onko uistin tai vaappu oikeanlainen /värinen / muotoinen.
- Vertailu kaverin kanssa

SEURA

- Sosiaalinen harrastus
- Yhdessä olemista
- Mieleepainuvia kokemuksia
- Miehillä (etenkin) helpompaa jutella samalla, kun tekee jotain.
- Terapiaa
- Kalajuttuja

EI OLE ITSESTÄÄNSELVYYS

- Kalaa pitää pyytää, sitä ei oteta.
- Varma saalis vain kalatiskaileilta

KOKEMUS

- Välineiden sopivuuden testaamista
- Häiritsevän lähellä toista ei saa kalastaa (laki kieltää)
- WOW hetkiä. Ainutkertaisuutta.
- Koskaan ei voi tietää mitä pinnan alla on.

KALA

- Haaveena se isompi ja parempi yksilö.
- Voisi viihtyä vesistöissä.
- Enemmän saalista.

RUOKA (SAALIS)

- Oma tuore kala, joka on saatu
- Itse pyydystämä aina paras
- Lapset kasvavat harrastukseen
- Jaakko Kolmonen esimerkki "lapsille kisa ruodoista, kenellä eniten"
- Lähituote, tiedetään mistä ja koska se on saatu.

OLOSUHTEET

- Kalaa pitää auttaa, yksin se ei pärjää
- Purokunnostuksia, ja kuturasia istutuksia
- Savinen joenpohja, haastava kaloille
- Ympäristö muuttuu
- Vedenlaatu muuttuu
- Kalastus onnistuu ympäri vuoden

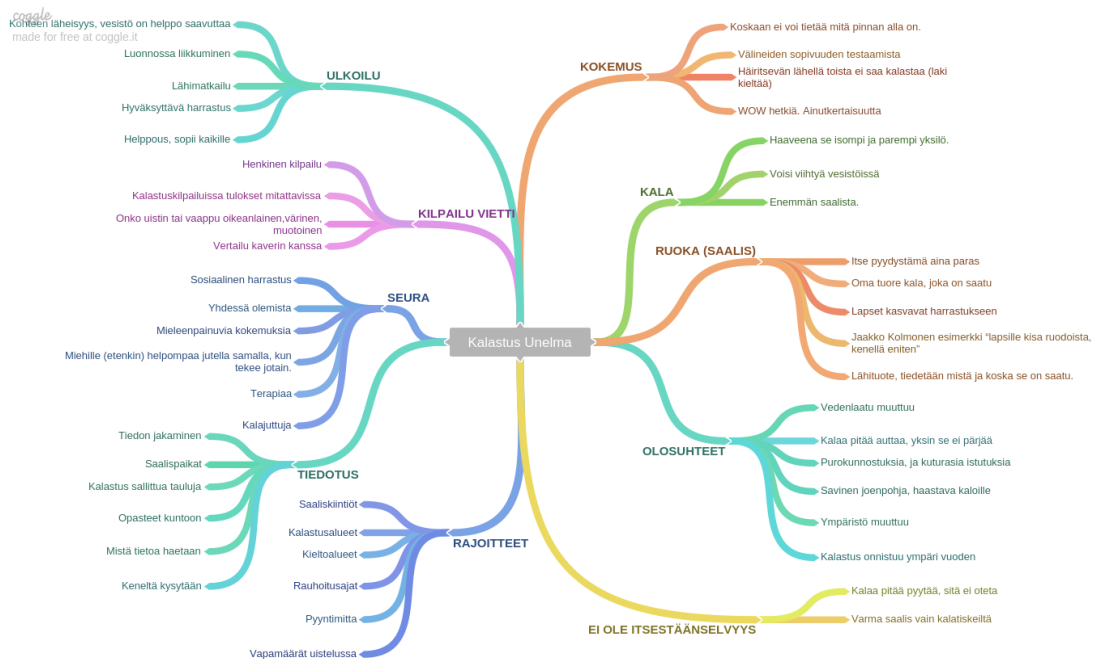
RAJOITTEET

- Kieltoalueet
- Kalastusalueet
- Saaliskiintiöt
- Rauhoitusajat
- Pyyntimitta
- Vapamäärät uistelussa

TIEDOTUS

- Tiedon jakaminen
- Saalispaikat
- Kalastus sallittua tauluja
- Opasteet kuntoon
- Mistä tietoa haetaan
- Keneltä kysytään

Mind Map muodossa oleva kuva, jossa visuaalisesti tulokset.

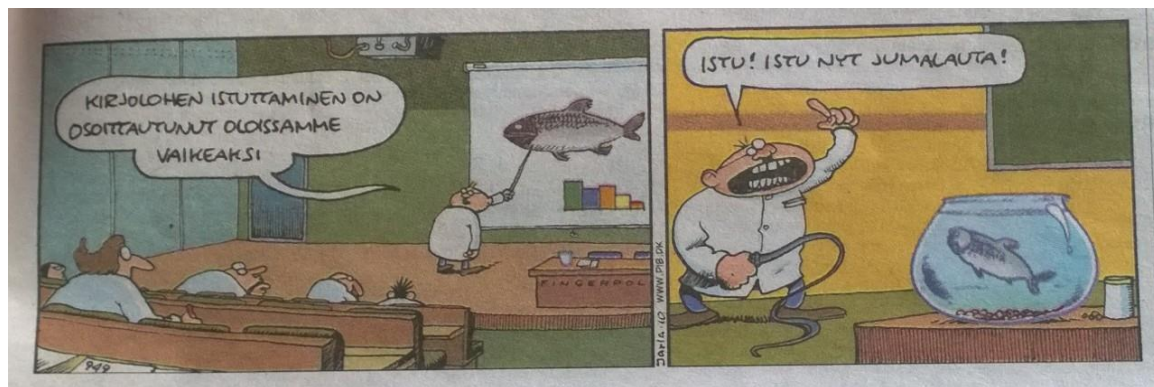

Kuva 24. Löytyy myös liitteenä. (Liite 1)

Työpajan hedelmällisen keskustelun tulokset olivat hyviä. Vaikka lähtökohtaisesti voisi kuvitella, että ennakkoon vieraasta palvelumuotoilun tehtävän aiheesta olisi haasteellista keskustella, niin silti siitä heräsi hyvää keskustelua, jota käytiin rakentavasti yhdessä läpi.

4.1.3 Empatia kalastuksessa

Kala, tuo luonnossa oleva eläin, liikkuu oman tarpeensa mukaisesti. Kyllä, juuri sinne mistä löytyy sopivasti ravintoa. Ei siis vain sinne, johon ne on istutettu.

Kuva 25. Istuttaminen on hankalaa, ei se kala istu. Fingerpori sarjakuva kuvattuna Etelä-Suomen Sanomista 24.4.2015.

Mutta tietenkin täytyy ajatella asiaa kalastajan näkökulmasta. Kova paine on saada kala, siis haussa se positiivinen kalastuskokemus. Kun kalaan on lähdetty, onko kalaton reissu mitään? Miten pystyisimme näkemään kalan osana kokonaisuutta. Mitä jos kuitenkin lähdetään kalaan asenteella, kalaa saadaan, jos sitä on tullakseen. Voisiko kalan suomujen sisään loikkaaminen saada aikaan uudenlaisen ajattelutavan? Puhutaan empatiasta, ja siitä miten voidaan ymmärtää toista vain toisen ajattelutavan, sekä elämän kautta. Yksi määritelmä empatialle on myötäelämisen taito. Empatia kautta voidaan nähdä kalan olosuhteet, sekä tarpeet, mutta myös koko vesistön osalta iso kuva kirkkaampana. Näkisin, että Aito Taimen on oivaltanut toiminnassaan myös kalastuksellisen empatian, koska toiminnalla pyritään parantamaan itse kalan olosuhteita. Saamaan parempia paikkoja, elää luonnollista kiertokulkua, sekä turvata lisääntymistä. Voisin kuvitella, että ihmisille voisi avartua isompi ymmärrys, jos pystyisimme vaikkapa viestinnän kautta luomaan merkitystä kalan elämästä, sekä niitä pienistä asioista, joiden kautta kalat oikeasti pystyvät elämään parempaa elämää, sekä tarjoamaan parempia kalastuskokemuksia.

4.1.4 Kalan tarina

Työpajassa käytiin lyhyesti läpi ajatusta kalasta ja kalan tarinasta. Voisiko kala olla viestin välittäjä? Mitä, jos kala itse kertoisi tarinan? Jos kala

viestii, olisiko sitä pakko kuunnella, koska vain kala tietää kalan tiedot. Työpajan ajatuksena oli rakentaa jopa tarinaa kalan ympärille, tosin aiheeseen tarttuminen olisi vaatinut aika paljon enemmän aikaa, sekä sitoutumista, mutta myös paneutumista itse empatian rakentamiseen. Aikataulu venyi, joten tarina on poimittuna keskusteluista. Mutta myös tulkintaa, sekä ajatuksia siitä miten kala hahmoa voitaisiin hyödyntää viestin tuojana niin sanotusti neutraalin toimijan tahona.

Kuva 26. Kalan viesti.

Ajatuksena tuo kalan viesti on mielenkiintoinen. Kalan saaminen on tuurista kiinni, niin miksei myös kala voisi antaa vinkkejä harrastukseen. Lisäksi aiheeseen enemmän paneutuvassa Anne Kalliomäen (Kalliomäki 2014) Tarinallistaminen kirjassa lähdetään rakentamaan tarinaa ihan

alusta lähtien tarinapuun kautta. Myös varsinainen hahmo, voisi olla aika mukaansa tempaava ihan kalastuskokemuksen suunnasta katsottuna, mutta myös sen helpomman lähestyttävyyden vuoksi. Vai voiko joku olla kalalle vihainen, jos kala kertoo “Malttakaa vielä hetki niiden koukkujenne kanssa, kun minun ja kavereiden täytyy antaa hetki vielä koittaa sitä luonnollista lisääntymistä. Jos onnistumme siinä, lupaan, että jatkossa meitä on enemmän, sekä olemme samalla myös isompia”. Herääkin kysymys, että mikä on kalan oma tahto? Tietääkö kala, että se kasvaa isoksi, jotta päätyisi pataan, vai haluaako se syödä mahdollisimman nopeasti, mahdollisimman paljon, että saavuttaisi jotain? Ei, ei kala toimi niin, vaan niin toimii aika moni ihminen. Kala haluaa varmasti myös viestiä siitä, mikä on hyvä koko, taikka paikka tulla kyselemään “Ollaankos siellä valmiina päättämään meidän lautaselle”. Varmasti yhteenä ajatuksena olisi jatkojalostaa keskustelua kalan ympärillä. Esimerkkinä voisın suositella juuri Tarinallistaminen kirjan kautta rakentuvaa tarinaa. Myös matkailun hyväksi se voisi olla ihan mielenkiintoista. Vai oletteko törmänneet jossain muualla puhuviin kaloihin? Ei, ne ovat tätä paikallista Aito Taimen kantaa.

4.1.5 Opas ja ohjeita kalastajalle

Miten löytää perille, miten matka kuljetaan kohteiden välillä. Ihminen tarvitsee liikkeessaan, varsinkin vieraassa paikassa ohjausta. Se parempi kalastuskokemus rakentuu myös kitkattoman etenemisen myötä. Jos matka kalastuskokemukseen katkeaa huonon opastuksen kautta, voidaan olettaa, että ihminen turhautuu. Ja etenkin, sitä kokemusta halutaan jakaa, ehkä jopa laajasti. Siksi hyvien opasteiden, sekä tiedotuksen merkitys koetaan tärkeäksi. Työpajassa keskustelimme vaihtoehtoista ja mietimme miten löytäisimme alueen toimijoiden kanssa yhteisen viestintäväylän. Yksi selkeä ratkaisu oli selkeät kylttiopasteet, joita ohjailee opasteiden värit, muodot, kuin paikatkin. Työpajassa mietittiin, ja katsottiin kohteet sopiville opastekylttien paikoille. Sopivat opastekylttien paikat ovat myös osa paikallista markkinointia, ja vaatii isomman näkemyksen. Kylttien muotoa,

ja visuaalista ilmettä suunnitellaan erillisessä työpajassa käyttäjien kesken kevään aikana. Kalastuskokemuksen kannalta olisi kuitenkin hyvä saada jonkinlaiset, vaikka väliaikaiset opasteet teiden varrelle kesään mennessä.

Kuva 27. Kalastuspaikka kylttiluonnos rantamaisemassa.

Lähtökohtaisesti kyltti kaipaisi kalan kuvan, sekä selkeän visuaalisen ohjeen, jonka mukaisesti olisi helppo tehdä ratkaisuja.

Opasteiden tulisi olla sellaisia, jotka puhuttelevat myös ulkomaalaisia vieraita. Suomessa liikkuu runsaasti muunmuassa saksalaisia matkailijoita, joita kiinnostaa kokea erilaisia luontokokemuksia.

Kalastuskokemuksen perässä saavutaan kaukaakin ([Yle 2016g.](#)).

Kansainväliset ohjaavat opasteet helpottaisivat monen matkaajan menoa.

Ohessa muutamia kuvia erilaisista ratkaisuista.

Kuva 28. Kyltit.

Kuva 29. Opastetauluja. Mäntyharju Harakkakoski.

Visuaalinen viestintä on yksi keino saattaa ihmisiä palveluiden ja vaikkapa kalastuskokemuksen äärelle. Infoähky, sekä tiedon suuri määrä luo sen tilanteen, että jätetään opasteita, ja ohjeita lukematta. Mutta jos on

olemassa selkeät visuaaliset kuvat, kuten kalan kuva, jolla kuvastetaan kalastuspaikkaa, herättää se heti ajatuksia.

Kuva 30. Moodboard. Millaisia opasteita olisi hyvä olla kalastuskokemuksen varrella.

4.1.6 Yhteisöllisyys

Tämä päivänä ihmiset ovat tottuneet saamaan tietoa nopeasti. Ennen osattiin kysyä henkilökohtaisesti, “Anteeksi, missä on kalastuspaikka”, mutta nykyään luotetaan vertaistukeen, ja erilaisiin keskustelukanaviin, joista Facebook on varmasti yksi luotettavimmista, sekä helpoiten oikeanlaista tietoa sisältävimmistä kanavista. Paikalliset ihmiset, paikallisilla sivuilla, tai ryhmissä, antavat omilla kasvoillaan tietoa ja vinkkejä. Tämän parempi hyödynnettävyys voisi viedä myös matkalle kohti parempaa kalastuskokemusta. Se rakentuu siis myös kohtaamisista, joita on useita kyläalueella. Paikallisten helppo lähestyttävyyys, sekä satunnaisen turistin huomioiminen, kun ongelmia on edessä, luo sitä Vuolenkosken mallin mukaista yhteisöllistä tunnelmaa, josta alue tunnetaan. Kuitenkin yhdessä tekeminen on rikkaus, ja mitään muutosta ei ole mahdollista saada ilman, että keskusteluja käydään, ja sen myötä muodostetaan mielipiteitä ja näkemyksiä.

4.2 Kehitystyön tulokset.

Selkeitä tuloksia tutkimuksen myötä on ollut helppo havaita. Keskusteluja kalastuskokemus aiheen ympärillä on käyty hyvässä hengessä, nähdään nykyinen muutoksen aika, sekä hetki, jossa kukaan muu ei tilanteen eteen tule mitään tekemään, vaan meillä on omat ratkaisun avaimet käsissämme. Kylän nettisivu, joka on nimeltään Vuolenkosken virta ([Vuolenkosken kylä 2017](#)), pitää sisällään hyvää tietoa, sekä ohjeita kylän toiminnoista kiinnostuneille. Samaa kanavaa, ja erilaisia hakupalveluja hyödyntämällä on Kalastuskokemuksen kartta mahdollista saada paremmin näkyväksi, ja sitä kautta sellaiseksi välineeksi, joka oikeasti tulee helpottamaan kulkijan matkaa. Lisäksi se tulee olemaan tärkeä valine myös paikallisille, niin vakituisille, kuin vapaa-ajanasukkailekin. Koska kyseessä on karttapohjalle rakennettu työkalu, voi sen hyödynnettävyys kasvaa isoksi. Erilaisia käyttäjäryhmiä on useita, kuten marjastajat, sienestäjät, vesillä liikkujat, tai kylään saapujat.

Millaisia kehitystyön tuloksia olemme saaneet kasaan? Kun puhumme monikanavaisesta viestinnästä, voidaan nähdä kalan äänen saaminen kuuluviin tärkeänä myös kylän kanavissa. Kun uudenlaista ajattelua tuodaan mukaan vanhoihin keskusteluihin, ja pöyhitään totuttuja toimintamalleja, astutaan välillä varpaille, mutta vain sillä voidaan saavuttaa uudenlaista kehitystä.

4.3 Eettisyys ja yhteiskunnallinen merkitys

Puhumme vastuullisesta toiminnasta useassa yhteydessä. Mutta miten vastuullisuus siirtyisi sanoista teoiksi. Suomen sisävesien kunto on kuitenkin hyvä, sekä paikallista kalakantaa on saatavana hyvin. Olemme kuitenkin elintason nousun myötä tottuneet herkuttelemaan Norjasta saapuneella lohikalalla. Eikä sinänsä, kala on terveellistä ja sitä on hyvä syödä, mutta voisiko panostukset omiin kalakantoihin, taikka mahdollisuuksiin nostaa myös suomalaisen kalan kysyntää. Vesistö, sitä

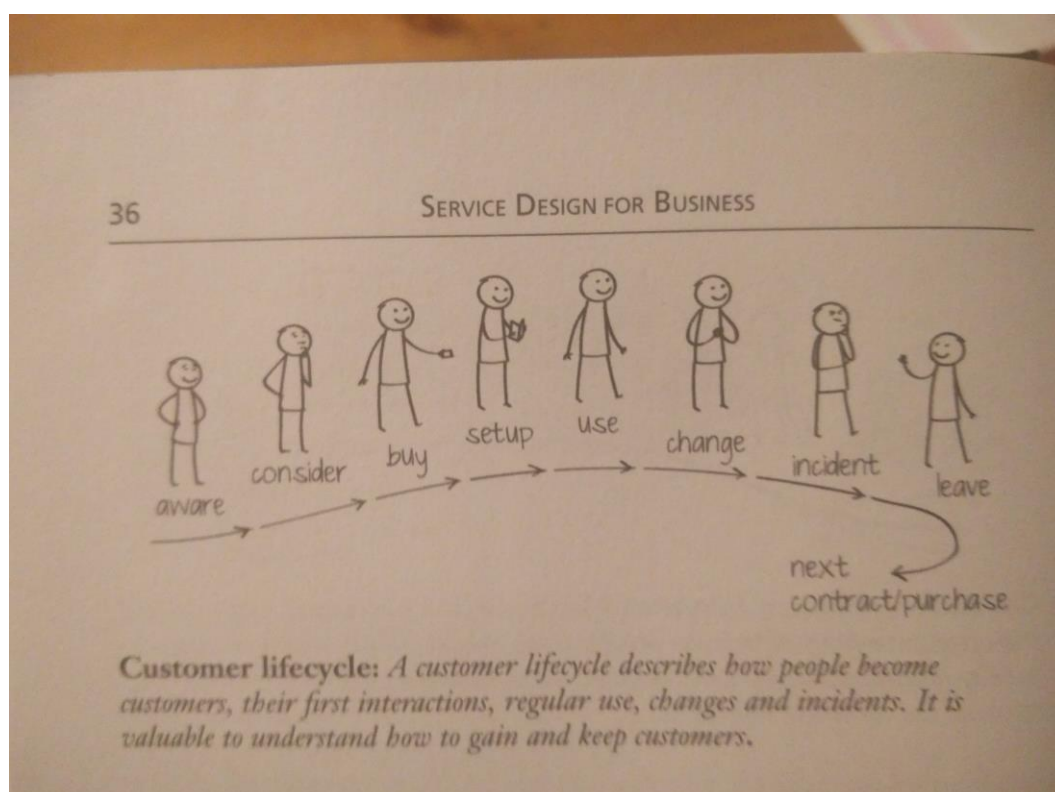
sinistä kultaa, miten sitä voisi hyödyntää paremmin ([Talouselämä 2016](#)). Olemme monen sääntelyn, sekä lakien asettamisen myötä asettaneet paikallisen kalan ahtaalle. Ennen elanto saatiin pienistä puroista, myös kalat, jonka pystyi myymään eteenpäin, antoi lisää tuloja. Lisäksi sitä kestävä kehityksen mukaista kalaa oli saatavilla. Tiedämme, että puhdas luontomme tarjoaa puhtaita raaka-aineita. Luonnon kalat ovat lähes poikkeuksetta turvallisia syödä.

Onko siis kala vai kalastus tärkeämpää? Islannissa ([Kalastus 2016](#)) on määrätty jo muutama vuosi sitten täyskielto koskemaan lohikalojen kalastamista teuraskalaksi. Siellä kalastuksen tuomat matkailutulot ovat 60 miljoonaa euroa vuodessa. Samalla kehitys suunnalla ollaan Ruotsissa ([Vapaa-ajan kalastaja 2015](#)), jossa on päätetty kaksinkertaistaa kalastusmatkailun matkailutulot. Meillä Suomessa mennään kala edellä, tuntuu, että ainoa hyväksyttävä kala on sellainen, joka saadaan ylös näytille ja syötiin. Sitä halutaan esitellä, sekä jakaa muidenkin katsottavaksi. Hienoa tietenkin, että kaloja löytyy, sekä muille niitä näytetään, se on toki osa sitä kalastuskokemusta. Kysymys kuuluukin, että kesäkalat, jotka saadaan saaliiksi, ovatko ne enää käyttökelpoisia, kunnes ne saadaan kylmään? Kuten työpajassa tuotiin esille, oli yhtenä tarpeena jäähilekone, josta olisi hyötyä monelle kalastajalle, sekä vapaa-ajan liikkujalle. Haasteeksi muodostuu kustannukset, sekä käytännön pyörittäminen. Voisiko löytyä taho, joka haluaisi panostaa toimintaa, ja samalla kehittää suomalaisten kalojen käyttöä, järvestä lautaselle? Mikä intressi hyötyy luontokalojen käytöstä tai luontoarvojen kehittämisestä? Paikallisen kalastuskokemuksen systemaattinen kehittäminen vaatisi mukaan yrityksiä, jotka saavat tulovirtoja kalastuksen ympäriltä. Mutta kuinka monta kalastuskokemuksen osajaa, sekä yrittäjää voisi elää yhden vesistön äärellä?

4.4 Parempi kalastuskokemus

Kerrataanpa hieman ajatuksia, ja pohditaan kalastuskokemusta. Millaiseksi se kalastuskokemus tulee muuttumaan? Voisiko ajatella

vaikkapa kalastuskokemuksen elinkaarta. Aloitteleva kalastaja on onnellinen pienestä saaliista, ehkä jopa vain siitä, että pääsee kalaan. Lapselle yksi kesän kohokohdista voi olla aika, jota vanhempi antaa lapselle, kenties se huvipuistokokemus voisi vaihtua lapsen kannalta antoisammaksi kalastusretkeksi ja kalastuskokemukseksi. Aamulla aikaisin tehdään kotona eväät, ja pakataan kassit. Otetaan mukaan edellisenä iltana kasvimaalta kaivetut kastemadot. Suunnataan läheiselle joelle, järvelle, rannalle. Aikuinen voisi unohtaa kalan saamisen päätarkoituksena ja keskittyä auttamaan lasta löytämään onnellinen luontokokemus. Kalastus antaa siihen hyvän sysäyksen. Mikään ei ole innostavampaa, kuin auttaa iloitsevaa lasta irrottamaan ahventa ongenkoudusta, opettaa pujottamaan kastematoa koukkuun. Kun lapsi saa huomiota ja keskittyy tekemään jotain oikein antaumuksella, tulee tuo kokemus säilymään mielessä, ehkä jopa koko elämänsä ajan.

Kuva 31. Asiakkaan elinkaari.

Voisiko jopa oma, visuaalinen tai kirjallinen saalispäiväkirja, eräkirja tai vaikkapa kalastuskokemuksen päiväkirja auttaa asiassa? Aloittevalle

harrastajalle tämä voisi tuoda sisältöä, ja samalla antaa enemmän aiheen ympärille. Myös pohdintoja, ja syitä sen ympärillä miksi kala on tänään syönyt tai ei ole syönyt. Koko perheen kalastuskirjassa (Jukarainen 2012) esitellään yksikertainen malli siitä mitä voisi kirjata ylös. Kuitenkin, meistä jokainen kiinnostuu erilaisista asioista, ja haluaa kenties tarkkailla omia kiinnostuksen kohteita. Voisiko siis innostaminen ihan tarkkailuvihkon ylläpitämiseen antaa sitä parempaa kalastuskokemusta?

Konkarin kalastuskokemuksen elinkaari on lähtenyt liikkeelle jo äidin maidosta, kenties ajalta jolloin kalaa pitä saada pöytää, kun muuta ei vaan ollut tarjolla. Lapsena opittu taito kantaa tosi pitkälle. Voidaan myös nähdä, että konkarin kokemukset, sekä taidot ovat merkittävänä esimerkkinä nuorille ihmisille. Neuvontaa, opastusta, sekä sen hiljaisen tietotaidon jakamista. Voidaankin ajatella, että miten ne opit löytävät käytäntöön, ellei esimerkiksi isovanhemmat ole tukena ja apuna. Sitä kalan perkaamista, kalan tunnistamista, niitä kalapaikkoja, ja ehkä mikä parhainta, niitä kunnollisia kalajuttuja. Kalajuttuja ajalta jolloin kalatkin olivat suuria ja mahtavia, sekä niitä sai ottaa myös saaliiksi. Nykyään niitä täytyy pyytää, ja toivoa, ei siis ottaa. Konkari nauttii huomiosta, jota hän saa toimiessaan muiden apuna. Kukapa ei haluaisi olla huomion keskipisteenä, etenkin kun kaikkien tahojen sydän sykkii samalla juuri tuolle aiheelle. Konkarin kalastuskokemuksen elinkaari on oppimista, tekemistä, oivaltamista, sekä lopulta opettamista ja tiedon jakamista. Ehkä konkari voi oppia myös tässä tilanteessa. Se voi olla vaikkapa älypuhelimien käytön opastusta, kun kalapaikkoja merkataan, tai saalistietoja ilmoitetaan.

Satunnainen kalastaja on tietoinen vesistöistä ja kaloista, ehkä vain pintapuolisesti, mutta tilanteen tullen haluaa tarttua hetkeen. Hänen kalastuskokemuksen elinkaari saattaa olla rikkonainen, ehkä sitä kosketuspintaa ei ole ollut riittävästi. Mahdollisuudet ovat olleet, mutta aina on jotain muuta tullut eteen. Toisaalta, luonnosta nauttiminen, ja tilanteen tullen kalan syöminen on varmasti tärkeää, mutta itse kalastus ei suoranaisesti ole päätavoitteena. Satunnaisen kalastajan kalastuskokemuksen elinkaarta kuvastaa sattumat, onkeen tartutaan, jos

tilanne suosii sitä. Hänen motivaattorina voisi olla aktiivisempi palveluntarjonta. Koukkuna voisi olla helppous, voisiko pyydystetty kala päätyä lautaselle helpommin, jos joku muu sen perkaisi ja muuttaisi ruoka-aineeksi? Satunnaisia kalastajia on yleisesti myös kaveriporukat, etenkin miehet haluavat lähteä yhdessä tekemään jotain, ja silloin aktiivinen yhdessä oleminen, kenties saunominen, kalastus sekä kuulumisten vaihtaminen onnistuisi kaikki samalla kertaa. Kalaan lähdetään, koska porukassa on yleensä ainakin yksi enemmän kalastanut ihminen. Samalla päästään jakamaan osaamistaan, sekä kokemukisa, joista muut pääsevät myös kertaamaan taitojaan. Kalan narraaminen on kuitenkin enemmän tuuri, kuin taitopeliä.

Luonnossa rentoutujan / turistin innostuksen lähde on luonto. Hänellä on vahva suhde luontoon, siellä on helppo liikkua, ja tietoa osataan hakea monikanavaisesti. Luontoihmisen / turistin kalastuskokemuksen elinkaari on kaksijakoinen. Kun halutaan yöpyä luonnossa erähenkisesti, osataan varustautua kalastusvälineillä, ainakin se onkimiseen tarvittava siima ja koho löytyvät matkavarusteista. Syötiksi osataan hakea kaikenlaista kaloja kiinnostavaa. Erilaisten reissujen myötä osataan myös toimia luonnon ehdoilla. Toisaalta ollaan omatoimisia, mutta tiedostetaan kaikki alueella olevat palvelut. Etenkin turistin näkökulmasta kalapaikoille saapuneena tiedetään mihin suunnata seuraavaksi, jos vaan saadaan oikeanlainen kala saaliiksi. Omat suolat ja pippurit löytyvät repusta, tulipaikka on katsottu jo valmiiksi, jos vaikka onnistuu saamaan sopivan välipalan. Kohderyhmän kalastuskokemuksen elinkaari on rakentunut varmasti lapsuuden kokemusten kautta, jatkuen aika elämän muutoksissa mukana. Halutaan pitää luontosuhde kunnossa, vaikka asuttaisiinkin kerrostalossa keskellä kaupunkia. Vertailupohjaa, sekä toiveita on olemassa, mutta osataan sopeutua jokaisen paikan palvelutarjontaan. Kohteissa käydään ehkä vain kerran tai kaksi elämänsä aikana. Mutta toisaalta, ollaan kovia suosittelemaan hyviä paikkoja, ja vastapainoksi, halutaan antaa kehityskelpoista palautetta, jos sellaiselle on tarvetta. Luonnossa rentoutujiin kuuluu myös kalastajat, jotka osaavat saapua kylään kalan perässä. Tiedetään voimalaitoksen alapuolinen kalastuspaikka. Tiedetään,

että siellä vaaditaan erityinen paikallinen lupa. Poiketaan hakemaan se paikallisesta lupakaupasta ja samalla halutaan kuulla jotain lisätietoja ja informaatiota alueen kalasaaliisiin liittyen. Vaihtoehtoisesti ostetaan lupa verkkokaupasta, jos kyseessä nopeasti tapahtunut kalastusreissu. Ryhmään kuuluu tietenkin niitä tapakalastajia, jotka käyvät kalassa ilman lupia, ja osaavat pahoittaa mielensä, jos selitykset lupien puuttuessa eivät mene läpi. Onneksi tällaista tapahtuu enää harvoin.

Paikallinen vapaa-ajankalastaja tietää alueet, tuntee kiellot, löytää kalapaikoille. Paikallisen vapaa-ajankalastajan kalastuskokemuksen elinkaari lähtee liikkeelle jo lapsuudesta, omaa hyvän suhteen kalastukseen, sekä kalaan. Osa toimia itsenäisesti, mutta käy kalassa yleensä kaverin kanssa. Pää tavoitteena on saada kalaa ihan ruokapöytään saakka. Pyydetään lohikaloja, muikkuja, madetta, kenties myös sitä kuhaa. Perinteiseen haukeen on jo kyllästytty. Ollaan hieman tuskastuneita siitä, että paikallinen kalakanta on jo huonossa kunnossa. Heitä kiinnostaisi osallistua jotenkin kalakantojen ennallistamiseen. Voitaisiin vaikkapa maksaa hieman enemmän, jos varmuutta siitä, että tulevaisuudessa saaliskanta olisi parempi.

Millainen on itse kalan kalastuskokemuksen elinkaari? Voidaan vain arvailla, mutta lähtökohtaisesti kala tykkää sopivasta ravinnosta, se haluaa sitä mahdollisimman tasaisesti, turvallisessa ympäristössä. Kala ei niinkään pelkää sitä, että joutuu kalastajan lautaselle, vaan ennemminkin pelkona on lautaselle joutuminen liian nuorena. Kala haluaisi kasvaa ja elää hyvän elämän, jonka aikana osa joutuu lajitoveriensä saaliiksi, mutta isoksi kasvaessaan haluaisi saada jälkeläisiä, jonka jälkeen ollaan tyytyväisiä. Kenties silloin kala olisi hymyssä suin osa ravintoketjua, johon luonnollisesti kuuluisi ihminen. Kala itsessään ei tykkää catch and release, eli C&R kalastuksesta, koska ihmisten käsien bakteerikanta on erilainen, kuivat kädet vievät kalaa suojaavan limakerroksen pois, ja silloin kala on alttiina bakteereille. Huonoimmassa tapauksessa levitetään tauteja muihin kaloihin. Esimerkkinä rapurutto, joka on uhkana vesiemme tulokkaan pyynnissä. Se saattaa olla myös merkittävä uhka nykyisille kalakannoille, jos kalastuskokemuksen tavoittelun lisäyksenä C&R kalastus lisääntyy.

Vaikkakin oikea, vastuullinen kalastaja osaa toimia järkevästi. Siihen kala luottaa, ja haluaa toimia hyvässä yhteistyössä yhtenä osana luontoa, ja ravintoketjua. Kala voi hyvin, kunhan se pääsee myös luontaisesti lisääntymään. Laitoskala, joka hajasijoitetaan kuorma-auton tankissa istutuskalana, on aina heikompana osapuolena sopeutumassa vieraaseen ympäristöön.

Voidaankin todeta, että kalastuskokemus on jokaiselle aina erilainen. Kalastuskokemuksen rakentumiseen vaikuttaa myös ympäristötekijät. Millainen suhde aiheeseen on rakentunut, ja mikä on oma suhtautuminen siihen. Omaa kalastuskokemusta voidaan kertoa omana totuutena, aitona, mutta toisen kokemusta ei oikein voida lähteä kyseenalaistamaan. Se, miten kalastuskokemus on rakentunut, on oma tarinansa, mutta kalastuskokemus on kuitenkin uniikki kohtaaminen aiheen parissa. Kalastuskokemuksen elinkaareen vaikuttaa monta tekijää, mikä on toisaalta hyvä asia. Se mitä 50-luvulla tehty on hyväkin päivittää nykyiseen hetkeen. Kuten monessa muussakin tilanteessa tiedottaminen ja viestintä tulee vaikuttamaan kokemuksen rakentumiseen. Aina voidaan sanoa, että en tiennyt, en osannut hakea tietoa, mutta, jos kalastuspolkujen ja -reittien varrelle laitetaan sopivia ohjeita, ei ehkä kieltoja vaan toimintaohjeita, voidaan niilläkin saada aikaa heräämistä aiheelle. Esimerkkinä voidaan käyttää seuraavanlaista ongelmaa: Kun kala on siiman päässä, eikä se vielä tiedä haluavansa kalastajan juhlapöydän kunkuksi, vaan haluaa mennä eri suuntaan, ei silloin kalastaja ennätä kertaamaan ohjeita. Olikohan tässä kalastuskielto vai ei! Mikä olikaan kalan pyyntimitta, miten sitä kalaa pitikään käsitellä. Miten kuljetan saaliskalan hygienisesti, sekä turvallisesti kotiin ruokakalaksi. Silloin ratkaisuna voisi olla aikaisemmin mainittujen laavujen ja tulipaikkojen lähelle laitettavat infopisteet, josta saadaan tietoa. Kun kalastaja istuu taukopaikalla, on hänellä aikaa niihin myös tutustua. Samalla siinä nuotion äärellä on mukava vaihtaa ajatuksia, kerrata kokemuksia. Koskaan ei voi korostaa liikaa niiden visuaalisten kuvataulujen merkitystä, sekä mahdollisten saaliskalojen kuvien näkyvyyttä. Yksi tärkeä kuva voisi olla miten tunnistat järvilohen ja järvitaimen, sekä mitkä ovat näiden erot.

Parempi kalastuskokemuksen matka on sellainen, jonka aikana voit oppia koko ajan.

5 YHTEENVETO

5.1 Tutkimuksen jatkopohdintoja

Kun lähdetään isoa kuvaa pohtimaan, täytyy peilata hieman takaisin päin, mistä kalastuskokemus muodostuu, mikä siihen vaikuttaa ja miten sitä voisi kehittää.

5.1.1 Kalastuskokemuksen muodostuminen

Kokemus on jokaiselle ihmiselle erilainen. Se rakentuu omasta suhteesta koettavaan aiheeseen. Kokemukseen vaikuttavat myös kaikki aikaisemmat hetket aiheen parissa, mutta myös ympäristön tuomat vaikutteet.

Olennaista tässä on huomata erot erilaisten ihmisten värillä. Suomessa on hurjasti ihmisiä, jotka olisivat kiinnostuneita kalastuksesta, mutta jonkin ärsykkeen, eli kipinän puute vaikuttaa siihen, ettei lähdetä kalaan. Ehkä yksi syy on aika, josta kaikki aktiviteetit sekä harrasteet kisaavat.

Nuorisolla saattaa olla pelit tärkeässä roolissa, taikka muut harrasteet.

Aikuiset ovat monesti mukavuudenhaluisia ja kokevat kalaan lähtemisen vaivalloisena, ehkä jopa osittain ajan haaskauksena, koska helppoa kalaa ei tule. Helppomman saaliin tarjoaa marketin kalahylly, kun kalan makuun halutaan päästä. Täytyy myös muistaa kalastamisen vaikeus monessa paikassa. Helppoa on päästä veden ääreen, mutta miten vesille pääsisi?

Jos omaa venettä ei ole, voi kalareissu olla vain haaveena. Toisaalta, kuinka kaukana me suomalaiset olemme vielä oman omaisuuden vuokraamisesta ventovieraille. Maailmalla toimii AirBnB -palvelu, jonka kautta lomalaiset pääsevät asumaan vuokralle tavallisten ihmisten koteihin. Minkälainen palvelu olisi veneiden vuokrapalvelu, kenties suunnitelmissa oleva venevero voisi tuoda veneisiin yhteystiedot, joiden avulla omistaja olisi helppoa tavoittaa. Toisaalta, on ihmisiä jotka käyvät päivittäin kalassa. Onko kalastus silloin intohimo, vai onko se vaan harrastus, harrastusten joukossa? Innokas kuntoilija käy päivittäin kuntosalilla, taikka lenkillä, hiihtämässä. Toinen lukee päivittäin kirjoja, tekee käsitöitä, kenties toimii kolmannen sektorin apuna tuottaen hyvää

mieltä useille ihmisille. Voidaan kuitenkin nähdä kalastus yhtenä luontoon liittyvänä harrastuksena, joka ainakin aikaisemmin on tarkoittanut ruokaa pöytään, mutta onko se nykyään sitä? Edelleenkin, ihmisten tulisi syödä kalaa muutamina päivinä viikossa. Yleisimmin se nykyään on norjalaista lohta. Miksei suomalainen sisävesikala kelpaa? Tuntuu, että kalastuskokemusten katoaminen on suhteessa ihmisten luontosuhteen muuttumisen kanssa. Jos vieraannumme luonnosta, kuinka helppoa lähteä oppimaan sitä uudelleen. Tarvitaanko jo kohta samanlaisia oppitunteja, kuin aikuisten keskuudessa suosittujen hiihto-, uima- ja juoksukoulujen kanssa on. Miten pystyisimme kasvattamaan kalastuskokemuksen karttumista?

Edelleen näen, että kaikenlainen keskustelu on hyvästä kalastuksen ympärillä. Lisäksi monet purokunnostuksen, kuten Helsingin Longinojan, sekä sitä seuranneet kaupunkipuro keskustelut, sekä ihmisten heräämiset aiheen suhteen, ovat edesauttaneet muutenkin koko kalakeskustelun pysymistä otsikoissa. Ja etenkin nuo ympäristövahingot, jotka ovat aiheutuneet, ja samalla tehneet tuhoja kunnostetuilla puroilla, nousevat herkästi otsikoihin. Tämä onkin todella tärkeää, koska silloin puroissa elävät kalanpoikaset, sekä niiden tulevaisuus on uhattuna. Mutta myös tuhansien talkoolaisten tekemät talkootunnit saattavat valua hukkaan. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että kaikkea keskustelua käydään, ja asioista puhutaan avoimesti. Yritys, jonka toimesta ympäristövahinko on tapahtunut, joutuu nopeasti negatiiviseen valoon keskusteluissa, mutta toisaalta, tapahtunut vahinko on myös mahdollisuus nousta parrasvaloihin, ja ottaa samalla vastuu tapahtuneesta. Ehkä juuri tällainen vastuunottaminen, ja asianomistajana toimiminen voisi pelastaa monta ympäristöriskiä etukäteen.

Ihminen on kuitenkin käyttäytymiseltään sellainen, joka ottaa asiat tosissaan vasta selkä seinää vasten tilanteessa. Kuitenkin hyvä, tai parempi kalastuskokemus saadaan ainostaan silloin kun ollaan kokemuksissa kalan kanssa. Pitää vähintään päästä rannalle, mukanaan pyydysvälineet, sekä tunne, kun siiman päässä on jotain? Mutta mitä siellä on? Onko se iso vai pieni? Millainen kala se mahtaa olla? Pysyykö se

kiinni? Miten saan sen irti? Laskenko takaisin, vai otanko talteen? Meneekö kala omaan syöntiin, vai lahjoitetaanko eteenpäin? Tässäkin huomataan miten yksi mahdollinen kala saa aikaan pitkä sarjan reaktioita, ja ne voivat olla monenlaisia. Kuitenkin varmaa on se, että kaikki herättää tunnetta, sekä kasvattaa kokemusta.

Lapset ovat mielenkiintoinen ryhmä, koska heidän kanssaan on yleensä aikuisia mukana. Aikuiset elävät kalastuksen tuoman kokemuksen monesti lasten kautta. Lapsen onni, kun siiman päässä on vaikkapa ahven, on todella suuri, ja kas kummaa, kuinka tuo hyvä fiilis tarttuu nopeasti myös aikuiseen. Lapsen kokemuksen kannalta on tärkeää, että kala, tai kalat otetaan mahdollisuuksien mukaan ylös, ja ne perataan, sekä laitetaan ruoaksi. Kokki Jaakko Kolmonen on aikoinaan kehittänyt lapsille kilpailun ruodoista. Ruodot kuuluvat kalaan, ja niitä löytyy kalan sisältä. Mutta kun syödessä otetaan ruodot talteen, laitetaan lautaselle, ja lasketaan, onkin lapsista jännää syödä kalaa. Joku kenties voittaa tuonkin leikkimielisen Jaakko Kolmosen kehittämän kilpailun, ja jokainen voi pelata sitä lasten kanssa. Voidaankin ajatella, että kaikki suomalaiset ovat varmasti jossain vaiheessa käyneet kalassa, kokeilleet, testanneet, ja tehneet omat johtopäätökset kalastuksesta. Millainen kokemus siitä on jäänyt, vaikuttaa jatkossa suhtautumisessa kalastukseen. Toisen mielestä kala on iljettävä, tai se saattaa haista. Totta, kala ei nouse fileinä ylös vedestä, ei vaikka kuinka toivoisi.

Suomen luonto luo mahtavat olosuhteet kalastukselle. Harrastamisen voi aloittaa uudelleenkin. Ja varmasti apua saattaa löytyä ihan internet hauillakin. Voisin kuvitella, että Google on nykyään yleisin tietosanakirja, josta löytyy faktaa, sekä videota, kokemuksia, että unelmia. Tämä on toisaalta hieno asia, tietoa on saatavilla, ja ken sitä haluaa löytää, pääsee sen äärelle. Etenkin kun mukana kannettava puhelin mahdollistaa yhteyden tuohon Googlen tietosanakirjaan. Aika harva pystyy enään sanomaan, että en löydä mistään tietoa kalastuksesta.

5.1.2 Kalastuskokemuksen vaikutus

Kalastuskokemus rakentuu omien hetkien, sekä ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien kautta. Toinen pääsee kalastamaan barracudaa Thaimaassa, ja toisen kalamatka suuntautuu lähialueen lammelle ahvenia hännäämään. Vertailupohja voi tietenkin olla erilainen, mutta kokemus, etenkin se jännitys, mitä saaliiksi on tulossa, piiryy verkkokalvoille, ja uskon vahvasti, että nämä kalastushetket jäävät myös mieleen. Riippuen tietenkin siitä, kuinka usein kalastaa, ja jos kalaonnea löytyy, eli kalaakin tulee saaliiksi, ei yksittäisiä reissuja tietenkään muista. Mutta, mitä jos kalastuskokemuksen kipinä säilyy, ja kova halu on päästä uudelleen kokemaan samaa adrenaliinia. Kalastuskokemus koukuttaa.

Lähtökohtaisesti, lapset ovat keskeinen kohderyhmä, kun uutta innostusta ollaan hakemassa. Myös kokemuksen vaikutus voi olla suurin, lapsen kokemuspohja on vielä pieni, eikä ole kauheasti vertailupohjaa. Tähän kun vielä lisätään aikuisen innostuminen vieressä, sekä lapsen tekemisestä aidosti kiinnostunut asenne, voidaan olettaa, että lapsikin löytää isomman merkityksen yhdessäolon kautta. Voikin olla, että kesäloman merkittävin hetki oli reissu vanhempien kanssa aamukalaan, omien eväiden kanssa tietenkin, eikä kysyttäessä ne huivipuistoreissut olleetkaan niin mieleenpainuvia. Kalastuskokemuksen vaikutus riippuu vertailupohjasta, mutta ennen kaikkea lähtemisestä. Mitä jos kokeillaan, laitetaan ne puhelimet pois ja mennään vaan yhdessä kalaan?

5.1.3 Kalastuskokemuksen vahvistaminen

Yleensä kun halutaan pärjätä harrastuksessa paremmin, pitää harjoitella. Siis uudestaan, ja uudestaan. Mutta miten kokemusta voi kehittää? Vai voiko sitä? Onko kehittäminen ennemminkin vahvistamista? No toisaalta, voidaan ajatella asiaa toisesta suunnasta, kalastuskokemukseen vaikuttavat monet tekijät, esimerkiksi kalojen hyvinvointi. Tämä opinnäytetyö tehdään Aito Taimen ry:lle, joka on lähtenyt paneutumaan parempien kalastusolosuhteiden puolesta tehtävään työhön, sekä sen luonnollisen kalakannan paluuseen tehtävään työhön. Luonnollisen kalan

luonnollinen lisääntyminen puhtaassa luonnossa. Ehkä tulevaisuuden kalastajat kokevat vastuunsa kalojen hyvinvoinnista, ehkä hieman samantyyppisesti kuin riistanhoitoa tekevät metsästysseurat, sekä metsästäjät. Voisiko se kalastuskokemuksen kehittäminen löytyä siis sieltä uudenlaisen tekemisen puolelta. Siis puolelta, joka ei ole perinteisesti ollut merkittävää kalastajien keskuudessa. Ennen kalastettiin muutama kala, ja sitten ne syötiin ravintona. Nykyään tehdään vieheet, sekä perhot itse, kenties erilaisten kansalaisopiston kurssien kautta. Samalla keskustellaan, ollaan sosiaalisia, opitaan vaihtamaan näkemyksiä. Tai porukalla kunnostetaan puroja, mietitään miksi me tehdään näin, joku kertoo omista kalastuskokemuksistaan. Taikka rantatorilla on kalojen tunnistustehtävä, missä piti tunnistaa sisävesikalat. Mielenkiintoista. Kyllä ihminen voi vahvistaa omaa suhdetta kalastuskokemukseen hyvin monella tapaa. Samalla voidaan antaa kaverille joitain vinkkejä, kenties innostutaan lähtemään yhdessä vesille.

5.1.4 Hyvä kalastuskokemus yllättää

Voisiko olla mahtavampaa hetkeä kuin olla kesäiltana kalassa. Soutuveneessä 3 henkilöä heittelee virveleitä, kala ei ole oikein juurikaan syönyt, jutellaan mukavia, ja samalla rentoudutaan, virvelin kela pyörii, ja tiputtelee vesitippoja heinäkuisen iltana. Yhden kalastajan siima vetää kireäksi, jotain on jäänyt lipkaan kiinni. Seuraa jänniä hetkiä, kelataan kalaa lähemmäs venettä, kala on aika kovatahtoinen, ja voimakas. Se ei halua tulla veneeseen, vaan yrittää aina vaan mennä veneen alle piiloon, pyrkii syvemmälle. Soutuvene pyörii vedessä kalan tahdon mukaisesti. Aina kun kala on saapumassa pinnan lähelle, tapahtuu poukkoilua jonnekin syvemmälle, sekä sivuun. Porukalla jaetaan hommat, kuka soutaa, ja kenelle haavi. Kun saadaan uitettua pinnassa jo haueksi todettu kala lähemmäs venettä, huomataan, että kyseessä astetta isompi kala. Vanha haukiemo, on nostanut silmänsä pulleiksi, kun on joutunut vaihtamaan uintisyvyyttä nopeasti pohjalta pintaan. Hieman haavimiestä säikäyttää, kenties krokotiilin näköinen kala. Muutaman haavitusyrityksen

jälkeen saadaan hauki nostettua veneeseen. Huomaamme, että haavi on liian pieni, ja haukikin on aika iso.

Kuva 32. Hauki, haavi, vene.

Kun kalastajat pääsevät rantaan, jossa seurueen kaksi muuta jäsentä odottaa, alkaa kalastuskokemuksen ikuistamisvaihe. Kala pitää kuvata joka suunnasta, ja löytyyhän sieltä mökiltä perinteinen kalavaaka, joka osoittaa kalan painoksi n 11kiloa. Pituutta hauella oli 111cm. Kala olikin aika pullukka. Hauki oli syönyt muutama hetki sitten vesistöön istutetun kalan, planktonsiian, joka löytyi kalan vatsasta. Kun koittaa tuollainen hetki, jolloin saaliiksi tulee isohko kala, on hienoa, että kokemusta on jakamassa monta henkilöä. Edelleen, kalastuskokemus kehittyy, kun innostus kasvaa. Kyseinen mökkijärvi on antanut aikaisemmin vain reilun kilon painoisia haukia, joten tämä isompi kala olikin todellinen yllätys. Tarinan opetus on se, että koskaan ei voi tietää mitä pinnan alla lymyilee. Ja ehkä tämä on se kalastuskokemuksen suurin koukuttava tekijä, etukäteen ei koskaan voi tietää!

Kuva 33. Onnellinen kalamies.

5.2 Jatkokehitysajatukset

Sovellus

Nykyään kuljetaan puhelimen kanssa kaikkialla. Puhelimesta on hyvät nettiyhteydet, sekä mahdollisuus vastaanottaa GPS signaalia. Tässä voisi olla uusi tapa löytää sitä vuorovaikutusta, mutta myös samalla levittää tietoa, sekä kerätä sitä reaaliaikaista tietoa suoraan kalastajilta. Hyvin yleinen tapa kerätä kalasaaliin tietoja, on lähettää alkuvuodesta arvio koko vuoden kalasaaliista. Tai vaihtoehtoisesti julkaista erilaisissa kanavissa saaduista merkittävän kokoisista kaloista tietoja. Esimerkkinä tuo suurin kala kilpailu, joita on useampiakin. Lahdessa oli vuonna 2016 marraskuun 1.- 2. päivä kaksi päiväinen luonnosta kansainvälistä liiketoimintaa - seminaari, jossa luonnoitsijana oli muutama mielenkiintoinen yritys. Keskustelin iTravel Oy, sekä Citynomadi Oy edustajien kanssa mahdollisesta sovelluksesta, joka hyödyntäisi sijaintitietoa, ajankohtaa,

kenties puhelimella otettua kuvaa, sekä kalastajan omaa profiilia. Olkoon kyseessä vaikka "Fishbook", jonka kautta tiedot leviävät kaikkien avoimeen käyttöön. Idea on kiinnostava, ja varmasti toteutettavissakin, mutta tuollainen pitäisi rakentaa ulkopuolisen tahon, vaikkapa valtion rahoittamana, koska hyöty olisi kohdennettavissa koko Suomen hyödyksi. Mobiilisovellus, jossa pystyisi suoraan ilmoittamaan saadun kalan, myös jakamaan tiedot aiheesta kiinnostuneille. Sovellus mahdollistaisi myös tietojen keräämisen, sen analysoitavan datan, jota hyödyntäen voisi rakentaa vieläkin parempia kalastuskokemuksia.

Muutos

Kalastus herättää tunnetta, myös sitä vastakkain asettelua erilaisten toimijoiden välille. Yleensä se oma tapa toimia on paras, ja toisen tapa väärä. Voisiko aihetta tutkia enemmän, syvemmältä, ja samalla saada selvyyttä perimmäisen syyn löytämiseksi? Etenkin, kun elämme murroksen aikaa. Nykyiset pienet kalastusalueet liitetään isompia kalastusalueisiin tulevaisuudessa, mihin suuntaan, sitä ei tiedetä. Nykyisillä osakaskunnilla on pelko oman toiminnan pyörittämisen, sekä kehittämisen suhteen suuri. Ottaako valtio ohjausvastuun, ja kerää kalastusmaksuista tulot kohdistuen ne isomman, eli oman näkemyksensä mukaisesti, vai jääkö tuloja entiseen tapaan myös vesialueen omistajille. Tämä tulojen jakamisen peruste tulee vielä jakamaan mielipiteitä, sekä vaikuttaa omien alueidensa ylläpidon ja kehittämisen suhteen tapahtuvaan kehitystyöhön. Toivottavasti positiivisesti.

Voimallaitokset

Olemme huomanneet, että politiikka sotkee, ja etenkin valtion poukkoileva politiikka vaikeuttaa yhtenäisen kalastuspolitiikan suunnittelua. Lappi, jossa on ollut perinteinen vahva lohikanta, hyvine vaellusalueineen ja eteläinen Suomi, jossa hienoja sisävesiä, sekä paikallisia kalakantoja. Unohtamatta vesivoiman tuomaa vaurautta, jonka muuttuminen yleisessä keskustelussa vain taloudellisten etujen tavoittelijaksi. Otsikoissa on ollut etenkin vihreä sähkö, joka toisaalta katkaisee vaeltavien kalakantojen luonnollisen matkan mereltä kutuojille ja -puroille. Etenkin tuo paljon

puhuttu asia vesivoimalaitosten purkamisesta, ja valtion suhteen miettiminen aiheen ympärillä. Mitä vaikutuksia aiheella voisi olla, vaikkapa liiketoiminnallisen kalastuskokemuksen kasvun osalta, jos kalastus ja luonto työllistäisivät enemmän. Vaakakupissa on kustannukset. Mitä kustannuksia tulisi voimalaitosten ohituskaistoista, tai jopa mahdollisten voimalaitosten purkamisesta?

Parantava vaikutus

Miten kalastuskokemus auttaa parantumaan? Kellokosken sairaala ([Kellokoski2017](#)) aloitti toimintansa vuonna 1915. Sairaalassa hoidettiin potilaita, joilla oli erilaisia mielenterveydellisiä sairauksia. Vuosikymmeniä ihmisten hoito toteutettiin ihmisten mukaisesti, eli käyttäjälähtöisyys oli huomioituna jo tuolloin. Yhtenä mielenkiintoisena esimerkkinä voidaan käyttää TV1 2.1.2017 esitetystä ([Yle Areena 2017](#)) -dokumentista, jossa sairaalassa oleva liikuntaneuvos Jouko Puustinen halusi antaa potilaille erilaisia kokemuksia. Hän vei vuonna 1966 potilaita hiihtoleirille Suomen Urheiluopistolle Vierumäelle hyvin tuloksin. Toinen esimerkki, kalastukseen liittyvä tarina, löytyy 500 potilaan reissuista lappiin. Jouko Puustinen vei 15 hengen ryhmässä potilaat 10 päiväksi matkalle, jossa oltiin luonnon helmassa. Reissujen aikana käytiin kalassa Norjassa Jäämerellä. Siellä potilaat olivat aivan toisenlaisia kuin sairaalassa.

Dokumentissa kerrottiin kaksi kalastukseen liittyvää parantavaa esimerkkiä. Toisessa esimerkissä potilas sai saaliiksi 100 kilon kissakalan, ja sai siitä sellaisen katarssiksen, eli niin vahvan kokemuksen, että parani, eikä hän sairaalaan enään tämän jälkeen tullut.

Tai toinen tapaus, tämä nuori tyttö, juuri puberteetti-ään ohittanut. Ollaan Jäämerellä kalassa. Tyttö saa saaliiksi 10 kilon turskan, jolla voittaa reissulaisten kalakilpailun. Hänet valitaan loppumatkan ajaksi kalakuninkaaksi. Kun matka päättyi, ja koitti saapuminen sairaalalle, hän oli parantunut. Samalla voitiin kirjoittaa puhtaat paperit. Voimakas tunne-elämys saattaa laukaista psykoosin, kuten tuossa tapauksessa oli käynyt.

Voidaankin kysyä, voisiko kalastuskokemusta käyttää enemmänkin parantavana keinona? Se laittaa ajattelemaan. Vai olemmeko jo ajautuneet liiaksi sairaalan vangeiksi, mitä jos sairaala olisikin nimeltään Parantumo, joka tarjoaisi enemmän sisältöä, sekä kokemuksia. Ei sairastamaan, vaan parantumaan. Mitäpä jos? Sitäpä kannattaisi tutkia, vaikkapa isomminkin.

Uudet mahdollisuudet

Virtuaalitodellisuuden myötä kasvaa kaikenlaisen tekemisen mahdollisuudet. Mitä se voisi antaa kalastuskokemukselle? Hyvä esimerkki löytyy Ähtärin eläinpuistosta, jossa on otettu teknologia hyötykäyttöön, uutisoi Etelä-Suomen Sanomat 27.7.2016. (Ess 2016). Jos kalastuspaikkoihin pystyy tutustumaan etukäteen, pääsee helpommin mukaan kalastuskokemuksen hetkeen. Toisaalta, haastavaa voinee olla vesillä kulkeminen VR lasien kanssa, mutta kyllä varmasti hienoja kokemuksia olisi luvassa täydellisten väsytyksen hetkien parissa.

Kohderyhmät

Tarpempia kohderyhmä tutkimuksia. Tässä opinnäytetyössä paneuduttiin alueen kohderyhmien näkökulmasta kalastuskokemukseen. Suosituksena voisi olla CR eli pyydystä ja vapautta kalastajien kokemusten tarkempaa tutkimusta, kuten ammattikalastajien näkökulmaan ja kalastuskokemukseen paneutumista. Edelleen, verkkokalastajat luokitellaan nykyään ryöstökalastajiksi juuri verkon passiivisen kalastusmenetelmän mukaisesti. Verkko ei valikoi kuin kokoa, pienet pääset lävitse, isot jäävät kiinni. Myös verkkokalastajien tärkeys, sekä merkitystä tulevaisuuden kannalta voisi tutkia. Unohtamatta sitä matkailun katsomista paikallisen kehityksen näkökulmasta. Se tulee varmasti korostumaan aina vaan enemmän. Tästä huolimatta, ja ehkä juuri sen vuoksi kalastuskokemuksen rakentumisen merkitys on tärkeää. Yhdessä siihen voidaan vaikuttaa, ja yhdessä sitä voidaan kehittää.

LÄHTEET

Aalto University 2016. Syvällistä asiakasyymmärrystä. [viitattu 9.9.2016].

Aalto University. Saatavissa:

<https://www.aaltopro.fi/blog/palvelumuotoilulla-syvallista-asiakasyymmarrysta>

Aito Taimen ry 2016. Yleistietoa. [viitattu 11.11.2016]. Yhdistyksen

nettisivut. Saatavissa: <http://www.aitotaimen.fi/>

Context Map Demo 2016. Työkalu / Menetelmä. [viitattu 21.10.2016]. The

Grove Youtube. Saatavissa:

<https://www.youtube.com/watch?v=UVqir4xP5io>

Digitalist. Verkosto. [viitattu 3.1.2017]. Digitalist Network. Saatavissa:

<http://digitalistnetwork.com/>

Ess 2016. Virtuaalitodellisuus teknologia laajentaa eläinpuistoa. Ähtärin

eläinpuisto. Etelä-Suomen Sanomat 27.7.2016.

Grönfors, T. 2012. Hyvä kysymys. Kysymisen, vaikuttamisen ja johtamisen taito. Vihti. Painokiila Oy.

Haukiseura 2016. Haukien vapautuslista. [viitattu 24.10.2016]. Suomen

haukiseura. Saatavissa: <http://www.suomenhaukiseura.fi/vapautuslista/>

Iltasanomat 2017. Lapset eivät pysty liikkumaan metsässä. [viitattu

23.2.2017]. Saatavissa <http://www.is.fi/perhe/art-2000005098885.html>

Innokylä 2016. Kontekstikartoitus. [viitattu 16.11.2016]. Innokylä.

Saatavissa: <https://www.innokyla.fi/web/malli110665>

Itä-Häme 2016. Hartolassa käydään koulupäivänä vaikkapa kaloja

narraamassa. [viitattu 11.9.2016]. Itä-Häme lehti julkaistu 9.9.2016

Jokitalkkari 2017. Manu Vihtonen, Iktyönomi. [viitattu 10.3.2017].

Longinoja. Saatavissa: <http://longinoja.fi/2017/03/viisi-kysymysta-manu-vihtonen/>

Jukarainen, Ilkka. 2012. Koko perheen kalastuskirja. Kalastuskokemuksen päiväkirja. Saarijärvi. Saarijärven Offset Oy.

Järki särki 2016. Säilykkeen tarina. [viitattu 11.12.2016]. Järki särki internet. Saatavissa: <http://www.jarkisarki.fi/tarinamme>

Kalastus 2016. Catch and Release matkailutulot. [viitattu 13.12.2016]. Blogi. Saatavissa: <http://www.kalastus.fi/blogi/koolla-on-valia>

Kalastusmuseo 2016. Kalastuksen historia. [viitattu 24.10.2016]. Kalastusmuseo. Saatavissa: <http://www.kalastusmuseo.fi/kalastuksenhistoriaa/historiaa.html>

Kalliomäki 2014. Tarinallistaminen kirja. Talentum Media Oy 2014. Print Best 2014 Viro.

Kartta 2016. Kartta kalastuskokemukseen. [viitattu 1.2.2017]. Vuolenkosken kylän sivut. Saatavissa: <http://www.vuolenkoski.fi/kalastus>

Kellokoski 2017. Dokumentti hulluus kylässä, jossa kalastus parantaa. [viitattu 3.1.2017]. Yle Uutiset. Saatavissa: <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/12/21/dokumenttiprojekti-hulluus-kylassa>

Kimola 2016. Kimolan Kanava. [viitattu 16.11.2016]. Kimolan Kylä. Saatavissa: <http://www.kimolankanava.fi/kimolan-kanava>

Koskenranta 2016. Kampakeraaminen asuinpaikka. [viitattu 16.11.2016]. Innokylä. Saatavissa: www.omakylävuolenkoski.fi/documents/kr_selostus.pdf

Kuduntarkkailupaikat 2016. Longinojan reitti Vantaa. [viitattu 17.10.2016]. Facebook Longinoja sivu. Saatavissa: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=965786136900866&id=521006481378836

KymiRing 2017. Iitin Kymiring moottorirata hanke. [viitattu 3.1.2017]. KymiRing. Saatavissa: <http://www.kymiring.fi/>

Lossiranta 2016. Q-link Oy kalastus. [viitattu 24.10.2016].

Lossirannankartano. Saatavissa: <http://www.lossirannankartano.fi/>

Luonnonpäivä 2017. Suomi 100 luonto. [viitattu 3.1.2017]. Luontopäivät.

Saatavissa: <https://www.luonnonpaivat.fi/>

Luontoon 2016. Jokamiehen oikeudet. [viitattu 8.12.2016]. Onkiminen ja pilkkiminen. Saatavissa: <http://www.luontoon.fi/jokamiehenoikeudet>

Miettinen 2014. Käyttäjälähtöisyys. Kirja käyttäjälähtöiseen ajatteluun. Tammerprint Oy. Tampere 2014.

Normark 2016. Rapalan historia. [viitattu 24.10.2016]. Rapalan tarina.

Saatavissa: <https://www.normark.fi/rapala-tarina>

OKV 2016. Omakylä Vuolenkoski Oy. [viitattu 6.12.2016]. Elinkeino- ja kehitysyhtiö. Saatavissa:

<http://www.vuolenkoski.fi/fi/yrittajat/omakylavuolenkoskiyo?PHPSESSID=k154nn2udj4ef84rds96prq5n0>

Paikkatietoikkuna 2017. Muokattava kartta [viitattu 2.2.2017].

Maanmittauslaitos. Saatavissa: <http://paikkatietoikkuna.fi/>

Pixabay 2016a. Käyttäjäprofiilit. [viitattu 16.11.2016]. Pixabay. Saatavissa:

<https://pixabay.com/>

Pixabay 2016b. Kuvapalvelu. [viitattu 11.10.2016]. Pixabay. Saatavissa:

<https://pixabay.com/fi/>

Pääkkönen 2016. Uhanalaisten kalojen puolesta. [viitattu 16.11.2016].

Blogi. Saatavissa:

<http://jasperpaakkonen.puheenvuoro.uusisuomi.fi/217294->

[kansanedustajat-jotka-vastustavat-uhanalaisten-kalojen-suojelua](http://jasperpaakkonen.puheenvuoro.uusisuomi.fi/217294-kansanedustajat-jotka-vastustavat-uhanalaisten-kalojen-suojelua)

Reason 2016. Service Design for Business. A Practical Guide to Optimizing the Customer Experience. Hoboken, New Jersey. John Wiley & Sons, Inc.

Ruisranne 2016. Yhteiskuntavastuu. [viitattu 16.11.2016]. Ruisranne Oy. Saatavissa: <http://ruisranne.fi/yhteiskuntavastuu/>

Saimaan lohikalayhdistys ry 2017. Hukattujen virtojen maa. [viitattu 13.1.2017]. Saimaan lohikalayhdistys www sivut. Saatavissa: http://saimaanlohikalayhdistys.fi/artikkelit/Saimaa_hukattujen_virtojen_maa.pdf

Satu Miettinen 2016. Muotoiluajattelu. [viitattu 16.11.2016]. Muotoiluajattelu.fi sivut. Saatavissa: <http://www.muotoiluajattelu.fi/2009/09/experience-service-design-in-kuopio.html>

Seutuneluset 2016. Salakalastajat piinaavat Vääksynjokea. [viitattu 21.10.2016]. Seutuneluset. Saatavissa: <http://www.seutuneluset.fi/uutiset/art2312502>

SDT - Palvelumuotoilun työkalupakki 2016. [viitattu 16.10.2016] Jyväskylän ammattikorkeakoulu. PDF aineisto. Saatavissa: <http://sdt.fi/palvelumuotoilu.html>

Slideshare 2016. Contextmapping. Sivuu 22. [viitattu 21.11.2016]. Slideshare. Saatavissa: <http://www.slideshare.net/agaszostek/context-mapping-37404333/22>

Solita 2016. Lean UX. [viitattu 30.8.2016]. Solita Oy. Saatavissa: https://www.solita.fi/blogit/5-lean-periaatetta-ux-suunnittelijan-arjessa/?utm_content=39624850&utm_medium=social&utm_source=facebook

Suomen kuvalehti 2016. Suomen kalapolitiikka jämähtänyt -50 luvulle. [viitattu 26.10.2016]. Suomen Kuvalehti. Saatavissa: <http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/suomen-kalapolitiikka-jamahtanyt-1950-luvulle-pitaisiko-voimalajokia-jo-vapauttaa-vaelluskaloille/?shared=941162-f3f838c4-500>

Syrjänen 2016 a. Istukas kala. [viitattu 21.11.2016]. Jyväskylän Yliopisto. Saatavissa: <https://www.jyu.fi/ajankohtaista/arkisto/2010/12/tiedote-2010-12-14-12-07-07-527968>

Syrjänen 2016 b. Pitäisikö kaloja metsästää. [viitattu 8.12.2016]. Jyväskylän Yliopisto. Saatavissa: <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/19441614/Syrj%C3%A4nen+Pit%C3%A4isik%C3%B6%20kaloja+mets%C3%A4st%C3%A4%C3%A4%2027+10+2016.pdf/ad14b16c-6f6d-472e-be05-4d79cc6933ad>

Talouselämä 2016. Sininen biotalous. [viitattu 8.11.2016]. Talouselämä lehti. Saatavissa: <http://www.talouselama.fi/tebatti/suomella-on-sinista-kultaa-jaako-se-hyodyntamatta-3470386>

Talouselämä 2017. Kalastuksenhoitomaksu eläkeläisiltä. [viitattu 4.1.2017]. Talouselämä lehti. Saatavissa: <http://www.talouselama.fi/uutiset/ne-joilla-on-eniten-aikaa-kalastaa-vapautettiin-maksusta-dramaattinen-seuraus-vapautusta-esitetaan-poistettavaksi-6612421>

Tolvanen 2016. Yritysmuotoilija. [viitattu 3.1.2017]. Ville Tolvanen. Saatavissa: <http://www.villetolvanen.com/fi/villen-tarina/>

Tuulaniemi 2011. Palvelumuotoilu. Talentum Media Oy. Balto print 2013 Liettua.

Vapaa-ajan kalastaja 2015. Matkailutulot. [viitattu 11.3.2017]. Vapaa-ajankalastaja. Saatavissa: <http://www.vapaa-ajankalastaja.fi/?svk=6232>

Vierumäki 2016. Suomen Urheiluopisto. [viitattu 11.11.2016]. Vierumäki. Saatavissa: <http://www.vierumaki.fi>

Virho2016. Virtavesien suojeluyhdistys. [viitattu 10.12.2016]. Virtavesiunelmia. Saatavissa: <http://www.virtavesi.com/>

Vuolenkosken kylä 2017. Kylän internetsivut. [viitattu 7.1.2017]. Vuolenkoski. Saatavissa: <http://www.vuolenkoski.fi>

Vuolenkosken tapahtumakalenteri 2016. Virta. [viitattu 8.12.2016].

Vuolenkoski. Saatavissa: <http://www.vuolenkoski.fi/fi/kyla/tapahtumat>

Vuolenkosken osakaskunta 2016. Kalastus. [viitattu 8.12.2016].

Vuolenkoski. Saatavissa:

<http://www.vuolenkoski.fi/fi/kyla/yhdistykset/vuolenkoskenosuuskuntakalastusasiat>

Vuolenkoski 2016. Kalastuskokemus kysely. [viitattu 26.9.2016].

Vuolenkosken Kyläyhdistys ry. Saatavissa:

<http://www.vuolenkoski.fi/fi/kyla/ajankohtaista/body0=5719>

WWF 2016. Turvetuotanto. Turvetuotanto uhka lohikalojen

lisääntymisalueilla [viitattu 21.10.2016]. WWF uutinen. Saatavissa:

[https://wwf.fi/wwf-suomi/viestinta/uutiset-ja-tiedotteet/Uusi-](https://wwf.fi/wwf-suomi/viestinta/uutiset-ja-tiedotteet/Uusi-turvetuotantoalue-uhkaa-yhta-Suomen-arvokkaimmista-lohijoista-2975.a)

[turvetuotantoalue-uhkaa-yhta-Suomen-arvokkaimmista-lohijoista-2975.a](https://wwf.fi/wwf-suomi/viestinta/uutiset-ja-tiedotteet/Uusi-turvetuotantoalue-uhkaa-yhta-Suomen-arvokkaimmista-lohijoista-2975.a)

Yle 2016 a. Eläinrääkkäys, onko väitteessä perää. [viitattu 15.6.2016]. Yle uutiset. Saatavissa:

http://yle.fi/uutiset/onko_kalastus_elainraakkaysta_vai_ei_tekemalla_tehty_vaite/8953747

Yle 2016 b. Valjastetaan hauki järven hoitokalastajaksi. [viitattu

5.10.2016]. Yle Uutiset. Saatavissa:

http://yle.fi/uutiset/jarven_hoitoon_valjastetaan_uusi_apuri_hauki_on_ilmainen_hoitokalastaja/9210750

Yle 2016 c. Suomalaiset etsivät positiivisia asioita ja kokemuksia. [viitattu

11.4.2016]. Yle Uutiset. Saatavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8792017>

Yle 2016 d. Lohikalat takaisin Nilsiään reitille. [viitattu 21.10.2016]. Yle

Uutiset. Saatavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-9244576>

Yle 2016 e. Kirjoloihen suosio nousussa. [viitattu 1.11.2016]. Yle Uutiset.

Saatavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-9266185>

Yle 2016 f. Metsästyksen eettisyys, 3 kysymystä. [viitattu 6.11.2016]. Yle

Uutisvahti. Saatavissa:

http://yle.fi/uutiset/miten_eettista_suomalainen_metsastys_tana_paivana_on_tassa_kolme_vastausta_kysymykseen/9275456

Yle 2016 g.Saksalaiset 2016. Suosikkivloggarit viikon Suomessa [viitattu 29.6.2016]. Yle Uutiset. Saatavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8986193>

Yle Areena 2016. Hulluus Kylässä. Kalastusreissu Norjaan. [viitattu 3.1.2017]. Yle Areena. Saatavissa: <http://areena.yle.fi/1-3178949>

Yle Kotka 2016. Istukaspoikasten sopeutuminen [viitattu 26.10.2016]. Ylen uutiset. Saatavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8893700>

Youtube 2016. Context Mapping työkalu / menetelmä. [viitattu 21.10.2016]. Youtube. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=1SFRxH2ebIA>

Q-Link Oy. Kalastusosake. [viitattu 26.9.2016]. Vuolenkosken kalastusklubi. Saatavissa: <http://q-link.fi/fi/kalastus.aspx>

Kuvalähteet

Kuva 1. Janne Koukonen

Kuva 2. Janne Koukonen

Kuva 3. Janne Koukonen

Kuva 4. Janne Koukonen

Kuva 5. Janne Koukonen

Kuva 6. Janne Koukonen

Kuva 7. Janne Koukonen

Kuva 8. Janne Koukonen

Kuva 9. Janne Koukonen

Kuva 11. Jukka Syrjänen

Kuva 12. Janne Koukonen

Kuva 13. https://www.instagram.com/p/BRT9T0XgEf_/?taken-by=jasperpaakkonen

Kuva 14. Aito Taimen Ry

Kuva 15. Janne Koukonen

Kuva 16. <https://pixabay.com/fi/>

Kuva 17. Janne Koukonen

Kuva 18. Janne Koukonen

Kuva 19. Janne Koukonen

Kuva 20. <http://www.vuolenkoski.fi/fi/kyla/ajankohtaista/body0=5683>

Kuva 21. <http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/fi/karttatyokalut>

Kuva 22. Kartta kalastuskokemukseen.

Kuva 23. Janne Koukonen

Kuva 24. Janne Koukonen

Kuva 25. Etelä-Suomen Sanomat 24.4.2015

Kuva 26. Janne Koukonen

Kuva 27. Janne Koukonen

Kuva 28. Janne Koukonen

Kuva 29. Janne Koukonen

Kuva 30. <https://pixabay.com/fi/>

Kuva 31. Janne Koukonen

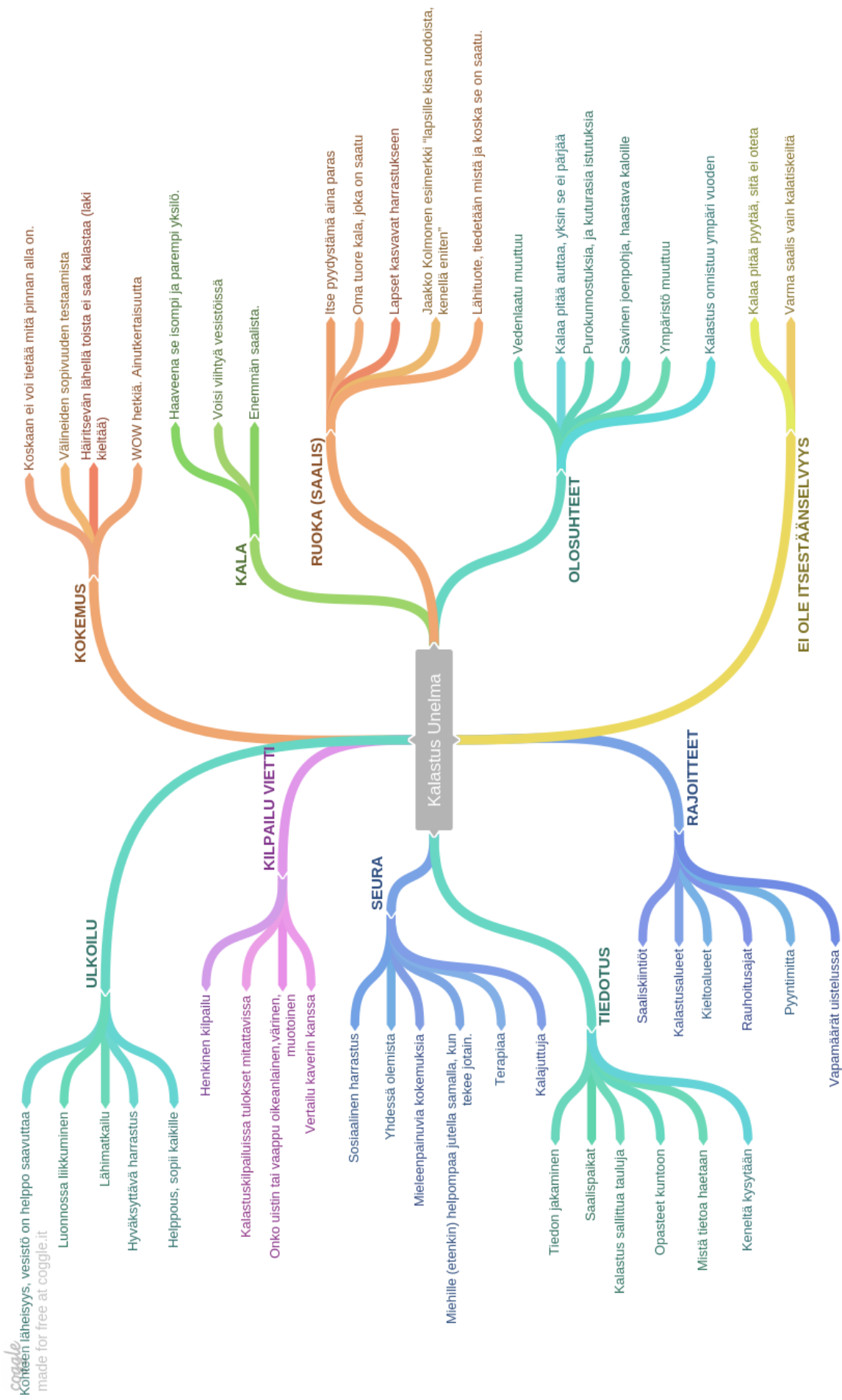
Kuva 32. Janne Koukonen

Kuva 33. Janne Koukonen

LIITTEET

Kalastus unelma

Työpaja yhteenveto, 4 sivua

VIESTINTÄ^{USA}

Kulkureittien merkkäaminen.

Suositus kalapaikaksi, jokainen hakee omansa.

Tapakalastaja käy luvattomasti kalassa, ei lupaa, ei koe sitä tärkeäksi.

Kaikki kalastus on kielletty ellei erikseen sallittua!

Kalastaja on aina velvollinen itse selvittämään saako tässä kalastaa, ja tarvitseeko luvan.

Kalakateutta olemassa kalastajaa kohtaan, vaikka ei itse kävisi kalassa.

Kalan saaminen haastavaa, kalaa ei oteta.

Häiritsevän lähelle rantaa ei saa tulla. Katiska ok, onkiminen ei.

Kala voisi itse kertoa suosituksia. Empatia.

Miten tiedotetaan, ja kuka tekee.

Luvista, ja rauhoituksista kysytään paljon.

Kalastusosakaskunnan ohjeena on A4 paperi, jossa pakolliset ohjeet.

Liikkuuko raha, vai hyvä mieli.

YLEISIÄ IDEOITA

Laavut. Haapaniemi ja kylän ranta. Mahdollisuus yöpymiseen.

Laituri. Kioskin onkilaituri hieman pidemmäksi. Helppo saavuttaa, hyvä aloittaa harrastus.

Kalojen perkauspiste.

Esteetön kalastus. Rannassa oleva laituri. Opastus kuntoon.

Tulisijat. Voimalaitoksen lähelle. Nyt alueella villedä nuotiopaikkoja, ja roskia.

Roskis.

Peseytymispaikka.

Rantakahvilat. Helppo poiketa veneellä. Missä P-laituri?

Kalastusoppaita.

Pilkkimispaikka suositus. Lisäksi ohjeet, ei kairausta ajotieltä.

Yöpymispaikkoja. Motelli, laavut jne.

Jäähilekone. Hyötyjinä voisi olla kalastajat, mutta myös kesämökkiläiset. Ei missään lähialueella. Hanke?

Kalastuskilpailuista kysyntää. Rantaonginnasta, uistelukilpailuihin.

PALVELUT

Liikkuuko raha vai hyvä mieli?

Mitä palveluita ihmiset tarvitsevat?

Vesi näkyy, missä kalastuspalvelut.

Peurankello luvat + tiedotus.

Matkakeidas Vierumäki. Sieltä bensat veneeseen.

Sale Vuolenkoski. Välipalaa ja evästä.

Kalastustauko. Voidaan käydä kahvilla, jätskillä, pitsalla, tarinoimassa paikallisten kanssa. Henkinen huolto.

Ulkohuussit ja vessat. Mistä löytyvät.

Venehuolto. Mitä, jos nopea tarve? Mistä löydän apua.

Kimolan kanava. Mahdollisuus, ja iso kasvu lähialueen kalastuksen ympärille.

Pilkkikisat Levijärvellä. Siellä noin 5x kilpailut talvikaudessa.

Veneiden ja virvelien lainaamo. Satunnaisen innostujan pelastaja.

Moottoriveneiden AirBnB. Eli venevuokraus paikallisesti.

Osakaskunnalla muutamia soutuveneitä, joita voisi vuokrata.

Luvat netistä. Lommit vain Peurankellosta.

KEHITYSIDEOITA

Karttatyökalu tarvitaan. Siinä voisi olla esim: kahvilat, kaupat, laavut, tulisijat, laiturit, yöpyminen, info, veneenlaskupaikka, yhteystiedot, pilkkipaikat, kalastuspaikkasuositus.

Kalapäiväkirja. Ilmoita saalis, lapsille perinteinen ruutuvihko postilaatikkoon. Aikuisille nettipohjainen. Hankerahoitus avuksi, jonkinlaisen nettijärjestelmän kautta saataisiin todellista tietoa paikallisesta saaliista.

Olosuhteet kuntoon. Jos luonnolliset olosuhteet kunnossa, myös luonnolliset luonnon eläimet viihtyvät.

Luvan osto saatava helpoksi. Jos ongelmia, kalastetaan ilman lupaa.

Isoa kalaa hakee kaikki, mutta aloittelijalle, sekä ulkomaiselle saattaa riittää pelkkä kokeileminen. Kiinalaiset ovat kiinnostuneita särkikaloista. Kiiltävä kala kiinnostaa.